

Ő R A N G Y A L.

VALLÁSI ALMANACH,

H O N U N K'

G Y Ö N G É D H Ö L G Y E I N E K

SZENTELEVÉ.

1843.

EGYESÜLETI MEGBIZÁSBÓL

SZERKESZTÉ:

SZABÓ IMRE.

VESZPRÉM MEGYEI ÁLDOZÓ PAP.

KIADVA

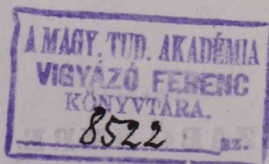
BEKE KRISTOF' KÖLTSÉGÉN.

ÖRÖKÖS

VALÓDÓ

NYELV

NYELV

BUDÁN,

A' KIR. MAGY. EGYETEM' BETŰIVEL. 1843.

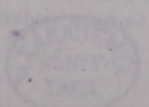
311.372

L. Ankerle sculp. fecit.

Örangyal.

ÖRANGYAL.

ÖRANBYGÅL

1871

ÖRANGYALHOZ.

Szende lény, Isten' hivatott kegyencze,
Örködő szemmel ki lebegsz fölöttünk,
Üdvözöl téged dalom, és magasztal,
Mennyei Szellem.

Menten a' földnek salak ingerétől
Szüzi fényedben delien ragyogsz te,
Isten' országát cselüző gonosztól
Karjaid óvják.

Mennyi vész hárul fejeinken össze,
Dajka pólyánktól siri szemfödélig!
Ám te szárnyaddal paizsul fődözvén
Pártolod éltünk.

Kisdedek' keblét te korán megihled,
Lész erény utján kalauz-barátjok,
Hév ahítattal hogy az üdv' ölébe
Szálljanak egykor.

Jó sugalmidnak hiven a' ki enged,
Furdaló bűn nem zavarog nyugalmán,
'S tiszta lelkében hangland az égnei
Békemalasztja,

Oh lebegd, kérlek, körül a' hívöket,
 Buzgalommal kik szedik e' soroknak
 Szent tanulságit, 's egyenítsd elöttök
 A' rögos ösvényt.

A' fogékony nő-kebelek' vírányin
 Fejtsd ki a' vallás' nemesebb csiráit,
 Bájhatalmokkal hogy utódaikra
 Hintsenek áldást.

Hitben ök első szelid oktatóink,
 Kiknek Isten lágy sziveikbe önte
 Hajlamosb ösztönt kegyes indulatra,
 Szent bizalomra.

Légy ez érzelmek' meleg ápolója,
 Hintsd el a' mennyből lehozott ígéket,
 A' vetett magból zamatosb gyümölcsök'
 Ezre tenyészszék,

'S mint piros hajnal, ha mosolygva feltün,
 Új varázs fénynyel kiesít mezöket:
 Úgy te nők' keblét az erények' égi
 Gyöngyivel ékítsd.

C z u c z o r .

AZ ÖNMÉRSEKLET' JUTALMA.

BIBLIAI NOVELLA.

Az ó zsidó földön, két hatalom jára egykor táborot egymás ellenében. A' Filiszteké Sokó és Areka között terjedt el; Saulé pedig, — Izrael' népe, — Ela' cserés völgyeit tölté meg. Erőszak' és véres pusztulat' előfélelmével feküvék szemben a' két sereg, mintegy szánva önmagát bőszdüh' elemeül, mellyben egy észvesztett óra eltörlendi a' nép-testet, mit annyi év, 's anyaezrek' virrasztási neveltek; 's annyi drágánfizetett tapasztalás vitt-elő az emberi bölcselet' gyarapodásául. És egy nemes szellem, kimélő tervet sugárta a' közeszmébe; miszerint ne legyen annyi vér és élet fegyverélre eltékozolva. Határozatot tőnek, hogy egyetemes ütközet helyett, választottak vijanak; 's a' párbaj' sikerétől legyen eldöntve a' pártgyőzelem.

Roppant, erő- és csontteljes férfiú képviselé mint kijelelt a' Filisztek' táborát; kinek csodás termete, a' még akkor izomteltőbb emberfaj felett is szokatlanúl kitünt. Aczélsisakja 's az érczfegyverzet mellybe öltözék, elviselhetlen terhül nehézkedett volna más vállakra; döntő kezében temérdek kopja; 's vértjét egy hadszolga emelé előtte.

Kérkedő önhittséggel szállt sikra, 's járt fel 's alá Saul -király' sergei előtt; gunyosan idézve küzdéshez iz-

rael' egyenetlen karú bajnokit. Negyven napig járt fel Goliáth, mint kisértő szellem a' tábor' sorompói között, 's az ellenhad' népéből nem vállalkozék hős, ki bizonyos halálra víni merészellen. És a' csügget remény közfélelmet, 's kétes rajzait a' jövőknek kezdé előidézni, midőn egy kised párthív jelentkezék a' szabadító szándok' elszántságával. David vala az, a' zsidósereg' véletlen vendége, ki hadviselő bátyjainak szállita élelmet.

Saul minden áron kész volt elhárítani a' nép- és trónveszélyt. Gazdag kincsdíjt ígére a' győztes megváltónak; családja' örök adómentségét, 's királyi leánya' jegygyűrűjét; mert szokása volt ó és közép kornak, lovagérdem' béreül nőszerelmet, 's menyegzőt tüzni ki.

A' pásztor Dávid' vágyakodó lelkét mélyen érdeklék e' fenkölt jutalmak. Tiszta honszerelme, 's a' családboldogító szenvedély segédrugókul járultak a' hirszomj' ingeréhez, 's fölmagasztalák költői kebelét, mellyben annyi eleme rejlett, 's fejlék ki későbbben egy királyi életnek. Ő, ki a' pásztorélet' nyomor - 's veszélyi közt bátorsághoz edződött; ki már nyájorzó oroszlán - 's vad medvéekkel vivott tusákat, félelem nélkül határzá magát csatára Goliáth ellen, kinek kézsulya is tulnyomni látszék egész erejét.

Saul mosolygá a' vakmerőt, 's kétkedék tusájára bizni népsorsát; bátyjai pedig átkozák nagyravágyó dölyfét, melly rokonaik' szolgaságát, 's mindnyájok' gyalázatát alapitandja meg. De a' kised hős' szerény önbizalma, 's biztosb vállalkozók' hiánya, részére eszközlé a' fontos engedélyt, ellyből reá 's hazájára olly dus eredmények lönek várandók. És ő szokatlan pánczélba álarcozá magát, de válla meggörbedt az ércsulytól, 's csörgő öltönyében minden mozgalomra képtelen vala. Leveté védter-

hét, 's ugy, mint jöve, természeti könnyüségében ment ellenére, miután pásztorbotját, parittyát, 's a' patak' néhány kövecseit vevé vivőfegyverekül.

Goliáth büszke lenézéssel fogadta; gunyolva népét és Istenét, ki illy szabadítóra bizza a' nemzeti ügyet. „Te fegyverrel törsz reám, én pedig az ur' nevével megyek te ellened, kit szitokkal illetél; ki kezembe adand hogy megöljelek. Táborotok mai nap, az égi madaraké lesz: 's megismerendik a' föld' lakói, miképen izraelnek Istene vagyon;“ (Sam. XVII. 45. 56.) felele Dávid szerényen, 's hitbuzgalommal anyi embertelen gögre; 's a' választó csata rövid lett. Sulyos kövecset illeszte parittyájába, 's gyakorlott kezével oriás ellenfelére kanyarítá azt. Goliáthnak agyába merült a' hajtott kő, 's eszmélet nélkül terült homokra eszes támadója előtt. Dávid kivoná a' filiszszablyát, 's önfegyverével szelte el a' főt, mellyben néhány percz előtt egy nép' idéetlen sértegetése, 's az élő Isten' rágalma fogamzott.

A' filisztek' serge szégyen 's ijedelem miatt megfutamlék; Juda és Izrael' hada pedig pusztító angyalúl üldözé azt Ekron városig; 's miután vadak' eledeleül hullatá őket uton utfelen: kizsákmánylá táboranyagukat is, eltörülvén annak minden jelét és árkait.

Dávid felmene Jéruszsálemi sátrából Sául királyhoz a' győzelmi napok' multával; 's mint hü jobbágyhoz illik, hódolattal tevé fejedelmi lábához győztes fegyverét; Goliáth' véres fejével.

II.

Juda' hölgyei örömbucsút jártak. Lant- sip- és czimbalom' kíséretében üdvözlék háladó énekkel a' királyt 's hősei' új főnökét. „Saul megveré ő ezrét; 's Dávid megveré ő tizezrét;“ éneklék ájtatos elragadtatással. És Saul' lelkében féltés gerjedett, mert érzé miképen érdem és erénysúlyát föl nem érheti Dávidnak, és e' népszerűség, melly a' győzelem' szerencsáját karjának tulajdonítja, az országot is könnyen neki ajándékozandja. — Méltányos lélekből nemes ipart költ a' vetélyverseny. Az igazságszerető, érdemmel törekszik felmulni a' növekedő erőt, melly mellett dicsősége hanyatlani készül; 's míg szivét emeli idegen tehetségek' véletlen fejlete: lelkesülten öregbiti magát a' nagy czél eszközeül. De szűk kebel nem bír tiszta harczt; mert minden indulat könnyebben tűr kitűrést, mint a' tehetlenség. — Saul' töredékeny lelke ez utóbbi modorra tévedt. Irigység szállta meg a' férfit iránt, ki védszellemül ajánlkozék szabadításához; ki hü csatlakozással tölté be kötelességeit; 's várakozás felett végze minden bizományt. Feltevé, menekülni tőle bár mibe kerüljön; 's egy életirtó tervet rendezgete titkos gondolatában, mellyel segédalkalomra várt. Azonban nyilvános életben tetszését, kegyeit osztá a' nép' emberének: mert jól tudá miként az ellenszegülő dacz, 's a' kegyencz' egyenes megbuktatása torló szenved költne a' tömegben, mellyet elfenyitni királypalczája erőtlen leend. Ez okból két életü indulattal lőn Dávid iránt: kegyura szinleg, 's tetteiben; orgyilkosa valóság, 's gondolatában.

A' név- és születéstelen pórfiu főhadnagyává lőn Ju-

da táborának, 's választott dalnok a' fejedelmi udvarban, mert gazdag lelke túl volt hurozva minden hazai elméken.

Egy estve nyugalmat ült Saul- király titkos teremében. Lelke kibontakozék országos gondjaiból, de csendben nem vala, mert szivereit a' boszú fogyasztó gyehennája emészté. Dávid, napirendje szerint a' terem szegletében lantolt, elősegélni törekedve a' nagy ur' magas örömét.

„A' király' igaz gyöngye: boldog nép;“ éneklé többek közt.

„Éked ó fejdelem a' hála, melly nemzet' szívében él; 's őrszabtyád közszeretet, melly körül övez.“

„A' harczi kürt harsog és elnémul; táborod' lelke felkél és elalszik; de a' jobbágyhűség éber, és folyvást él.“

„Koronaköveid kihullanak; a' biborszín meghagyja magát; de a' jótét' emléke erős kapocs, 's hűn kezelt ország álhatlan proselytává nem leend.“

„Fényed mint a' reggeli köd; igazságod mint a' Sion-hegy. Bölcseséged a' kéz, melly magot vet; kegyelmed bő eső, melly azt kikölti.“

„Nyoszolyád a' hit, melly nyugalmat őriz; párnád a' kegyesség, hol cherubbal álmodol; 's dicskör az erkölcs, mellyben arczod fénylik.“

Saul háborral telék meg. Dávid profétai dala, elibe terjeszté annak minden érdemét, mellyel a' nép előtt fölötte áll. Egybeveté az egyetemes tetszést, melly polgárság és haderő' résziről pórszármazatú kegyenczéhez nő; 's a' rég rejtett ösztön, most, a' titok' védelme alatt egy gyilkos merényre készte 's ragadta boszuját. „Falba szegzem őt, gondolá a' harag' nagy voltában, 's dárdáját, melly

nyugágyánál hevert, egész erővel veté Dávidra; de a költő, elkapá keblét a' halálvas elől.

Néma perczek követék a' merényt. Saul szégyen és döbbenés miatt földre szegzé szemeit; mert soha sem vádol erősben az öntudat, mint nem sikerült gonosztény után. Dávid' mézfolyásu éneke elhalt, mert nyelvét leköté egy lelki mély fájdalom, új jelét tapasztalva a' kegyur' gyűlöletének, kit ő olly szivteljesen, 's gondolatelőzőleg szerezett. Két cselekvésmód' terve ment által eszméjén az esemény után. Vagy köztudományúl adni a' titkos megtámadást, 's régi szenvedés eleven rajzát nyujtani a' kegyelő népnek, hogy túlméltánylatában pártfogó boszura ingerüljön értte; vagy bünbocsátólag feledve bántalmát, megkimélni nyilvános eredményektől a' felkent királyi főt. Amaz uton megdöntheté ellenét, 's tán népbálványnya rögtönzendé magát; így félelem alatt hagyandá jövőjét, méltatlan üldözetnek nyujtva életét. És ő még is az utósót választá.

A' nép repeső hirben tudta meg, 's beszélte egymásnak a' királypalotai titkot; 's az önmérséklet' szépdialmáért, újlag tiszteletben nyilatkozáék Dávidnak a' közvélemény.

Saul folyvást kegy' és kitüntetése' színét viselte a' költő és fő-hadnagy iránt; de rejtett lelkében folyvást haláltervekkel foglalkozék. A' királyi kedv rózsaszín óráiban ismétlé ígérétét ama fenséges menyegző iránt, mit a' honvédlet' zálogául eljegyzett. „Öregbik leányom Merab legyen nőd, ha viselened az urnak hadát.“ monda atyailag szeliden, de szivében illy számítás feküdt: „Ne vesszen általam, hanem legyen a' Filiszteusok' keze ő ellene.“ Sam. 1. XVIII. 17.

Dávid hódolva fogadta a' királyi szót, de lelkében nem engedett kelni hiu kevélységet. Ő nem kegydíjért harczolt, hanem honáért a' kötelesség' férfias érzetével; és a' szerénység, — melly a' pásztor-élet durva köre után olly megfoghatlanúl erkölcsi brilliantjává lőn, — nem hagyá önhittségig hatni a' csábokat. „Mi vagyok én? mi életem, 's az én családom izraelben, hogy a' királynak veje lehetnék?“ felelt lemondólag a' Felség' ajánlatára, 's hő buzgalommal, de nem vakon, mélyhódolatban, de nem ámitólag járta a' királyi parancs utait; győzelmeket ujitva hősszablvával a' nyugtalan Filisztek felett, kik örök beütésekkel zavarák a' népcsendet.

És mig hadtana elhírhedt; mig vezéri neve félelmül terjedt az idegen táborban, 's ünnepi érzelemmel említették otthon; mig béke és bátorság' birtokába juttatá Judát és Izraelt: Merab, az ő kétszer' átígért jegyese 's szerény bár és titkos, de lelkesítő reményeinek végczélja, Hadrielnek adaték nőül.

III.

Ez esemény után nyugodt öntudattal, mint mindig, virraszta David egy éjt Saul' kastélyában. Asztalán pergamen fekvék, kezében iróvas, arczán ihlettség. Költői szenvét osztogatá éjein, mert e' nemes ösztöne lelkünknek épen ugy kitör a' munkaterhelt élet' korlátibul, mint szárnyat keres a' nyomor' nyügei közt. Kedélye mély és elvont volt; egészen a' választott tárgy' világába sülyedve, minő szokott lenni költőé midőn már magasztalt képzelete előtt a' szentek' szente megnyilik.

Hirtelen sugár, szőke ifju nyitá meg ajtaját, jobbában tört, balkarján fátyolzott hölgyet vezetve, kinek kezében sárgavilágu ámbramécs reszketett.

„Hozott az ur' lelke Jonathan, kedves vendégem'; üdvözlé a' költő Saul' első szülöttjét.

„Te mondád választott barátom, az úr' lelke vezérelt profétájához; — felelt ragyogó szemmel a' királyfi. — Atyám halálra kerestet, de ne félj. Egykor övem' és kötösöm' adám hős vállaidra; most őrkarral terjedek védelmedül, hogy megmentsem becses éltedet, melly az enyém, hugomé, 's Izrael' győztes népeé. Jobb kezemben tör, melylyel atyám fegyverze ellened, hogy szivedbe szegezzem; de balomon engesztelés angyalát hozok, kiben megszentelendi Isten jövődet.“ És hátra veté huga' fátylait látni engedve a' keleti nőarcz' tömött pompáját, melly az ó szövetség' szépeivel versenyt vetélkedék.

„Vigasztalni jöttem méltatlan búdat ó Juda' rettentetlen hőse; — mond csengő hangokon az ifjú Mihál, 's sugáros szeme elderüle lánglepte arczain, miket ártatlanság öltöztetett fel. — Merabtól megfosztatál legméltóbb jegyes; de a' vendégérvet, mitől hűtlen szive meddővé lön, lelkemet lakja. És a' láng tiszta, ó Dávid! mint Ábel óltáraé, 's állandó, mint a' tiz parancsolat. Áldott légy küszöbödön, házadban, 's a' nép előtt; és a' Jehovah' igéje testesüljön meg rajtad.“

Dávid ép' olly kedves mint váratlan örömterhében mintegy elmerült. Alig lelt szókat kimondani hogy boldog, hogy hitén, reményén túl kárpótolva van. 'Látástok felemel, mint az ur' szine, 's nyilatkozástok boldogit, mint igaz proféczia; — monda többek közt érvet nyomta szavakkal. — Barátságod Jónathán becsesb mint szinarany, melylyel

hitvány érczét futtatja meg a' csalárd árus. Atyád kést adott ellenem, 's te őt megtagadtad, mert szüleparancsnál erősb Istené, pedig ő irta meg: ne ölj. De te magasan állsz szolgálád felett; a' kör, mellybe születésed zárt, nem terjed hozzámig; neked ki kellene hajolnod hogy beemelj, 's tán magad is elesnél terhem miatt. Saul-király országát félti melly tied is; a' népkegyet irigyli, melly övé is. Ha szeretsz, megvet; miként is bizhatnék fiába, ha védendi, kit ő szenvedélylyel üldöz?..... 'S szerelmed óh Mikál! éji csillag nekem, mellyhez felnézni a' vándornak olly jól esik; mellynek kék sugára vezérül a' pályára röpöppen, de mellyet hideg fényponttá emel a' távolság.... Ki életét maga kényszerül alkotni, 's mindennélkül van: öntagadás segéderője; ki már bir, de küzd, önmérséklet viszi; 's ha fen van, alázat tartja fen. Lelkemnek osztályosi vagytok Jónathán és Mikál, de olly atyával szemben mint Saul, erőtlen a' gyermeki hatály, 's olly király ellenében mint üldözőm, idegen tartalék biztosságot nem nyújt. Rejtett büszkeségi vagytok szivemnek magas ivadékok; óh de sorsom nem mérközhetik az osztozó akarrattal, melly szátokból 's szivetekből kijő. Az idegen tollat, melly sasszárnyra tévedt lefúhatja a' szél; 's mig az, elveszve leszáll, a' légkirály hatalmas utját tovább repüli. E' jelenet feledhetlen nékem; imámba foglalom jóságtokat, 's mint menedék révet épitem lelkem fenekébe; de könnyelmüleg el nem bizom magam. Egy bujdosó felveszi a' drágakőt melly utjába ötlük, de botját sem veti el, melly lépteit támasztja."

A' jótevő testvérek' becsülése megkétszerezé magát a' szerény nagyság iránt. Ime az üldöző' gyermeki nyitának pártfogó ölet; a' fejedelmi házból ajánlkoztak szövetség-

ségesi; 's ő nem használá az önként jött alkalmat, melly egy rég birt közvélemény' erejét munkásságba hozta volna érette. Ők méltánylák ezt, 's barátjok' jelleme jobban résztökbe fészkelé magát, mint a' nemes ércz, melly minden mozgatósnál mélyebre sülyed.

Segély és sorsosztás' ígéretével fejezék be a' gazdag látogatást; 's Dávid, a' nagy lélek és hü polgár, barátság' 's szerelem' őrszellemit nyeré ügyvédekül az üldözet ellen, mit nem érdemle, 's mit még is türelem 's önmérséklet' szentjeül viselt.

Jonathán szót emelt családkörben az apai gerjedelmek ellen; 's ha Saul sötét tervekről gyanusítá Dávidot, ő mindig tudott tanujeleket találni kétségtelen tiszta céljáról. Mikál mint szelid hold világítá meg a' harag' és boszú' felhejét, melly atyja' terveiben kedveltje ellen borongott; 's e' kettős erő között sulyegyent veszte ugyan Saul' háborgó lelkülete, de a' hitfogyasztó kétely, mit hadvezére iránt felöltözött, ki nem irtaték.

Dávid kerülte őt, hogy személye az ingerültségnek élményt ne nyujtson. Midőn az ujhold' ünnepét diplomaticus tiszte szerint a' király' asztalánál kell vala ülnie, elrejtí magát; 's Jónathán menté őt, egy családi éváldozatért válalt Betlehemi uttal.

Mikál' szerelme nem háborítá a' cselszövő Sault. Mosolygó arczczal fogadta a' hirt melly azt meghozá, 's mosolyga, ha leánya' enyelgésiről szóthalla. Gyermekei nem foghaták meg e' változást, e' cselekvésbeli ellentétet. De Saul' boszutforráló lelke öntudattal tevé azt. „Száz Filiszt' bőrét hozd lányomnak királyi jegyköntösül, 's tied legyen Mikál“ monda kegyet intve hős főnökének; de titkon káröröm gyulasztá, bizonyosnak vél-

ve, miként illy harczyi merény, kerülhetlen halálba döntendi, kit ő nyilván megöletni nem mer. Azonban Dávid két-száz ellenről hoza vitézi jelt; 's a' meglepett király, önkéntelenül a' rendkívülség miatt, vagy félve daczolni az enyésző türelmű néppel, költőjének adá herczegasszonyát; de az érdemduis vő, apai igaz szeretetben nem osztozék.

IV.

„Óh mi szép és jó vagy drága hölgyem; — monda többek közt a' költői férj, midőn a' szobaest' családórait átörülék. Arczodon kellem; lelkedben áhitat: te szerafja vagy életvilágomnak. Imáid olly buzgók, gondolatod ártatlan; 's tiszta szived egy hamis eszmének sem ad helyt. Ha felmegysz Jeruzsálem' szentegyházába, büntelenebb vagy a' küszöbén árult galambnál; tréfád éltetőbb mint az ajaloni szellet, 's enyelgésben megszégyenited a' gödölyét. Ha szorgoskodol hajlékaidban, dolgosh vagy Jákob' arájánál; 's ha Noé' vize jőne a' világra, de téged életben hagyandna: mentve lenne az erkölcsi ország. Nincs nálam Izraelben dusabb vőlegény; hidd el nem cserélnék Ábrahám' hírével, ha ajánlanák. — Milly kicsiny minden árr illy keblü nőért, milly csekély az üldözet' fájdalom, mit kiszzenvedék; 's milly királyi a' diu mit birtokodban bírok. Oh Mikál, leend-e nyugalma boldogságomnak?'

„Az ur' lelke lebeg mi rajtunk; — felelt nyugtató önhittel az áldott hölgy; — ki imádkozik 's kötelességit betölti: kezét terjeszti rá; 's ha megsokasodnának bajaink, erőt küldend a' teherhez mellyel próbálni akar.“

Egyszerre poroszlók verték fel a' béke' hallgatag él-

vét. Saul bérszolgái rohanták meg Dávid' hajlékát, hogy foglyúl vigyék őt, vagy öljék el a' vett parancs szerint.

A' királyi vő, mélyen megkeseredék ennyi bántalmakon. „Hát nincs-e határa vérszomjának, mellyben tiz gonoszlélek' kívánsága él?” monda csüggedten, felrettent nevének; 's egy kedvvesztett lemondás' hevenyészttében akará magát az üldözőknek vetni.

De a' hü nő őrangyalává lőn tisztelt férjének. Egy titkos ajtón nyita menekvést Dávid előtt; 's ágyába egy faképet takart le álhelyettesül. A' berohant poroszlók' pördühét parancsnokilag fékezé 's hátráltatá vissza egy tiltó kézzel, néhány női érzetű szó' kíséretében: „csitt gyilkosok! Izrael' szabadítója betegen aluszik.“

Elmondjam-e az éjórak' sulyát, miket olly isten' képre formált nő, férje' kétes menedéke után virrasztott? Emlittsem-e ijedelmeit, midőn a' beteg Dávidért visszakergetett ostorosok, őt elhurczolák? midőn bős atyai ítélet alá hurczoltaték; 's a' szöktetés' büneért birói szigorral vallatva lőn? E' bántó scenáknál ne késsünk sokáig; ugy is végetlen balság ötlük fel a' széttekintő szem' minden irányában; 's olly hölgy mint Mikál, nem számít áldozatainál szánó részvétre, mert önérzetében birja a' lehető díjak legnemesbikét.

Néhány nap mulva egy kisdéd zsidó férfiu őrjönge Akis király' palotája körül Gath' utczáiban. Fedetlen fején borzadt haj, telve úti porral, szeme tétova forgásban lát-szék hánykódni, 's szakalla dühös tajtéktól csapzott. Lábai kinyultak szakadt saruiból, 's vércsikokat karczoltak szárain a' pusztai tövissek. Különbén élet jelei, az öltönyronyok, 's tetemes szablyája, mit egykor Izrael' félelme, Goliáth viselt, megismerteté a' hős Dávidot, kit nyomor és

bujdoklat' kinjai sanyartak el. Azonban lelke, elméje ép és rendszerü volt. A' tébolyt védezközüül tetteté, 's összefüggetlen kiáltási között értelem nélkül irkált a' kapukra, hogy meneküljön Akis' árulásitól, ki őt felismeré, 's mint tronkövetelőt, Saul szövetségeséhez foglyúl küldeni hajlandó vala. Azonban a' szabadulási terv sikerült. „Szükölködöm-e bolond nélkül, hogy ezt házamura hozátok?“ monda Ákis testőreinek, szabadra hagyva az inség' fiát. És ő járatlan pusztákon ragadozók között, bőjttel és imával, megtörtten, de királyához mégsem hűtlenül bujosék; most Adullám-barlangba rejtezvén, majd Héreth szövevényes erdeibe keresve menekvést. Ha a' méltatlanság' terhe ingerlőleg foglalta el magány óráit, ha tiszta önérzete megtorlás' eszméit 's vágyát ébreszte: férfiasan győzött meg minden sugarlatot, melly indulat-hevenyből kitör; 's mig polgári nevét pártütés' szennyétől megóvta, egy gyöngéd erény gyakorlatához is alkalmat nyita zaklatott napjaiban, a' fiui hálához. Szüleit Miczpába szerzé fel, a' Moabita- király' magas pártfogása alá, hogy Saul gyűlölete ki ne terjedjen a' tehetlen aggokra, megfosztandva őket álmaiktól, miket ifjúságuk' idején, bölcsője körül vesztegettek el.

Dávid mint minden szenvedő erény egyetemes szármalmat igényle; 's a' köztetszés, miben már rég kitünőleg osztozott, fanatismussá nőtt iránta. Sergestől járultak hozzá ügybaráti a' barlang- és erdei lappangó napokban; 's az elégültlenek, vagy királygyűlölők, kiknek e' nehéz igazság fülébe jutott, vetélkedve csatlák magokat a' hirhedt harczos' elszánt táborához. De az önmérséklet' embere nem üte pártot. Védül köté sorsához a' növvő hadi rendet; 's támadó tervek, jobbágyi szívéből kizáratának.

Saul e' közben égő haraggal nyomozta' őt, 's reá lázasztólágjárta Izraelt. „Hát Isa i' fija mindenkinek mezőt adand-e és szőlőket; 's fejenként ezredesekké te end-e benneteket, hogy mindnyájan pártütők levétek ellenem, 's nincs ki őt meghozná vagy fiammal kötött frigyét elárulja?“

Doeg, Saul' juhászmestere, önzőleg hirnöklé urának, miként Goliath fegyverét 's néhány szent kenyeret, Akhimelek-paptól nyert Dávid szöktében. Saul boszura gerjedt a' szent férfit ellen, hűtlenséggel vádlá Nób' több papjait is, mintha a' pártütő iránt készleges szenvvel viseltetnének. És kegyetlen ítéletet mondva felettök, vérpadra hurczoltatta őket; de szolgálai, reszkettek illetni a' szent tagokat, 's a' vetemült Doeg vőn irtó kezébe pallost, „megölni nyolczvanöt ártatlan férfit, kik gyólc s Efódot viseltenek.“

Suttogva, irtózáttal emlité Saul' szörnyü ítéletét a' hü Izrael, 's szívében hidegülni kezdett iránta, mert ha a' nép' bizalma csökkenni kezd felkent királyához, nincs ország, melly ne ingadoznék. Dávid fejedelmi ellentétül képviselé nemes önuralmát. A' vértől undorodó polgárok reá forditák szemeiket, 's titkon bár, majd minden család' imáiba befoglaltatik az értte esdeklő fohász.

Saul mind ezt erőszakkal vélte kiirthatni; 's most öngyanú, majd pénzen vett kémhírek, vagy kárvágyó rágalmak után indulva, folyvást törekvék képzelt arulója ellen, kit hajsználnyi tény sem vádola; 's ki üldözet' és népkegy' kísérleti között erkölcs és bölcsélet' korlátiban maradt.

Nyugalmából kivette, jellemgyanusitva, nejétől elraboltan, éhség és vész alatt bujdosék Dávid önkéntes ser-

gével, most Zifi és Máon' térein, majd Hakila halmán, majd erdők' és nyirkos barlangok' vad, büszhödt 's életfogyasztó tömkelegében, vagy Engéd pusztáján; 's Saul illetődés nélkül annyi szenvedéstől, engesztelhetlen daemonul üldözte őt; sőt midőn a' zsákmányló Filisztek ellen honfias szántsággal megvédte Kehila városát, halál' cselével tervezé táborába keríteni.

V.

Azt vélnők, Dávid' férfias lelke kifáradt annyi ostrom között; hogy emberi természetéhez visszatért, 's az ingerült sziv' ösztönére boszúval fordúlt irigy ellenjére... Nem úgy lőn..... Az erénynek csak kezdete fáraszt; ha elemparancsi alá rendelők akaratumkat, 's az előakadályok legyőzvék, könnyebb a' gyakorlat. És mint isteneredetű tan, önmaga terjeszti 's gyarapítja önmagát, emelő érzetben adva díjat a' multakért, 's ingert a' jövőkre.

A' történetek után, uj kémek' szavára, három ezer választott hadfiat vezérle Saul a' rejtező Dávidra. Engéd' pusztáján hőség 's fáradalom lankasztá utját, 's egy barlang-torkolatba tére pihenni, melly utféli aklok szomszédjában enyhhel kínálkozék. Mögötte, a' nyilat' sötét hátterében láthatlan rejtező férfiak susogtak, a' nélkül, hogy a' hágyadt király hallaná.

„Ime a' nap, mellyről mondatik, hogy őt kezébe adja az ur, — szóla egy vadarczu fegyveres, a' kised vezérhez, ki búülte szemmel inte csendet a' tömegnek. — Vedd el életét, melly tiedre tör, 's tied leend az ország, mellyet ő benned megsérte.“

„Mellyik Sátán adta ajkadra hitlen tanácsait, aljas pártütő? — felelt zordon feddással az erény' embere. — Nemde királyod ő, ki az ur' helyetteseül felkeneték? ki merné gyáva kezét egy nép' fejére bocsátni? avvagy orgyilkos vagyok-e én, hogy vérnedves kézzel bitoroljak egy lopott országot?“

És mély csendben, nesztelen lábakkal, lehelletnyomva közelíté meg Izrael' királyát, 's felköntöse után hajola, mint midőn az ember valamit át-ölel.

Néhány percz után felkele Saul, 's tábori parancsokat osztva nyomozás iránt, a' pusztá' erdős részeibe indúlt. Alig tavozék tiz dárdavetésre, durva, bajszokott nép tódult ki nyugbarlangjából; gyülevész csoportja a' hazai elégtleneknek, kik élethalál jelszavára esküdtek igaztalan fejdelmök ellen. Guny- és szemrehányó rivallat tört Saul füleibe, 's mind azon átok, melly nyomott jobbágyok száján megnehezül. De kisdud vezérök mérsékletet inte, 's egy darab szövetet lengetett Saul' láttára a' szellőben.

„Uram király! — kiálta tisztelettel hangon; — ime köntösöd' szárnya, mit elmetéltem, midőn meztelen fejed szablyám előtt védtelen feküvék. Értsd meg óh édes atyám, miként fiad keze nem vét ellened, 's te méltatlanul vadászod lelkemet. Az úr tegyen ítéletet, közttem és közötted.“

Saul megszégyenült a' nagylélek' váratlan tettén. Illy nemes műve az önmérsékletnek megrendité elfásult lelkét, 's mintegy bontakozva gyanú' 's irigység' jármából önkéntelenül kiálta fel.

„Dávid, szerelmes fiam! igazabb vagy nálam. Te jót tevék velem, 's én gonoszszal fizeték neked. Óh ha szived' bélyegit megtartanád mindenha! Óh ha gyermekim ellen kikért reszketek, nem emelnél irtó haragot midőn

országlandsz; 's ha e' szelid irgalom kiterjedne rájok hatalmad' idején. Igen, te Juda' és Izrael' sziveit birod; 's ha én elhamvadok tied leend ország és dicsőség. Igérd meg nemes férfiu, hogy bántalmimat elfelejted, hogy nem vágod ki maradékomat, 's nem törlended el atyáim' házat. Az úr így öltöztesse rajtad békébe az én lelkem' háborát."

Dávid a' zsidóhit ünnepélyes szertartásival megesküvék; 's midőn az engeszteltség szellemében váltak meg, mindenki hivé, miként e' feszült helyzet, barátságkötésben fog összeolvadni. De kit a' hatalomföltés kigyója már, lehet-e parancsnoka akarátának? vagy akarhat-e olytat, mit a' szeretet és értelem parancsol?

Ziféus kémek' cseles ösztönére, mégegyszer feltámadt Saul Gibeából, követelt vágytársa ellen; 's rövid ut után, az Engédi pusztáról ismert választottak serge, Hakila halmával szemben szállott táborban, mert a' hontalan Dávid, másodsor választá azt ideiglenes menedékül.

A' tiszta ég alatt, társzekerek' körívében, társ és örök nélkül aluvék az üldöző király. Ősz fejénél földbe ütve állott dárdája, 's egy kupa viz, melly éji szomja végett téteték harczi ágyához. Halgatott a' csillagos éjfélt, 's Izrael táborát mély álom nyomá. Két férfiu közeledék az ellenseregből halkán és óvólag, mint kik titokban akarnak végezni; Dávid, 's fegyvernöke, a' merész Abisai. Tolvajutjok sikerült, észrevétlenül hágták meg a' sánczokat, 's jutának a' tábor' és szekérvör' beljébe. Dávid tanutlanul állott a' király álma felett; ellene semmi erő, kezében nyil 's oldalán éles kard. Karját kiterjeszté 's a' szél köntöse öblében suhogott, mintha boszút suttogna a' kedvező alkalom' feladataul. 'S mit vélték, tán kiöltá halálos ellenét? tán olly névtelen terhü multak' emlékében, vérebe fulasz-

tá, ki azokat szerzé? Nem! Az isten lelkén nyugvának szemei, ki az erőség' ivein, felette kiterjedt; az önmérséklel' felkentje uj diadalt vön az indulaton, 's tanújelül vivén kopját és vizedényt, visszavonúlt a' félelem' színéről. És tul a' tábor' sorompóin, mint köntöse' metszett szárnyát egykor, visszamutatá zsákmányit a' fölvert tábornak.

Sault ujlag meglepé a' bámulat; mert kinek szive meddő, megfoghatlannak vall minden nemes tettet.

„Miért kergeted uram szolgálodat? kiálta nehezült érzettel a' szenvedő költő. Ha az ur' támaszta ellenem: legyen jóillatú ez áldozat; 's ha emberek: átkoztak legyenek az úr előtt.“

A' ritka jellem' tettjelei meghonosultak a' közhirben, Saul' botor csapongása pedig közmondattá vált; és e' vélemény megérlelé Dávid jövőjére azon néptetszést, melly minden szerencsének kutfeje 's eszköze szokott lenni, ha alkalom jó.

VI.

A' királyi okatlan harag megfosztá tronját és országát a' biztos hadvezértől, ki olly makacs rabló nép irányában, mint a' Filisztek, nélkülözhetlen vala. És midőn ujlag, nagyobb erővel mint Goliáth' szakában jöttek Juda ellen: reszketve vezérlé sikra sergeit az agg Saul.

Ütközetjök sorshatározó lön. A' Filisztek' erőszakos 's rögtönzött rohama megdönté az előfélelmében különben

is félmerényü táborn. Izrael fiai sebek miatt hulltak el Gilboa' hegyén, 's önvérbe fuladtak. A' királyon megnehezedett a' harcz' végórája. Fiaival futott kergetői előtt, de a' boszú gyorsabb volt fáradtlábaiknál. Gyermekkeit leöldösék mellőle, 's ő sziv- és sebfájdalomban lankadtan könyörge szolgálja előtt mentse meg halálos dőféssel ellenségétől. De zsóldosa nem illeté az úr' felkentjét. És ő kétségbe esetten bocsátá keblét öndárdájába, míg kirablott népe ijedten hagyá el városait.

Követő reggel hó pára fogta fel a' napfényt, elesett Izraeliták' párája. A' halottfosztók eljöttek a' Saul családi testekért, 's szerenszerte hurczolák tanuságul önnépeik között, mignem felfüggeszték Bersan' keritvényein. De a' nép, melly királyi emlékét hibáival is tisztelé, vissza orzá azokat, 's megégetett csontjait ereklyékül temeté a' Jabesi fa alá; hét napi bőjttel gyászolva kedves halottjait.

Dávid a' borzasztó események után tért meg csatáiból, miket idegen földeken győzelemmel viselt. Közlélek, örömmel tapodta volna a' hantot melly üldözőjét fedi; de ő egy királyt siratott, ki után árván maradt a' nép; 's egy barátot, kinek hűségében birta életörömeit.

Megszaggatá harczos ruháit, 's gyászéneket sira Saul- 's Jonathánon.

„Gilboa' hegyei, eső és harmat ne szálljon rátok, mert ott hulltak el az erősek' pajszaik.“

„Izrael' leányi sírjátok Saulon ki titeket selyemmel ruháza, 's ruhátokat aranynyal ékíté.“

És sirá ama' gyönyörű elegiat, melly valódi fájdalom színében kesereg; 's mellyet a' fájó érzet' költői kincseivel mutat a' Biblia.

A' gyász után megemlékezék a' nép Dávidról; 's any-
nyi erény' és önmérséklet' hálajutalmaúl királylyá
kené Hebron' városiban a' Betlehemi pásztorcsalád' gyer-
mekét.

Kuthy Lajos.

A' NAIMI ÖZVEGYNŐ.

Hiú, mulékony, a' mi emberi,
Hiúk a' földi vágy, remény, öröm.
Boldog, ki nélkülözni megtanult,
'S égben keres, ha szenved, enyhülést.
Ott, ott buzong apadhatatlanul
A' szent vigasztalásnak enyh-ere,
Miből merítve a' gyámoltalan
Erőt iszik, 's ujúl a' lankatag.
Ott mér az Alkotó erényeket,
Küld próbaúll emberre bajviszályt,
'S ha győze, homlokára fűz babért.
Mindenható, Kegyelmes, a' neve,
Ezt hirdetik föld, ég, a' nagy világ,
Tanú az égi evangéliom'
Ihol következő története:

Hol a' világ' megváltó Jézusa
Mennyből hozott hitet kiálta ki,
Szentföldön, a' téjjel mézzel folyón,
Naïmban élt egy özvegynő, szerény
Magányan háza' szűk körén, egyetlen
Fiút ölelve kis családjaul.
Feledni férjét, női hű kebel,
A' lelke' más felét, nem bírja, csak
Szövetségöknek élő záloga
Lesz némileg vigasztalása, mert

Özvegynék édesebb szerelme nincs,
 Mint karjain mosolygó kisdede.
 Mi néki minden a' nagy ég alatt?
 Hisz' angyalt hordoz ölben és szivét
 A' mennynek üdve birja lakhelyül.
 Ártatlanán, nem tudva bánatot,
 Csügg anyja' keblén a' kis csemete;
 Majd játszadoxva ellebbenti félre
 A' gyásznak fátyolát, 's gyöngéd mosolyt
 Varázsol a' kesergő' ajkára.
 Elcsattan ekkor a' csók arczain,
 'S könnyűkre olvad a' hév csókdozó.
 O vajmi sok sejtés-, vágy-, és remény'
 Sugára leng a' szép kisdéd körül.
 Miket szülője mármár töltve hisz.
 'S ha felsudáruul ifju pálmaként
 A' zsenge sarjadék, ha isteni
 Félelm övedzi tiszta homlokát,
 Ha fejtvék teste, lelke, és szive,
 Anyjának ő lesz édes mindene.

De életünk Isten' kezében áll,
 Az óra, 's perczenet bizonytalan,
 Melly földi lételünknek végszer üt.
 Pólyákon, öszek támaszbotjain
 Egyenlő dühhel gázol a' halál.
 Az ifju arczok' rózsabimbajit
 Letépi, 's hervaszt nyers férjizmokot.
 „Ne kössd te is, Naimnak özvegye,
 Ne kössd fiadhoz boldogságot,
 Istenre bizzd magad, 's ha gyámolod,
 A' földi, eldől, égből más jutand.“
 Ily szózat inté a' szegény anyát,
 Midőn térdelve zsámolyán eget
 Segédül híva szent imáiban,
 'S hogy végezé kegyes fohászait,
 Fiához vitték süрге léptei,
 Megcsókolá szivének angyalát,

És monda, könybe lábbadó szemekkel :
 „Fiam, szerelmesem, mi jó az ég
 Hozzám, midőn téged ölelnem ad.
 Szeretlek, mert Istennek útain
 Lépdelnek lábaid, mert megbecsülsz
 Embert, rokon, vagy nem rokon; hajolsz
 Intéseimre, 's tisztelsz engemet,
 Szeretsz is, nem de jó egyetlenem?
 Ah légy vigyázó tenmagadra, ne
 Veszélyezzd, kérlek, drága éltedet,
 Légy gyámolom, vénségem' támasza,
 Kedves fiam, szerelmes gyermekem.
 Ám, hogyha Isten másképp rendelé,
 Ember ne merjen kelni ellene,
 Áldott legyen szentséges szent neve.“
 A' nő így szólt nagy aggodalmasan,
 'S a' természetes, szép ifju gyermeke
 Megcsókola kezét mondván neki:
 „Anyám, szerelmes jó anyám, ne aggj
 Miattam úgy, hiszen mondád magad,
 Hogy én szeretlek, 's mondásod való.
 Miképen is jöhetne tőlem az,
 Hogy én neveljem aggodalmidat?
 Épségemet vajjon nem őrzöm-e?
 Hajnallal nemde jó korán kelek?
 A' hosszas álom, 's párna nem puhít,
 Munkával edzem ifju testemet,
 Ételt, italt éhségem fűszerez,
 Nem fényüzés; léghez mérsékelem
 Ruháimat, 's futok minden veszélyt,
 Mi képes ifjat tántorítani.“
 Anyját ekép nyugosztalá fia,
 'S imáda Istent a' kegyes szüle,
 Hogy illy fiú serdüle karjain.

De ah korlátozott az emberi
 Vigyázat, és ovás, véletlenül

Nehézkedik reánk a' sors' keze.
 A' mit szivunk, a' lég, 's a' tápszerek
 Gyakran magokban rejtik a' halál'
 Csiráit, 's a' mi máskor éltetett,
 Idő' folytával méreg, öldököl.
 A' sors elérte a' naimbeli
 Özvegy' fiát is; lőn súlyos beteg.
 Hiába örködék szülői gond,
 Virasztás, hű ápolgatás fölötte,
 Hiába száz tanács, és gyógyszerek.
 Nem képesek baján segíteni a'
 Sirámok, mellyeket jó anyja sir.
 Az ifju napról napra hervadoz,
 'S rcá hull a' halál' sirfátyola.

Szegény özvegy! Ki fesse bánatát?
 Ki ad méltó nevet keservinek?
 Jönek közel vérségü rokonok,
 'S kik lelkipép öszhangzanak vele,
 A' városnak legjámborabbjai,
 Buját vigasztalólag kérlelik,
 'S hullnak könnyük, részvét gyöngyei.
 A' magtalan szülő pedig sötét
 Arczára, 's elzilált hajára hint
 Gyászhamvakat, szaggatja öltönyét,
 'S borulva porba Istenhez kiált:
 „Bocsáss meg Istenem, ha e' csapást
 Eltűrni nem bírom; hiszen tudod,
 Hogy én szegény özvegy szülő vagyok,
 És ő egyetlen jó fiam vala,
 Ő gyámolom, vénségem támasza.
 Imádom, Isten, rendelésedet,
 Mert a' hatalm és bölcseség tied;
 De gyöngé nő, 's gyarló poralkat én
 Leroskadok, ha nem segít karod.“
 Az özvegy így kiálta mennybe fel,
 Majd fuldokolva rá borult fiára,

Arczát bucsúcsókokkal illeté,
 'S könnyükkel áztatá egyetlenét.
 „Fiam, szerelmes gyermekem, te jó,
 Istenfélő valál e' földön itt,
 Légy ott az égben idvezült, 's anyádért
 Imádj Istent ő választottival.
 Isten veled fiam, jó gyermekem!
 A' nép pedig, melly közben áll vala,
 Nedús szemekkel függe a' szülön,
 És a' halotton, és a' nép vala
 Igen nagy számu, mert az özvegyet
 Ön, és Fiának jámbor élteért,
 Apró 's öreg, mindnyájan tisztelék.

Kel indulónak már a' gyászmenet,
 Halálcsend üli a' kíséretet,
 Csak a' halottas özvegy' jajszava
 Visszhangzik olykor búskeservesen.
 Ekép haladva, hogy kiértek a'
 Városkapun, jön íme nagysereg
 Szemben velök, 's e' nép rendkívüli
 Hatásu meglepés' szent jellemét
 Hordozza homlokán, ahítatos,
 Jámbor, mint a' kit Isten ihletett.
 Mély bámulás, és néma csend között
 Figyelmét kétszerezve lépeget,
 'S egy ifju férfit veszen körül,
 Egy ifju férfit, dicső, deli,
 Fenséges termetűt, kinek kegyek
 Sugárzanak szelíded arczain,
 Foly méz gyanánt a' szózat ajkiról,
 'S keblében égő szeretet lobog.
 E' fenséges fiatal férfiú.
 — Hiszem, hogy sejtí jámbor szívetek —
 Az Istenember, a' názáreti
 Jézus.

Kinek nem reszket itt szive ?
 Ki nem lesz hajlandó örülni e'
 Találkozáson? Isten! o be mély
 A' bölcseséged, és határa nincs
 Kegyelmeidnek! Lássá a' világ
 Te szent fiadban nagy hatalmadat,
 'S higyen szavának, melly szent és örök.
 Az Idvezítő hogy közel jutott
 A' gyászoló anyához, meghatá
 Sirása, mert ő ember is vala,
 Ki Lázárt megsiratta ő maga,
 Ki a' szent városon, zsidó népen
 Könyüket hullatott, 's letörteni
 A' másokéit olyan kész vala.
 „Megálljatok“ mond a' halottvivőknek,
 'S a' nyilt koporsóval megálltanak.
 Megállapultak a' gyásznépek is,
 'S egy érzelem villant el lelkökön,
 Minő váratlan, és nagy tett előtt
 Szokott eredni. A' szülő pedig
 Sírt nagy keservesen, 's mint hogyha el-
 Akarná bánatát panaszlani,
 Az Idvezítő szent arczára, majd
 Halott fiára szállt könyűs szeme,
 'S az emberért magát feláldozott
 Jezus vigasztalá mondván: „Ne sirj“
 Majd a' koporsóhoz járul vala,
 Reá tevén hatalmas szent kezét,
 És szóla, mint csak Isten szólni tud:
 „Ifjú, mondom neked, kelj fel!“ 'S felült,
 És kezde szólani, a' ki holt vala.
 És hogy kiszálla, Jezus átadá
 Anyjának ötlet.

Elfogá pedig

Szent félelem mindnyájokat, 's hívék,
 Hogy több, mint ember, a' ki ezt tevé:
 'S magasztalák Istent, hogy közöttök

Olly nagy proféta támadott, hogy Isten
 Meglátogatta népét. Elhatott
 E' hír Judaea' tartományiba,
 'S beszéd szállonga szét a' nép között.
 „Istenben hinni, 's élni jámborul
 Mi boldog állapot, 's vigasztalás,
 Tanú reá Naimnak özvegye,
 'S koporsóból életre hitt fia.“

C z u c z o r.

HONFI' IMÁDSÁGA.

Isten! éltém' alkotója,
Adj szívemnek érzetet,
Hogy szeresse szép hazáját,
'S benne minden szent helyet.

Mert kiterjedett határin
Nem találni lábnyomot,
Mellyet a' borús időkben
Honfi vér nem áztatott.

Istenem! fogadd imámat,
Adj karunknak ép erőt;
Hogy halálig e' hazáért
Tenne csak nemest, dicsőt.

Isten! a' ki véghetetlen
Lángkinok közé dobád,
Szörnyü vétkökért a' pártos
Angyaloknak táborát.

Oltsd el a' vizálgodásnak
Mindörökre lángjait;
'S áld kegyednek tengerével
A' hazának bajnokit.

Áldjad azt , kit ur- 's királylyá
Fényes trónra ültetél,
'S boldogítani szén hatalmad'
Egy felével környezél.

Tedd a' nőt galamb- szeliddé,
Hűn nevelje magzatát ,
Áldva férj- , hon- és hitében
Léte' hármas csillagát.

Forraszd egy magyar családdá
E' hazának népeit;
Egy ajakkal hagy imádni
Szent valód' tökélyeit.

És ha üt halálos órád,
Nyughelyül e' szép hazát
Nyerje testem, és a' lélek
Angyalidhoz térjen át.

Sujánszky Antal.

SZŰZ MÁRIA.

Messze tájon elvonultan
Vad bürök, 's csalán között, —
Áll a' bimbó szende búsán
Egy magán, derű- 's borúban
Senkitől nem öntözött.

Nem mosolyg az estlebellet,
Ott áll illetetlenül ;
Mennyi báj! mi kéjét rejt el,
Bélfödözve szűz kebellet
Egyre még fejletlenül !

'S harmat száll az égből rája ;
És a' bimbó nyíladoz ;
'S zord vidékek' messze tája
Bájmalsztoz illatára
Üdvös enyhet áradoz . . .

Bűnös emberek' körében ,
A' kiket sors átka nyom, —
Mint a' bimbó, olly szerényen ,
Él a' jámbor szűz erényben ,
Él erényben gazdagon.

A' világ' kéjostromában
 Ő nem, ő nem részesül;
 'S élte' ifju hajnalában
 Gyarló férjek' távolán van —
 Szinte illetetlenül.

'S rá malaszt száll, im, az égből,
 — Hogy ki nyiljon a' virág! —
 'S méhe, a' szűz! gyermeket szül;
 'S mentve a' bűn-tömkelegből —
 Üdvben úszik a' világ!

P á j e r A n t a l.

Kis csatlódom' szűz kőbőben
 Foly le csudás életem,
 Né' a' holdog kis kőbőben
 Nem sovány életem.

A' világ' keszes rajában
 Lelle' pár ki élve,
 Ezre más kőbőbőben
 'S rajja szerte léve.

Vagy legyen inkább nyak
 Többé hódolási,
 Hátis' díz megcsalás
 A' hűség' sírja!

En' ha létem' kőbőben
 Csak az a' megcsalás
 Bőve' a' világ' kőbőben
 Sokkal hódolási vagyok.

A világ' népeiben
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb

Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb
 Én is, és nem kevesebb

BOLDOG NŐ.

Kis családom' szük körében
 Foly le csöndes életem,
 És e' boldog kis körön túl
 Nem sovárogo érzetem.

A' világ' neszes zajában
 Lelje bár ki élveit,
 Űzze más kaczerkodását,
 'S rakja szerte töreit.

Vagy legyen imádva nyalka,
 Lepke hódolóítúl,
 Hallja disz magasztalásit
 A' hizelgök' ajkirúl:

Én hü férjem' karjain a'
 Csintalan kis magzatok'
 Egyszerű vidám körében
 Sokkal holdogabb vagyok.

Mit kívántam, mit reméltem,
 Föllelém itt üdvemet!
 Itt van édenem' határa,
 E' kör őrzi mennyemet.

Hol, miért e' sziv esengett
 Boldog én éldelhetem:
 Túl e' csöndes kis világon
 Mért sovárgna érzetem?!

Szabó Imre.

VALLÁSHOZ.

Vallás légy vezérem
Életútamon,
Örömben úgy, mint
Gondpályáimon;
El ne hagyd o' kebled
Semmi vész között,
Békeággal lengvén
Harczaim fölött!

Kéjek mámorában
Hogyha inganék,
'S a' rény' ösvényéről
Eltámolyganék:
Vallás légy vezérem
A' szent ut felé,
Fesd le a' bün' poklát
Csábult szüm elé.

És ha tán fölöttem
A' sors súlyosul,
'S létem fényvilága
Majdan zordonul:
Vallás légy vezérem
Éltem e' szakán,
Nyujts erőt, türelmet
A' baj' torlatán.

Vallis.

J. A. Kneller sculp.

Örtüz légy szivemben
 Tiszta, lángoló,
 Rényre fölhevítő,
 Vétket romboló;
 'S a' midőn a' végső
 Óra zengedez:
 Vallás légy vezérem,
 Isten székihez.

Königmajer Károly.

TRÉNTMÉNY

"Te vagy" — és világra jöttél,
 Hatalom, győzelem, csillagok örvénye,
 "A' mi mosog, minden kézzel valja": "teremtés"
 "Képe", más csapn szőke szőke...

ALFOLYÓ

Georgy Gábor

TEREMTMÉNY.

Isten öröklétű! „Te vagy“ — ég' villáma hatalmad,
Harmat' gyöngye kegyed, csillagok őrszemeid.
A' mi mozog, minden hálásan vallja: „teremtél“
Képed' mása csupán szokta tagadni ne ved'!

Csajághy Sándor.

JULIA.

I.

Olasz hon' tikkasztó égöve alatt édesben sovárog
 hűves alkonyatkor az ifjú kebel, 's a' melegérmű hölgy
 fogékony benseire ingerlékenyebben hat a' csendes éjnek
 bája, 's a' holdnak rezgő sugára. — Olvadoz ekkor ott a'
 sziv, 's lángra gyúl a' szerelmi szikra a' hölgy' érzékeny
 keblében. Ép' illy bűvös esten mélázott Julia, egyik hi-
 res romai család' gyöngysarjadéka, ki élte' tavasz szaká-
 ban fakadozott reményteli jövődjére! — Borongó sejte-
 mény' hullámain feldagadó aggály, búsító gondfelleget hori-
 tott derült homlokára, és mintegy érezve magasb segély'
 szükségét, égre emelt szemekkel merült ezerféle gondo-
 latok' özönébe.

Titokteljes, a' földi létünket mennyei rendeltetésünk
 felé intéző gondviselés' munkája, 's gyarló elménk be-
 nem nyomulhatván az ok', és okozat' mélységes rejtélyei-
 be, többször úgy tetszik, mintha magasb, ihletes előér-
 zetekben sejdítené felénk közelítő eseménydús jövőnket,
 — majd ismét váratlan tünemény jósló képletekben fog-
 lalja el tünődő valónkat! — Így lön Juliával is. — A'
 tiszta ég' millionyi világából egy csillag, fény futásban

hullott le fölötte; — e' látvány borzalommal nehezül szorongó szivére, szerencse csillagát letűnni képzelvén.

Ketté szakadt már az éj, 's Julia még mindig küzdött a' félelmi ború, és remény' derűje közt. — Családjá rég nyugodott már a' jótékony álom' szenderítő karjain, csak ő élvezte magányos éberségben a' csillagos ég' magasztos szépségének titkos gyönyörét. Azonban ő maga is remény' és csüggedezés' sulyos küzdéseiben ellankadva nyugalomra vágyott.

Áhítatos esti imáját szokása szerint térdre hullva hőbb buzgalommal végzendő volt, midőn borzasztó moraj, siető lábtapogás hallatszott, 's a' hangos tornáczon mind inkább feléje közeledni tetszett. — Gyilkosok' behorolását vélvén, jajveszéklés közt sietni akart atyja' védő karjai közé, de fegyveres csoport gátolta futását, mire ájultan rogyott le; — és mi előtt föleszmélne, szeretete szülői köréből kiragadtatott.

II.

Három századig sükeretlenül vivott már a' durván kába bálványozás, ábrándos tévelygés, és ezer előítéletekkel tömött setétje a' keresztény hitnek mennyei fényével; de miként felleget oszlat kelő nap' sugára, akként derült az elme-homályból tiszta értelmi láthatár. — Az egyszerű kereszt minden tájakon diadalmi diszben emelkedett, 's a' vakhit alkotta, 's babonás ima szentesítette bálvány-oltárok mindennagyszerű pompájuk mellett is, romokba indultak. — Róma, a' világ' fővárosának legkitűnőbb polgárai, belátva a' pogány vallás' dőreségét az egy

igaz Isten' imadására a' szent kereszt' zászlója alatt siettek. — És így midőn a' római birodalom' kormányán Maxentius pogány császár ült, már a' kereszténység szerte áradoztatta üdvös malasztjait. — E' fejedelem szívében romlott, szenvedélyeiben féktelen lévén, gyűlölte a' hitet, melly tiszta és szeplőtelen erényt kíván a' hatalmas császártól úgy, mint a' nyomor alázta koldústól. Ez volt oka, hogy a' keresztényeket üldözni, 's magát a' mennyei atyától ültetett magot kiirtani gonoszul iparkodott. — Kettős, pedig olly kettős ostor jellemezte kormányát, mellynél nagyobbat az isten haragjában nem bocsájthat népekre — „zsarnoki kény — és botrányteli erkölcstelenség“ — Nem volt előtte bátorságban a' hajadonkori ártatlanság, nem a' legszentebb házassági frigy; mert minden áron buja vágyának azt feláldozni törekedett, ki iránt szenvedélyes szerelemre gerjedett.

Egykor a' Capitolium' téréen Juliát pillantá meg, 's mindenfelé kísérte őt kémkedő szemekkel, míg az alatt keble kéjvágtyól elragadtatva dühöngő lánggra gerjedt. — Komor kedélylyel vonult Maxentius méltóságos palotájába, ott magányban hittebbjeinek társaságában tán enyhet keresendő. — „Nyugtom oda — így szólott ő — egy bájalak rablá el azt; — csak az ő szerelme nyujthat irt, — igen, csak magasult hókeblén pihenhetem ki ingerült érzelmeimet.“ Tudák, kit értett a' hatalmas, 's csillapítani ohajtván gerjedelmeit, kérték, felejténé el az ismeretlent; szűz erény lengi körül mondák bájszépségét, 's minthogy keresztény hit' paizsa örködik fölötte, császári fény át azon alig hatand: — mondák továbbá — családja a' nép előtt magas vélemény' diszében áll, és itt erőszak sem ajánlható. — „Mit, — felelt Maxentius — még daczol-

hatna egy császár' szerelmével? 's nem magas kegyelem, 's szerencse-e neki a' világ' urának szerelmére méltattatni? Ha illy makacs, 's esztelenül gögös leend, kinzó pallosom' bosszúja vár reá. — Álljon bár mi magas hirben családja, seregeim' vitézségében elsilányul a' nép' båtorsága. — Itt elmélyedt tolyongva habzó gondolatiba, és hallgató volt, míg ismét kevéssé higgatabb vérrel így nyilatkozott, 'Kereszténység' paizsa örökös szüz erénye fölött! — értem e' szózat' erejét, mert birodalmam' évkönyvei tanúsítják, mennyi vér párologott e' névért; — mivel tehát addig, míg keresztény leend a' gyönyalok, hiúk reményeim Juliát kéjvágym' teljesítésére birhatni, előbb hitét rontom-el, 's úgy építendem majd hitomladékain szívéhez szerelmi kalandom' utját. És így jutott valás' ürügye alatt Maxentius' parancsából fogságra Julia.

III.

Miként zajló tenger' habjain szirtre vetett vándor, tájat, éghajlatot csak idegent látva, remény segélye nélkül sorsa' borzalmaitól gyötörtetik; akként terhesedett aléltságából ébredező Julia' szüz keblére az aggály, rémitő félelem, és bús keserv nyomasztó súlya. Távol szerette szülőitől, távol attól, kiért hűn égett keble, — fogva — magányba zárva illy zordon környülmények' viszontagságaiban! — Bús jelenén, 's kegyetlen jövődjé' bizonytalanságaiban szorongva tűnődő Juliát a' kétségbeesés' veszélyes örvénye elsodorja, ha tiszta öntudata — ha Istenben erős bizodalom, — ha hitnyujtotta remény' élesztő malsztja nem táplálja, 's nem szilárdítja gyarlósága' erőt-

lenségét. Igen mert nincs enyhítőbb balzsam az üldözés' ne-
 héz napjaiban ártatlanságunk' öntudatánál; — nincs gyá-
 molitóbb ösztön azon hitnél: hogy igaz és szent ügyért bü-
 ntelenül szenvedünk. — Térden esdett ő a' magasságbélihez
 épen segélyért, midőn a' roppant ajtó' csikorgása ájtatos imá-
 ából őt fölzaklatá. Az ajtó megnyilott, és egy nyájas, de szá-
 nakozó arczulatot közeledni látott Julia, ki szelid hangon szó-
 la hozzá: „Ne rettegj szép hölgy, — béke' és szerencse'
 követje — nem kinzó zsoldos áll előtted. Sorsod' szeren-
 csétlensége mélyen hatott kegyelmes Császárukra, kit fáj-
 dalom bánt, hogy téged, és szüleid' az irott törvény bi-
 lincsre tenni kényszeríté. De ő szenvedéseiből szabadítani,
 és magas kegyelmének jótéteményiben kíván részesíteni,
 csak önmagad akadályozója ne légy jobb jövendőnek.
 „Mit — monda a' remény' és félelem' üdv' és kárhozát kép-
 zetétől izgatott Julia — Maxentius a' pogány és buja, a'
 gerjedelmes, vigasztaló nemtőként jelenend meg?! Gyá-
 va gongolat! Ingyen kegyelmet a' kegyetlentől hogyan vár-
 hatok? Drága árt, 's bünös áldozatot követelend ő bizo-
 nyára! De mond meg a' hatalmas Császárnak, hogy Isten-
 beni bizodalom' — és a' kereszt' szent pajzsával várom el
 minden bünös próbáját. — Mond keresztény vagyok —
 kész ama' temérdek vértanuk' szent ösvényén inkább ha-
 lált szenvedni, mint hitben és szent erkölcsben ingadoz-
 ni!“ Ezeket hallván eltávozott bánatos szívvél a' kísér-
 tet' szerepét magára vállalt százados.

IV.

Hó fehér karjain nyugodott Julia gond és bú terhelt feje, midőn Maxentius szerelemtől hevülve, hatalom', fény' és dicsőség' bűvös csábjain épített reménnyel nyitotta föl a' börtön' szomorú lakát bizton várván jó sikert, mert igen tudta, mi varázs erővel szédített meg már fény és magas helyzet többször gyöngé ártatlanságot! — Julia mélyen hajolt meg Császára előtt tudván hogy nincs hatalom csak Istentől, — és így bár féltette benne a' zsarnokot, tisztelte személyében a' törvényes fejedelmet. „Mi ok szép alak — szólt a' császár — hogy néma ajkaid szóra nem nyilnak? — ne rettegj, — hisz' kegyelem' tárházát, szívemet birod; a' kulcs tetszésedben felnyitni azt. Lásd Julia keresztény vagy, 's így reád országom', és őseim' törvényei mint nagy isteneink' gúnyolójára kinzó halált mondanak. E' törvények tiszteletét követelem én, és esdek, ne kényszeríts keserves tisztemet teljesíteni. Avagy nem parancsolja tán hited törvénynek, 's fejedelemnek hódolni? „Nagy Császár — felele a' megilletődés' szomorú, de a' tiszta lelkiösméret' erős hangján — igen is törvénynek 's törvényes hatalomnak hódolni szent hitem' szoros parancsa, de csak addig — míglen a' királyok' királya ellen vétkes merényre nem késztenek; — mert sem nem illik, sem nem szabad embert, habár császár is, Istennél előbbre tenni. Minden hatalom felőlről jő — a' magasságbeli ellen vétetni tehát Császárnak is tilos. Azért hullj inkább hatalmas Császár az egy igaz való' imájára, 's hidd boldogító malasztja alatt szerencsésb leszesz, mint a' tehetetlen képszobrok' árnyékában. Hasztalan tárod fel előt-

tem a' kínzás' szörnyetegjeit, — ott fönt — van még számomra erősítő balzsam, 's a' hű vértanúk' dicső példája ösztönül él emlékezetemben. Szenvedni, gyötörtetni — kínzatni és halni kész vagyok, — de istenem iránt hivtelen lenni soha nem fogok. — Életem kezeidben van Császár, de lelkem rablánczra nem fűzhető, mert a' szellemi szabadság' határain Császárok' aczéljai is megtompulnak.“

Látván Maxentius, hogy kin és halál meg nem ingadozhatják a' hitében szirtként rendithetlen Juliát, igéretekkel kísérté meg. — , Császári karjaimba — így szolt ő — szivesen hívlak, 's palotám ékes teremeinek gyönyöre vár reád, ha hódolva törvénynek, 's isteneinknek tömjénezve, szerelmemre méltatod magad?‘

E' szavakra úgy tetszett, mintha kétkedés' zavarja villant volna keresztül szellemén, mert Maxentius' szívét, 's azzal kezét, kezével az óriási birodalom' fényét kény szerint tarthatni vajmi esalóka varász inger, és szédítő csáb! De győzött mégis Isten' szeretete, győzött szent hitéhez tántorithatlan hűsége, — győzött adott eskü-igérete.

„Ha kínzás' borzasztó rémképei — szola ő — nem rázkodtatták meg hitembeni állhatatosságomat, fény 's hatalom' báj gyönyörei sem széditenek meg. Tudjad hatalmas Császár, hogy üdvözítőm' szava. Ki atyját vagy anyját jobban szereti mint Jézust, nem méltó reája. — Miként áldoznak tehát fel mulandó javakért örökké tartandó dicsőséget? De ezen fölül bár hódoló tisztelettel méltánylom kegyelmedet, szívem, 's vele hű szerelmem régen kötve van, — 's így vagy Fábius vagy senki más nem fűzend össze a' szent frigy kötelékivel. Keress magas személyedhez illőbb hölgyet, csekélységem érzi kicsinységét

császári trónra... csak egy kegyelemért esdek — engedj hívnek lenni szent hitenhez — add vissza szabadságom', — és imádni fogom a' mindenhatót, küldje reád az igazság lelkét! — Oh kérlek térdre hüllva, ne emelj zsarnoki önkényt a' lélek fölött, mert hidd meg, vég veszély fenyegeti azt, ki szivek- és lelkeken önkényileg uralkodni vágy! — Gondold meg, hogy ott végződik a' földi királyok' hatalma, hol a' szellemi világnak birodalma kezdődik, add hát vissza szabadságomat, 's engedd hiven imádni a' mindenhatót."

Ekként hajótörést szenvedvén a' keresztény szűz hit és szerelmi állhatatosságán az ingerelt császár' kísértetei, ő szörnyen feldühödött, — fenyegetéssel hagyá el Juliát. Mig a' nap éjre nem száll, és te vagy Isteneinknek tömjénezél, vagy megátalkodásod' kínos áldozatja léssz — rövid az idő — fontold meg kín, vagy kéj, — szabadság, vagy fogság — élet vagy halál vár reád. Ezek valának vég szavai.

V.

Juliát magában hagyatva kínos küzdelem foglalatja el; egyfelől élet, — de bűnös élet' keserű reménye, másfelől kínos halál mutatkozott képzetében. A' gondolat: bűjás császár fertelmes vágyain kéjelegni, lelketrázó gyötrelmeként tünedezett föl aggodó szűz keblében. Fábius' karjain nyitak csak neki a' tiszta szerelem' ártatlan rózsái, melyek viruló korának nefelejtsei közt feléje fakadoztak. — Egy ötlet kétkedtette kevésbé meg. — „Valljon, úgy mond ő magában, egy kis tömjén szörnyű bűn lenne-e, ha ben-

sőmben megváltomnak hódolandok?“ — E kérdést forgatta elméje sokáig; mert a' kisértés' sulyos óráiban a' gyarlóság ezerféleképen próbáltatik. Igen, szülői' és Fabius szeretete egy részről — kinzó rémképek másíkról nem kicsiny kisértetek. De végre nyújtott erős harczában gyámolító malasztot a' magasságbeli, mert imigy nyilatkozott „Hazudni hitet, — tettetni imádási hódolatot, — szóval hitet tagadni — bensőkép vallani bünös csufolása Istennek — valóságos Istenkáromlás... Halni tehát igen is, de tettetést, képmutatást szinleni soha sem fogok, nem akarom! —

Alkony felé sietett a' nap, és még Julia a' zárt falak' néma csendjében borzasztó jövődjének keresztény állhatatossággal nézne elibe, addig ott kinn Róma kultérein következmény - dús események válták föl egymást. Az élet' határán, és a' sir' szélén hitte ő magát, midőn messziről fegyveres zörej ébreszté föl bús töprenkedéseiből „Oh hát közelit már — így jajdult fel ijedtében — kinos éltem nehéz, de boldogító végpercze?! — Igen! kinzó porozlók' robajja siet felém.“ És ekkor térdre hullva kezdett esdeni mennyei segélyért. „Irgalmas Isten! ki megizleltetted gyarlósággal hitem' szentséges igazságát — ki a' magasságból ön fiad' küldötted üdvözíteni azt ki bünében kárhozat' fia volt, öntsd erősítő malasztod' halál' félelmével küzdő szivembe! küld vigasztaló angyalod' szomorú szolgálodhoz! — Isteni megváltóm! tekints alá remegő hivedre — ne engedj pogány zsarnokságnak diadalmat ülni nemem' gyöngeségén! Sz. Szüz! kérlek fogadj oltalmadba, 's végküzdéseimben ne hagyj el!“ Illy fohászok közt nyiltak meg börtöne' ajtói, — és ime! — a' kinzó porozlók' lánczai helyett szülői, és Fábius ka-

rolták föl a' hitéhez és szerelméhez hű szüzet! — Ugyan is Maxentius ép' Julia bánattelljes napjában indult a' kereszténység' szabadítására siető Constantinust legyőzni, és győzelmi babérral koszorúzottan akarta újra megkisérteni Juliát; azonban az ég megaléglette gonoszságát — megaléglette a' vér áldozatokat, mellyek három századon át a' kereszténységnek kivívták dicsőséges diadalát. Maxentius futásában a' korán elbomlott hiddal Tiberis' folyójában elmerült — és véle a' bálványozás' vonagló fénye is első-tétült.

A' diadalmas Constantin először is a' börtönnek, hol ártatlan keresztények hervadtak, nyitatta fel ajtait, és így szabadult ki Julia fogságából, — így nyerte hit- és erényhezi hívségének jutalmául, szabadságát — szülőit — és szerette Fábiusát! — —

Körmöczy Imre.

A' BŰNBÁNÓ.

Ballada.

,Nem, már többé nem vétkezem.
Nagy Isten! adj kegyet,
Eddig türel, 's most ó atyám!
Ne vess meg engemet.

A' váltság' napja földerült,
És földre szálla ő,
Mint Isten-ember — hogy legyen
Bűnbánat hirdető.

Megyek, lábához térdelek,
Siratva bűnömet,
Nem, Isten nem taszítja el
Sovárgó lelkemet!

Igy szól, eped, sir vagy kiált
Tördelve lágy kezét
Egy hölgy, szaggatva szép haját,
'S hullámzó dús mezét.

Szólt, és a' szó határozat
 És üdv lett ajkain,
 A' vész nyugodni kezdte már
 Keblének árjain.

Mi szép, 's szelid a' bánatos
 Könyü sötét szemén,
 A' már ledúlt tilos gyönyör'
 'S érzékiség' helyén!

Mi szép a' tiszta liliom
 A' rózsakéj helyett,
 A' bánat' hév könyűitől
 Csillámló arcz felett!

Mi szép a' rény' szent temploma
 A' bűnnek romjain!
 Mi szép a' hősnő, milly nemes
 Kivívott harczain! — —

Elment, 's asztalnál lelte föl,
 A' bánathirdetőt!
 Ránéz, remeg, zokog, 's lehull
 A' megváltó előtt.

Szent lábát csókkal hinti el,
 'S könyével öntöze,
 És illatos kenet vegyült
 A' hév könyü közé.

Selyem hajával törli föl
 Bánatja' cseppeit,
 Tört szív- 's lélekkel vallja meg
 Elútált vétkeiket.

Ránéz az Úr, 's tekintete
 A' hölgynek üdvöt ad;
 De rá a' körző' kebelét
 Gyanú borítja át.

„Ha látnok ő — magába mond —
 Tudná, hogy bűnös ez!“
 'S pillantatával Krisztuson
 'S a' hölgyön tévedez.

Gondol — — 's még alig gondola.
 Vendége már felelt,
 Hogy Isten ő, 's a' szivbe lát,
 Ez által adva jelt.

„Egy Úrnak két adósa volt;
 Az egyik ötvenet,
 Ötszáz pénzt vett a' másika —
 De egyik sem fizet.

Szegények voltak, és urok
 Mindent elengedett.
 Mellyiktől érdemelte ez
 A' hálásb érzetet?“

„Mellyiknek többet engede!“
 Hódolva szól Simon;
 Nem, ő tovább nem kétkedik
 A' felkent látnokon.

„Im — mond az Úr, 's a' hölgyre néz,
 Mi szent tekintet ez?
 A' nő' szemén folyvást a' bú'
 Könyűje reszkedez. —

„Házadba léptem, 's lábamat
 Vizzel meg nem mosád:
 'S e' hölgy hajával törli el
 Arról a' hév könyárt.

Baráti csókot nem adál:
 'S e' hölgy, nézd, mit mivel?
 Sír, leborúl, és lábamat
 Csókokkal hinti el.

Olajjal, mint vendégedét,
 Fejem' meg nem kenéd:
 'S e' hölgy lábamra öntözé
 Legdrágább kenetét.

'S azért, hogy illy nagyon szeret,
 Nagy bűnbocsánata,
 Kinek kevés engedtetik
 Nincs hő szivlángzata.

Elengedtetnek bűneid!“
 A' hölgynek mond az Úr,
 De szent szaván az ott levő
 Csoport kétségre gyúl.

Ki az, ki itt bünt enged el?
 Mond szivben a' gyanú;
 'S mindenkinek arczára ült
 A' lelki háború.

Szétnéz az Úr, 's tekintete
 Egy Istent láttatott;
 Néz, 's mindenkinek arcziról
 A' kétség elfutott.

„Hívól, 's szabaddá tőn hited!“
 Szív- 's lélekrázva szólt;
 Csönd van, ki merne szólani?
 A' hölgy Magdolna volt.

Tárkányi Béla.

AZ ŐS IDŐ.

Ki az, ki csendes alkonyon
Harangozás után,
Olly elhagyatva tévelyeg
A' zárda' ablakán?

'S mint andalítón ömledez
Mély árja hanginak:
A' szivben uj emléke él
Árpád' csatáinak.

És össze fonva görcsösen
Imára két keze;
Szeméből tenger' árként
Szakad le köny - vize.

Feleljetek meg emberek!
Miért e' köny, 's ki ő?
Fején olly ősz fűrt lengedez
Mikint az ős idő.

Vagy mit beszélek? o! talán
 Az ős idő maga.
 Melly rég a' végzet' e' sötét
 Lakába ballaga.

'S most visszaborzadozva néz
 Fajult utódira :
 Mert o! közel, közel vagyok
 A' süllyedés' kora.

Szelestey László.

KESERGŐ ANYA.

Öröm' malasztja szállt
Szivemre olykoron,
Midőn kis gyermekem
Szenderge karomon,
Szelíd ártatlanúl
Mint szoktak angyalok:
A' kiknek bűn iránt
Nincs ember-hajlamok.

Nyugalmas álmalt
Ha végig szunyadá,
Szemét az ébredő
Szelíden fölnyitá,
Hizelgő-nyájasan
Mosolyga - föl felém,
Szóval nem mondható
Kéjérzet szállt belém.

„Anyám“ e' drága szót
Rebegve rám hajolt,
Picziny karával olly
Édesden átkarolt.

Vagy gyöngé ujjai
 Hajam' simitgaták,
 'S a' gyermek és anya
 Egymást csókolgaták.

Ah! most is szendereg —
 De gyászos hant alatt;
 'S nem hallja többet ő
 Ébresztő szóimat!
 Hiába örködöm
 A' néma sir fölött,
 Kis földi angyalom
 Egekbe költözött.

Ha fogsz derülni - föl
 Öröklő virradat,
 Életre kelteni
 Kedves halottamat?
 Kell jönöd, jöni fogsz —
 Te bírod egyedül
 Gyógyítani szívemet
 Nehéz keserviből!

Nem józan ember az
 Ki e' remény helyett,
 Regének hirli a'
 Sirtúli életet.
 Oh álnok bölcselő
 Mi enyhet adsz nekem,
 Ha végkép semmisül
 Szétporlott gyermekem?!

Szabó Imre.

B Á L V Á N Y Z Á S .

Szent sugár lövellt az égből
 Földünk' éj-körére ,
 És tűnék az ész'homálya
 Fénye' özönére.

'S kik , borulva kő - alaknak
 Tömjént áldozának ,
 Tiszta szívök' lángzatával
 Egy Istent imádnak.

Mint a' rózsza' illatárja
 Égbe száll az ének ,
 'S kél a' sziv' ölén virága
 Hitnek és reménynek.

'S melly , sötét bálvány csoportnak
 Szolgált bús lakásul ,
 E' világ most isten - egyházt
 Épít romjaikbul.

És ha nézesz lelkesülten
 Messze, végtelenbe,
 Mint örülsz, hogy illy faragvány
 Nem tűnik szemedbe.

Eltűnék a' föld' öléről....
 Ah! de mennyi szivben,
 Áll egy bálvány istenítve
 Lázás érzetében.

Istenekké lőnek a' sziv'
 Minden szenvedélyi,
 'S percznyi kéjökért a' vak nép
 Üdvét fölcseréli.

Jöjj sugár ismét az égből
 Szívünk' éj - körére,
 Hogy derüljön föl homálya
 Fényed' özönére.

Sujánszky Antal.

Mint örök, hogy így legyen
Nem lehet szemből
Mozog, végletekbe
És ha nézsz fölfele

És az égi világban
Mint a mennyi égi világban
Mint a mennyi égi világban
Mint a mennyi égi világban

HITOSZLOP.

Messzebb, széles e' világnak
Légölelt határinál,
Messzebb a' nagy tengereknek
Habmosott végpartinál,
Még a' kékes égen is túl
Tünde csillagok fölött,
Fényhazának fénykirálya
Űl az angyalok között.

Ő teremté e' világot
'S szerte benn a' népeket,
Ő bocsátá dolgaikra
Mint serény kertészeket :
Mesterül, 's fölügyelőlül
Szent fiját küldé alá :
Őt hallgassa, őt kövesse
Minden : — úgy parancsolá.

Az, hogy embert boldogítani,
Hittanával földre szállt,
Végtelen szent bölcseséggel
Választott egy sziklaszált,

Hogy hitoszlopul ragyogna
 A' mennybéli partokig,
 Fölrüházta szellemével
 Végidőhatárokig.

Boldog, a' ki életében
 Ezt követve lépdegel,
 Sorsa' vészes tengerében
 Sajnosan nem süllyed el;
 'S a' csatázó büszke elmék
 Dúljanak bár ellene,
 Bizton néz hitoszlopára
 Zajt nem rettegő szive.

Köves János.

És én egy hitvány békeért
 Könyörgni nem fogok;
 Inkább a' vész' hullámi közt
 Segítve harczolok.

Napot, holdat — reményimét —
 Ha kell, megállítom,
 Mig győzedelmi harczomat
 Csüggetlenül vivom.

'S ha tán a' bűn' csábtengerén
 Áthágnunk kellene:
 Nálam, királyi pálczaként,
 Hite m' szent vesszeje;

Ég 's föld' királya' szent nevén
 Ezzel reá csapok, —
 Hogy sziklaként szét nyíljanak
 A' nyeldeső habok.

'S mig hullám' martalékjai
 Leendnek ellenim:
 Tul én, az ígért hon felé
 Vezérlem sergeim'.

Pájer Antal.

és én egy divány...
Köszönetem nem fogok...
Lakóbb a vésk' dollár...
Segítve barozolok.

— Napot, holdat — reményked...
Ha kell, meg...
Míg...
Csügghető vívóm.

AZ ANYA' EMLÉKSZAVA.

Isten! Király! Haza!
Legyen szent jelszavad,
Anyádnak képe míg
Szivedből nem szakad.

Istent szeretve féld,
Atyádul hön imádd;
Tiszteljed a' királyt,
Ki őrzi ős tanyád'.

Hazádért halni kész,
Egekbe küldj imát;
Szerelmem ugy leli
Szivedben templomát.

Anyádnak gyermekem
Halld hattyuénekét
Az tartja fön szived'
Virágzó édenét.

Csajághy Sándor.

HARCZÁLDÓZAT.

SZENT TÖRTÉNETI NOVELLA.

gon, melyre ő az a földi származású nép...
 kőből följósított, választott: Nem is vágytál-e...
 gyűlölködő, a külsők által hűbél, most...
 kényszerre jöttök hoztam, a földi...
 felkeltet kommandóvalatok, hogy...
 tek Ammoniai ellen, házából, és a föld...
 kép külsőtek a legyőztesen...
 (angy - de nyomorult-élettel. De...
 tekintett az ur, a föld...
 val, a megegyeztet a...
 I.

Izrael' egére vészfelleg borúlt. Ammoniai haddaj támadák meg, visszafoglalandók' az Arnon 's Jordán közötti földet, mit az Egyiptomból kivándorlott nép haderővel sajátita-el. A' veszély nőttön nőtt. Galaad' vénei szorongva néztek a' gyászlepelbe burkozott jövő elibe, mert nem vala köztök férfiú, bátor és erős, ki visszatorlaná a' hon' szívéhez közelebb nyomuló ellen' elszánt táborát. Egyedül Jeftében, a' kor' erős, harczedzett fiában látták reményök' horgonyát; de őt, mert asszonytól született, ki atyjának neje nem vala, a' fölnövekedett testvérek gyűlölködő indulatja számüzé atyja' házából. Nem lehetsz úgy mondának, örökös atyánk' házában, mert más anyától születél. És a' sértett keblű eltávozék. Tob' földén települt-le, 's hozzá gyülének a' szükölködő, 's tolvajló férfiak, és követék őt. Sokáig habozának Galaad vénei, de mert a' veszély' sulyja a' balitéletek' minden hatalmát lerontá, elhatározák végre, követekül menni Tob' földére, 's a' bátor és erős Jeftét hadvezérévé, 's fejedelmévé emelni Izraelnek. —

Jefte harczmezében, villogó tekintetű őreitől környezve fogadá Izrael' küldötteit. Meghívásukra azon han-

gon, melyre őt az atyai házbéli száműzetés által sértett kebel följosítá, válaszolt: „Nem ti vagytok-e kik engem gyűlöltök, 's kiűtétek atyám' házából; most szükségűtől kénszerítve jöttök hozzám segélyért. Nem megyek. Fájó lelkemet kormánypálczátok nem vigasztalja meg. Küzdjétek Ammonfiai ellen, üzzétek -ki őt a' föld határiból, mikép kiűtétek a' fegyvertelen Jeftét, hogy idegen földön tengje -át nyomorűt életét. De Jeftére irgalmas szemekkel tekintett az ur, 's erőt adott neki, daczolni az élet' bajai-
val, 's megvetni a' csuszó nép' ajánlatát, mely a' gyermeksziv' szent kötelékeit széttépn tudá.“

Megrendűtek e' kemény szavakra Galaad' vénei. Most ősz Ahialon a' nép' legidősbike állt a' zordon főnök elébe. Főlemeli őssz fűrtökkel is csak gyéren fődött fejét; szemeiben fiatal hévvel gyűt föl az életerők' bágyszó lángja; arcza megdicsűt, mint a' jövő' titkaiba ható lát-noké, midőn szellemagaszaltságában Jehova' ajkairól le-zengni hallja a' messze időkben teljesűlendő jős igéket. „Jefte, Galaad' gyermeke — így szól az ősz — e' szakálra, mely a' haza' szent jogainak védelmében őszűt-meg; e' remegő karokra, melyek olly édes gyönyörrel ölelék egykor gyermektajaidat e' most búgyötört kebelhez; atyád hamvaira, melyeket együtt öntözénk könyeinkkel; az urra, kinek malasztja őrködik Izrael fölött kérlek, kénszerítlek, ne vesd-meg ajánlatunkat. Jöjj, véd a' hazát, melynek kebelén születél, melyben őseid hamvai nyugszanak. Jöjj, vezérelj Ammon ellen a' népet, mely benned véd-angyalát üdvözli!

,Védjem a' hazát, — mondá a' főnök szelidebb, de keserű hangon — melynek határai közt, nem vala hely hova az atyátlan Jefte fejét lehajtaná. Vezéreljem a' népet,

melly ujongva nézett az elátkozott futó után, 's nem birt csak egyetlen marasztaló, egyetlen vigasztaló hangot ejteni hozzá — Nem — Átok —

„Jehova szent nevére — szól közbe vágva Ahialon — ki ne mond átkodat. Ne higyd, hogy a' haza' ölen nincs számodra hely, maga a' vészlepett haza borúl ma szivedre, 's kínálkozik örök birtokúl; ne higyd, hogy a' nép osztozik testvéreid' gyűlölő indulatjában; nem — testvérül szeret a' nép, sőt atyául hi ma általunk. Lehettek, voltak, kik hidegen, tán kárörömmel nézték kénszerített távozásodat; de mellyik szenvedő az, ki általános részvétet gerjesztene? ki az, kinek boldogtalanságán néhány sokkal boldogtalanabbak ne örvidenének? A' közös veszély kitisztítá a' népet eme salakjaiból. A' közös inség által szorosabban egygyé fort nép egyhangulag téged ohajt vezérének, fejedelmének, 's közös anyánk a' haza, bajnok vállaidon remél megnyughatni. És Jefte, Galaad' bajnok gyermeke, nem fogja bezárni füleit a' nemzet' szava elől. Te nem fogod engedni, nem engedheted, hogy atyád' Istenének oltárát Ammonkéz dulja szét; nem engedheted, hogy ez ellenséges nép a' hazának öseid' vérével megszentelt földjén, az atyák' dicsőségben szendergő hamvai fölött káröröm rivalgások közt diadalt ünnepelhesse nek.“

Nem szólhatott többet az ősz. Törődött tagjait meg-rázá a' mély elkeseredés.

A' nemzeti veszély miatt támadt gyötirelem könyeket csikart tört szemeiből, mellyek, mint a' korány' harmatcsöppjei gyöngyöztek alá szakála' rezgő szálaira. És szive' mélyéből eredt beszéde nem veszté-el hatását. Jefte mélyen megindult lelkében. A' személyes érdek miatt sé-

rült kebel' bánatán erőt vön a' honszerelem' hatalma, 's a' harczedzett férfiú gyermeki lágyultsággal simult a' tisztes ősz' karjai közé, 's magasztaltságában mondhatlan érzelmek közt csokolá föl a' hattyuszakálon rezgő könyeket, mellyek a' legszentebb ügy miatt folynak.

A' küldöttek és örök egyiránt hódolva hajolának meg e' lélekrázó jelenetnél; hangos rivalgással üdvezelve Jeftét, Izrael vezérét.

„Legyen tehát felelé Jefte méltósággal — elmegyek, a' nép' szava Isten szava. Fegyvert fogok, 's utolsó idegem' szakadtáig küzdendek Ammon fiai ellen. De egy kérdésem van hozzátok. Őszinte szókat szóltatok-e? Megtartjátok-e fogadástokat, ha győztesen térendek vissza harczainkból kezembe adjátok-e a' nemzet' kormány pálcáját? Nem nagyravágyás kérdezteti ezt velem; Istenemre nem! — hanem mert szeretem nemzetemet, 's bizalmát igazságos kormánynyal akarom megjutalmazni.

„Az ur, ki a' mi, 's te szavaidat hallja: ki téged' és minket megítélend, ő tanú, hogy fogadásunkat teljesítjük;“ felelének Galaad' vénei, 's hódolva borulának-le vezérok előtt.

II.

Izraelt győzelem' reménye lelkesíté. Rettenthetlen vezére hadikészületeket tön Ammon ellen, ki békeajánlatát daczos válaszszal utasítá vissza. A' harcz kikerülhetlen. Családját, nejét t. i. 's egyetlen leányát Maszfában telepíté le, 's Tob földéről hozott hű, 's bátor férfiak' őrizetére bizá. Bucsut véve édes öveitől, Izrael Istenébe bizva indult-meg, Ammon fiai ellen vezérlendő rendezett táborát.

A' harcz' helyszínén bátorító szavakkal buzdítá népét: halljátok szavamat, — szóla méltóságosan — halljátok szavamat Izrael' fiai. Tudjátok mikép' vezérlé-ki Isten atyáinkat Egyiptomból, milly erőt adott e' kis népnek hatalmas ellenei fölött, mikép' örködöt föltte a' századok' során át. Izrael' fegyvere mindenkor győzelmet vivott-ki, valahányszor Jehova' malasztiba bizva, szegzé azt elleneire. Bizzál az urba Izrael. Jehova hatalmát nem gyöngíték az évek lefolyt ezrei. Kezeitekbe adandja ő Ammon fiait csak valláshű kebellet esdjetek tőle, a' hatalmastól, segélymalasztokat. Ime én vezéretek; 's ha az ur akarja fedelmetek az ég, 's ti előttetek fogadom, hogyha legyőzendem Ammonfiat, 's diadalmasan térendek vissza Maszfába, azt, ki első jövend-ki élembe házam' ajtaján fölál-doandom az Urnak épen égő áldozatul segélymalasztíért. Ugy áldjon meg Istenem! a' mint e' fogadást megtartom. Fegyverre Izrael, az ur veled lesz, 's te győzelem korszorúval körülfonva térsz meg, visszaadni a' honnak háborított nyugalmát; 's megszüntetni a' féltett kedvesek' aggasztó szivdöbögéseit.“

Igy szólt Jefte, 's a' lég megrendült a' harczosok' rivalgásitól.

És általment Jefte Ammon fiaihoz, hogy hadakoznék ellenek.

III.

Míg Jefte erős karral harczolt Ammon fiai ellen, addig édes kis családja remény, 's aggodalom közt tölté napjait Maszfában. Zelfa, a' széplelkű vezérnö, egyetlen

lányával, a' gyönyörű Mirjáhval buzgón imádkozának a' szeregek' Urához, hogy a' féltett férjet 's atyát győzelmesen engedje visszatérni karjaik közé.

De Mirjah fohászinak még egy tárgya volt. Az ő szívet kettős aggalom szorítá, kettős remény enyhíté. Epedve várta a' harcz' szerencsés kimenetét. Lángképzetében oda varázslá magát gyakran a' csatatérre; látta mint küzd a' hős apa 's gyermekszive leggyöngédebb érzellemmel telt meg. De fürkésző szemei ezen egy tárgyon meg nem nyugóvának. Egy aranyfürtű főt kerestek azok, 's ki csudálja, ha midőn a' képzelet föllelé azt, csöndes édes andalgásba merült a' lány. Angyalszép arczát majd aggodalom' fellege borítá, majd reménysugár deríté. Rózsajkait majd nyájaz, majd keserű mosoly fodrozá. Szemeiből majd öröm, majd bú' gyöngyei hulltak; hiszen Szimront látá ő, a' szív' egész erejével szeretett ifjat, kivel a' szerencsésen bevégzendett harcz után, örökre egyesülend. Vágyó lelke visszaszállt a' multba; kéjre gyultan l'ítá Tob földi boldogsága' élénken visszabájolt édenét; újra hallá a' lelkes ifju érzelem lehellő igéit; kéjittasan simult illykor anyja' mellére 's mintegy magasabb ihlettől meghatva mondá: Jó és hatalmas az Isten, visszahozandja szereteteinket! O anyám milly boldogok leszünk akkor! Előre érzem az atyai karok' nyájaz ölelését; érzem a' gyönyört, mellyre Szimron látása gyujtandja szerető lelkemet! De mégis nem tudom mi szomoríthat, valahányszor a' viszónlátás' perczei-re gondolok. Oh anyám még ha kebleden vagyok is, megszomorodik lelkem, 's szívem' hurjain mondhatlan keserű sejtés rezzen át. Tán kedveseink' élete, vagy boldogító szerelmem forog veszélyben.

„Légy nyugott magzatom! Ne szünj-meg bizni az ur' malasztiba. Megáldandja ő népünk' fegyverét, győzelem koszoruzandja atyád' lépteit. És szerelmedet mi vész fenyegethetné kis bohó? Nem peccétlé - e esküvel szerelmes ifjad érzelem nyilatkozását? — Azon ifjú kinek ajkiról soha egyetlen hamis szót nem hallhatott még senki! A' távollét, 's mit ez szül, a' nélkülözés nem lohasztani, gerjeszteni szokta inkább a' tiszta szerelem' lángjait. Kinek szívére, érzelmeire egy kis térköz is lankasztó befolyással bír, nem szeretett ő tisztán soha; 's akár vétkesen, akár öntudatlanul csalódás' karjain ringatá biró kedvesét; 's ha változását az idő napfényre hozza, nem érdemel egyebet sajnáló sohajnál. Mert mindig boldogtalanabb az ki gyakran változik, mint ki az illy változás által csalódik. Mert azt önkeble is gyötri, mi ezt vigasztalja.“

E' szavaknál örömríadás zendült meg Maszfa' utczáin. Hírnök jött a' csataterőről fehér lobogóval kezében, harsány torokkal hirdetve Maszfa utczáin Izrael' győzelmeit. Aroeren túl haladt a' győztes tábor, 's meghódita Ammon' városai közül számra huszat.

A' honlevő lakosok, elvénült férfiak, 's nők örömsibajjal tolongnak a' vezérlakhoz, hálaéneket zengve Izrael Istenének. Zelfa és Mirjah is mélyen borulának - le buzgó szivimát rebegve a' hálás csoporttal. „Jó és hatalmas az Ur — rebegé Mirjah — visszahozza kedveseinket. Csak egyszer bámulandom még egyedül az alkonyég rezgő csillagait: csak egyszer tekintendem meg egyedül korányharmattól csillogó virágimat, 's atyám, és a' kedves hon leendenek. Győzelem koszorú övedzi bajnok homlokaikat! Oh sziv mért vagy olly szük, hogy el nem fogadhatod, ajk mért olly ügyetlen, hogy ki nem fejezhe-

ted érzelmeimet!“ Így a' szép vezérlány, így Maszfa' többi szüzei, kik igéző koszorúba gyűlve tanácskoznak, mikép' fogadják a' térő harczosokat.

IV.

Maszfa' halmain győztes sereg száll. Örömríadás, diadalmi háladal harsog a' hősök' ajkiról. Elül Jefte, a' harczvezér haladott, nyugalmas önézetet tükröző méltóságos tekintettel. Körötte a' sereg' jelesbjei. Ősz Ahialon, mintegy levetkezve az évek' terhét, ifjult arczczal, örömsugárzó szemekkel nézve a' szabad hon' kedves földjét, mellynek ölében nem sokára édesen aluvandja őseivel a' halál' néma hosszú szenderét. Szimron az élet-vidám ifju, bátor mint a' sziklák' vadja, erős mint jól nőtt czéder, melylyet a' vihar romboló karjai le nem teperhetének. Derült homlokán, mint tiszta nyárég' kékjén gyöngé felhőfoszladék, sebhely, mellytől Jehova malasztja eltávolítá a' halálhozható mérget. Közel előttük terült a' város, mellynek utczáin messze hallhatólag zengett a' háladal. Tarka népcsoport zeneszerekkel, dobokkal kísérve énekét, karöltve lejtő szüzek' szemigéző serege fejtődzék ki a' tér' tünedező homályiból. Koszorút tartott ujai közt mindegyik szüz, hálaöröm jelül átadandót a' harc vészeiből bajmentesen megtérő szivbajnokának. Vezérül Mirjah lejtett, Jefte egyetlen lánya, kettős szerelmet hordva szívében, kettőzött óhajtással vágyva ölelni atyját 's kedvesét. Gyönyörű elmentében közelite egymáshoz a' két sereg. Itt harczos férfiak a' béke 's honiszabadság' malasztos érzetétől lelkesülten, amott a' nép' fejlődő vlrágai, a' szüzek', hála', öröm',

viszontlátás' boldogító áldásitól elfogultan, de öröm itt, és amott. Az alakok már ismerhetők valának, az öröm-kitörés' hangja messzezúg a' lég' reszketeg ölen. —

De láttatok-e a' szörnyü jelenetet, midőn a' Libanontetői legkiválóbb czéderre menykő sujt, 's a' villany' ereje dulva csatangolja át a' törzsök' belrészét, gyomlálja le a' viruló lombokat, 's a' hegy' disze éktelenül szétforgácsolva terül földre; — és láttatok-e rózsabimbót, mellynek csak imént nyitá föl harmatgyöngyös keblét a' hizelgő napsugár, leforrázva konyulni kora hervadásra, ha láttatok: képzehetitek a' mint váratlan, olly iszonyatos eseményt. Jefte a' bajnok vezér, kit az ellentábor ezrei rendületlenül láttak állni a' halál' közelében most saját gyermeke' láttára mint villansujtott összerogy; ujjait ököllé szorítva görcsös vonaglás közt veri homlokát, majd mellruháját szétrepszelve érthetlen szókat kiáltoz. A' sereg' bajnokai szótalanul állnak; vezérok' története fejthetlen talánykint áll előttök, 's megakaszt agyokban minden gondolatot. Mirjah leszakadt bimbóként hull társnéi karjaik közé. Szimron mint szoborör mozdulatlanul lesi, a' haldokló élet vissza szálland-e még az angyal-szép teremtés' hervadt arczára.

Mirjah lassudan eszmél; szemeibe visszatér az életszikra, 's kedvese gyönyörrel, édessel, minőt Szerafok érzének, midőn Jehova áldó malasztját dicsőítve, zengik istenszép éneköket, öleli föl őt, 's nyomja biborló ajkára a' viszontlátás által fölgerjedt szerelem' egész hevétől átforralt üdvcsókot. 'S a' lány, mint ki szenderből eszmél, 's holtnak álmodott kedvese' hamvai helyett annak csókját érzi, mosolygva simul atyja' keblére 's alig eszmélve az elébbi jelenetre, mondhatlan édesen rebegi: „Üdv neked atyám! üdv neked is lelkem édes embere! — hála pedig

a' mindenhatónak, ki megóvott, 's a' harcز véseiből karjainkba vezérlett mindnyájatokat.“

De Jefte folyvást zordon marada, arcزát kezébe rejti, 's szivrázó zokogás közt hullatja fölolvadt keserve' égő könyeit.

Uj rémület fogta-el a' szende lányt, 's alig bir erővel kirebegni e' szókat: „Atyám mi irtózatos van lányod tekintetén?“ — 's térdeihez borúl — Jefte görcsösen öleli szívéhez gyermekét, majd hangosan kiáltja:

„Jaj nekem leányom, jaj neked is! Üdvözlő hangjaid, mint haldokló' búcsúhörgése hatnak fülembé, 's végtelen kinnal gyötrik lelkemet. Látásod halál neked és nekem! Mert esküt esküvém az urnak harcز előtt, hogy ha kezembe adja Ammon fiait, 's győzelmesen térendek vissza, valaki első jövend-ki élémbe házam' ajtaján, föláldozandom őt az Urnak épen égő áldozatul segélymalasztíért. És leányom, szivem' egyetlené, az eskü' változatlan súlya téged ért.“

Keserűn, leverőleg hatottak e' szavak minden környezőkre, megrendült Mirjah is, mult és jövő sebes villanykint röppentek át tiszta lelkén. De lelke csüggedni nem tudott. Olly dicsőülten, olly túlvilágias magasztaltsággal, mintha most szállt volna-le az ur' trónja' mellől szóla atyjához: „ha fölnyitottad ajkidat az Urhoz, 's esküt esküvél, cselekedjél velem fogadásod szerint. Ne háborítsa lelkedet esküszegés' furdaló vádja, a' nyugodt honban légy te is nyugodt. Áldozatot ígértél az Urnak honod' boldogságaért, 's csak egy virág szakittatik-le általad az élet' nagy kertéből; 's légy büszke atyám hogy e' virágot is te ápolád. Te is kész valál halni hazáért, e' dicsőség most leányodnak jutott. — Egyet, csak egyetlen egy kérést inté-

zek hozzád, utósó lesz ez, hallgasd meg atyám. Tudod, Izrael lányira bélyeg sül, ha magtalanul hálnak-meg; mert Isten' büntetésének tartja ezt a' nép' hiedelme. Érzem ugyan, hogy lelkem tiszta, de ki tudja mivel bánthatám-meg a' végtelen szentséget. Enged meg azért hogy két holnapig távul lakunktól, a' hegyek' ormain, 's völgyek árnyain kesergjek vétkeim fölött."

Az atya elbocsátá őt.

V.

Minden korban voltak balítéletek, 's ezek valóságos átkai az emberiségnek, mert ködfátyolba burkolják az ész világát, befonják ármányaikkal a' lelket, kiölik üdvezítő hatását az istenivel rokon ember - szellemhez idomitott tannak; elfojtják a' szív' szelidebb érzeményeit, széttépik a' köteléket, mellyel Istenkéz füzé össze a' nagy embercsalád egyes tagjait. 'S vannak emberek, kik meggyőződésnek hitt ábrándjaikban rajongó buzgalommal érlelik a' létboldogság' eme vészes maszlagát. És ezek az önfejű büszkék, kik midőn magokat bölcseknek hiszik, másokra gunyosolylyal tekintenek, mint olyanokra, kiknek irgalomból juttatnak néha csekély elmefényt. Hiába szegül ezek ellen magasabb tekintély, hiába harsogod füleikbe a' szelidebb tan' isteni igéit, hiába! Félre magyaráznak ők mindent. Mit a' józan ész komolycsöndesen igaznak mutat, ők örjöngve hazudságnak kiáltják, mert talán nem ők pendíték meg először. És így tovább!

Illy büszkeségi balítélet' martalékja volt Jefte is. Ő kinek lelkében a' balítélet szülte keserv férgét a' honveszély'

hire megölé; kit férfi erővel látott küzdeni Izrael csatáiban, szerfölötti hevültében, nem fontolva meg szavának lehető eredményét, esküt esküszik. Határt szab egy emberéletnek, mellyhez joga sem lehet. És nincs ész, nincs szóhatalom, melly meggyőzhetné őt; mikint esküje, mellynek tárgya sem vala csak pusztá hang, mit vérlobbanás lökött ki gerjedező kebléből; miként Isten még barmok' vérében sem lel gyönyört, annyival kevesbbé nézhetné örömmel az embergyilkolást; — mikint a' szent, ki parancsi közé iktatá „ne ölj,“ — ön magával jőne vétkes ellentétbe, ha emberáldozatot kívánna; — mikint Mózes' törvénye a' változatlan fogadás' tárgyául egészen mást, 's nem emberéletet jelelt ki, 's így az ártatlan lány' föláldozásával sérvet ejtene a' törvényen, 's vallásbuzgó lelkét bünnel terhelné, mind hiába! Mert Jefe meggondolatlan szót nem ejt; ő egyszer kimondott szavát nem változtatja, 's ki az, ki Mozes' törvényét jobban értene mint ő!!

A' két hónap elmúlt. Mirjah visszatért a' szülei házhoz ellenmondás nélkül nyujtandó fejét halálra. Élénkrészvétellel szólaltfól mellette az anya, a' Galaadi szüzek koszorúja. De női pityergés mit enyhíthet egy harczedzett bajnok szivén?! Eljött a' szerelmes ifjú a' váratlan, messziről sem sejtett bűtől vázzá gyötört Szimron; 's azon erejével az imának, mellyet a' remény' főpontjáról erőszakkal viszalökött szerelem fuvalt lelkébe: azon hatalmával a' szavaknak, mit a' közelgő halál általi örök elválás, túlemelt e' földiség' szűk határain, kísérlé meg még egyszer a' keserűn megcsalódott atyát. Átigérte engesztelő áldozatúl barmainak összes seregét; ígérte, hogy ha bűn leendene megszegni e' tárgyatlan esküt, átválalandja azt minden sulyaival önlelkére; kész életének bár hány éveit keresztül

kesergni, sanyargni búban, szőrben, és hamuban, csak a' kedves lány' élete kíméltessék. Hiába! mert midőn Jefe térdéihez borulva görcsös vonaglás közt rebegné esdő szavait, gyászshirnök jó jelentve, hogy az angyal áldozat kiszzenvedett.

VI.

Jefe megujult harczbajok közt élte át a' még hátra volt hat élet-évet. Megholt ő, 's a' történet komoly szava dicsérve bajnok tetteit, feddő ítéletet mond az atya' sirja fölött. Mert ki ezreket legyőzött, önbüszkeségét legyőzni nem tudá. Szimron az első harczban kilehellé búsanyart lelkét; 's a' hűség angyala örökzöld koszorút ültetett sirjára; és emlékezete áldott maradott Izrael ifjai közt. Gálaad' leányai pedig évenként négy nap kesergék Mirjaht, koszorujuk' korán leszakított legigézőbb bimbáját, a' haza' nemtője pedig örökdőleg áll emléke fölött.

Szabó Imre.

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS.

Balláda.

Fényes teremben úr csoport
 Oszt sűrű tapsokat ;
 Vigalmaik felett az éj
 Sötétben elhalad.

'S kit tapsa' zaj - hullámival
 Elönt, leány vala,
 Ki szív - varázsló tündeként
 A' körben tánczola.

'S ki annyi szívet elragadt,
 Herodes' lánya volt ;
 Az egy, kit atyja' vad szíve
 Szeretni még hajolt.

'S hogy ő a' tünde táncz után
 Nyugodni ment 's leült,
 A' kéjre olvadott atya
 Illy szókra vetemült :

„Egekre esküszöm! kivánd
Országom' egy felét,
'S királyi díjul bird, legyen
Örökre a' tiéd.“

A' lány zavartan áll 's haboz,
Mit kérni nem tudott,
Tanácsul híni az anyát
Egy perczre távozott.

'S a' búa nő, kit gyűlölet,
Vad árja ringata,
Tanácsként lánya' ajkára
Illy csalfa szót ada:

„Jánost, ki vádat ellenem
Emelni volt merész,
Dijul ha kéred, hiv anyád'
Hálás leánya léssz.“

Eregyj atyádhoz, kérd fejét,
Magát ajándokul,
'S vad ellenem — mi kék 's gyönyör!
Ez órán vérbe ful.“

Terembe lép a' csalt leány,
'S kinyujtva hó kezét,
Atyjához ajka' bíborán
Igy hangzik a' beszéd:

„Atyám! magadnak tarthatod
Országod' egyfelét,
János halálát kérem, add,
E' tálban add fejét.“

Halvány lesz arcza , 's a' kemény
 Szív hangosan dobog ,
 Rettegve a' nép' szent szavát ,
 Melly mennydörögni fog.

De győz a' gondnak érzetén
 A' dacz' vad ingere ,
 'S rivalgva oszt halált a' nyelv'
 Két élü fegyvere :

„Herodes nem lesz szószegő ,
 Ki égre esküvék —
 Leány! véres kívánatok'
 Bakóim megtegyék.“

'S parancs-szavára megnyilik
 A' börtön' ajtaja ,
 Hol annyiszor viszhangozék
 A' jámborok' jaja.

'S ki az , ki ott a' föld' porán
 Imádkozik , ki ő?
 Bilincs között egy bújó hölgy'
 Bűnéért szenvedő.

Ő az , ki védangyal gyanánt
 Népeinek föltünék ,
 'S kinek tűzajki a' jövő
 Megváltót hirdeték.

Ki , népo hogy mikint tegyen ,
 Mutatta ön magán ;
 'S ezer bűnös mély álmiból
 Föleszmélt szózatán.

Ki vétkeért megfedve hűn
 A' zsárnok alkirályt,
 Hogy Istenét így szereté,
 Jutalmul nyer halált.

És őt, ki a' föld' Jézusát
 Az égi taps között
 Keresztelé, most rémesen
 Vak börtön éj fődött.

Hol föltünék a' zord bakó,
 Ki áldott életét
 Eloltva, hév imája közt
 Lecsapta szent fejét.

'S a' vérező fej tál' ölén
 A' lánynak nyujtaték,
 Ki avval anyja' bosszuja'
 Hevének áldozék.

De rá az ég' határiról,
 Hol Isten' trónja áll,
 Az Úrnak roszaló szava
 Dörögve földre száll:

„Ki vérrel oltod szomjadat,
 Te szörny! itéleted
 A' szent igazság' lét-idős
 Könyvébe vésetett.

A' nép, bitorlott trónodat
 Feldöntve, számüzend;
 És tul siron bünhalmodért
 Öröklő éj fődend.“

Sujánszky Antal.

A' SZENVEDŐ.

isten hozzád vándorok' hazája,
 Föld! öledbe rejts - el engemet;
 Mellyeket keserveim szülének
 Szárogasd - föl égő könnyimet.
 Mit kerestem, hasztalan kerestem;
 Örömet kerestem, 's bút lelek;
 Ifjuságom' rózsa szép korában
 Kéj helyett keservet izlelek.

Láthaték sok bájoló virágot
 Fejledezni tarka kebleden;
 Könyeimmel öntözém is őket,
 De szakasztni tiltva lőn nekem.
 Hányan élvezének körülöttem
 Kéjmalasztot? 's köztök árva én
 Mintha rajtam átok - súly fekünnék
 Egyedül merengtem bú ölén!

Tán miért itt hasztalan sovárgék
 A' nyugalmat végre föllelem,
 Ha öledben, megszakadt szívemmel
 Háborítlan csöndben fekehetem.

Föllelem! — hiszen határodon túl
 Szebb élet' koránya rezg elem,
 Angyaloktól környezett hatalmas
 Jó Atyám int nyájasan felém.

Oh mi édes lesz e' jó Atyának
 Elrebegni-mennyit szenvedék.
 'S még is milly nyugodva! mert szavának
 Mind e' közt szilárd hitelt adék.
 Oh mi édes lesz midőn kezével
 Törlögetni fogja könyimet.
 Isten hozzád vándorok' hazája,
 Föld! öledbe rejts - el engemet.

Szabó Imre.

A' BECSÜLET - GÁZLÓK.

A' rossz világ sipegve kürtölé szét
Legázlott hírem' puszta romjain:
Hogy nem hevíti keblem' égi részét,
Mi áttör a' nap' égő lángjain,
Hogy ferde elvek életem' rugója
És nincs e' szívnek szent Religiója!

És ment a' szép hir, és én fölriadtam,
Mint a' vitéz, csatája' kürt-szaván;
De vész dühödt fölöttem és alattam, —
'S megvíni gyöngé voltam egymagán;
És türtem, és sohajték, mint a' gerle,
Kit orvadász nehéz golyója ver le.

Hogy' is csatázzam a' közvéleménnyel,
Ha csak sziklát nem rágnak ajkaim?
Vagy a' hunyorgató Judás' szemével
Az égre nem feszítem karjaim'?
Hisz' ők hitem' csak úgy hiendenék el,
Ha láb- 's kezem, mint a' gép egyre csépel!

Mit tudják ők, hogy a' szilárd kebelben
 A' meggyőződés mozdulatlan áll?
 'S miként a' mélyre ásott kincs nem könnyen
 Hánykódik a' vak éj' homályinál!
 Hogy mélyen hordja szent hitét az ember,
 Mint drága gyöngyeit a' szörnyü tenger!

... De rám borúlt rágalmok' szemfödéle,
 Kivittek a' hir' szent Mihály lován;
 És eltemettek átkuk' éjjelébe,
 'S nem föld, de guny'göröngye hulla rám;
 És nyögtem, és birkóztam a' halállal,
 Mint tetszhalott a' kripta' ajtajával.

'S így lön, hogy átkom' érczkoporsojának
 Silány darabra zuztam sarkait;
 'S mint éji szellemek kísértetni járnak
 A' csöndes éj' garázda tolvajit:
 Ugy én hirem' rablóinak körében,
 Rettentni, sírom' gödriből kiléptem.

'S ők, a' gyávák! halálra sáppadoznak,
 Midőn a' tetszhalott előkbe áll;
 És ők remegve térdeikre hullnak
 Kik fölkaczagtak más' bukásinál....
 De csak bocsánat zengjen ajkaimról
 Mert így tanultam egykor Jezusomtól.

P á j e r A n t a l .

Mit tudlak én, hogy a' szilárd kárpitban
 A' meggyőződés mocsolátlan áll?
 S miként a' nedvre kácsi kincs nem kárpitban
 Hőgyőzők a' vak éj' homályában!
 Hogy melyen horjra szent hált az ember,
 Mint drága gyöngyök a' szürke tenger!

... De van borbély vágyaim, szemlédél
 Kívánság a' szí, azent Miből jóvá;
 És, elhanyagolt álmok, éjfélok
 S nem álmok, de a' valóságos éjfélok
 És a' valóság, és a' valóság a' valóság!
 Mint a' valóság a' valóság a' valóság!

HIÁNY.

Mért busongsz, sötét borúval
 Mért van földve homlokod?
 A' szerencse báj mosolylyal
 Kedvesének fogadott.

Tűz lobog csillag szemedben,
 Rózsa díszlik arczodon;
 Hódoló'k' százezre kísér
 Áldva minden lábnyomon.

E' világ' négy része kincset
 Tékozodva oszt neked;
 A' gyönyör' nagy tengerén lejt
 Fellegetlen életed.

Álmaidból a' nap' ékes
 Hajnal arcza fölköszönt,
 És futása közt egéről
 Fényt reád pazarlva önt.

Mért busongsz tehát, borúval
 Mért van földve homlokod?
 A' szerencse báj mosolylyal
 Kedvesének fogadott. "

,Még egy gyöngye nincs szívemnek,
 Tiszta, mint az égi bolt,
 Mit belőle olly soká már
 Zord irigye elrabolt.

Nyiss utat, viszont ölelnem
 Elveszített gyöngyömet,
 'S az „erényért“ vedd örökre
 Minden földi kincsemet.'

Sujánszky Antal.

Mint borsos fűvel, fűvel
Mint van fűvel fűvel
A' szivemnek fűvel fűvel
Kedvesnek fűvel fűvel.

Mit egy fűvel fűvel fűvel
Tarts, mint az ég fűvel
Mit borsos fűvel fűvel fűvel
Zord fűvel fűvel fűvel.

ÉNEKEK.

Dávid' 12-dik zsoltára.

Előszóval fűvel fűvel
S az "Énekek" zord fűvel
Minden fűvel fűvel fűvel.

Meddig fogsz uram ! egészen
Elfeledni engemet ?
Meddig rejtet el szememtől
Arcodat 's kegyelmedet ?

Szívemet a' bú 's a' kétség
Meddig fogja gyötreni ?
Rajtam ellenim' haragja
Meddig fog dühöngeni ?

Nézz reám , világosíts föl ,
És hallgass meg Istenem !
Hogy a' zord halálnak álmán
El ne mélyedjen szemem ;

Hogy ne mondja ellenségem :
Győztem , eltiportam őt !
'S hogy ne vígadjon , midőn én
Ingok , Isten adj erőt.

Benned bízom, és kegyedben
 Örvend szívem, 's szellemem,
 Jótevőm az Ur, 's csak Istent
 Fog dicsérni énekem.

Dávid' 99-dik zsoltára.

ZengjeteK vig dalt, az úrnak
 Hűn 's vigan szolgáljatok,
 És elébe vídor arczczal
 'S énekkel járúljatok.

IsmerjéteK el hogy Isten
 Jehovah, ő alkotott
 Minket, 's nem mi ön magunkat;
 Ő nyájába fogadott.

Csarnokába őt imádvá
 És dicsérve lépjeteK,
 Szent nevének hő kebellet
 Háladalt zenegjeteK.

Mert kegyéneK nincs határa,
 Mert az Isten jó 's igaz;
 Nemzedékről nemzedékre
 Száll, hogy ő jó és igaz.

Dávid' 145. zsoltára.

Lelkem! az urat dicsőítseK,
 Jehovát magasztalom,
 Mig csak élek Istenemnek
 Fog zenegni hév dalom.

Ne hidj a' hatalmasoknak,
 Embereknek ó ne hidj,
 Lelek elszáll, 's porba hullnak,
 Nem — az ember nem segít.

Boldog a' kinek segílyt ad
 Jákob' szent, 's nagy Istene,
 A' kinek Isten reménye,
 Czelja, vágya, 's mindene.

Isten, a' föld' ég' 's a' tenger'
 Alkotója, hű, örök;
 Törvényt, 's enyhet tőle nyernek
 A' letírott éhezők.

Fényt ad a' vakok' szemének,
 Ő a' gyöngé' védfala,
 Ő szabadság a' fogolynak
 'S özvegyeknek gyámola.

Benne az igaz barátot
 Lel, az árva jó atyát,
 Az utas vezért, a' bűnös
 Benne féli ostorát.

Ő uraljuk mind örökké,
 Ő Sionnak Istene;
 Nemzedékről nemzedékre
 Szálljon hév dicsérete.

Tárkányi Béla.

A' BÜVÖS KENŐCS.

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
...
...

...
...
A BÜVÖS KENŐCS
...

...
...
...
...

...
...
...
...

Justina egyetlen gyermeke volt Bojta Ivánnak, az ös-
koru vezér' családja szinte utolsó ivadékának. És ki fog
akár kétkedni, akár csudálkozni, hogy Justina szülőjének
egyedüli öröme 's szemfénye is volt a' szónak azon neme-
sebb értelmében, miszerint ők eme' házassági tiszta sze-
relmük' és hűségük' zálogát nem csupán a' világ előtt kel-
lemessé tenni; nem a' növekedőben talán a' külömben még
szendergő vágyakat túlfeszített czélokra izgatni: hanem
azon tulajdonokat törekedtek neki megszerezni, azon jeles-
ségekkel őt fölékesíteni, mellyeket a' nagy jelentőségű szó
„jó nevelés“ föltételez és igényel, kivált egy magyar ne-
mes család' hajadonában. — Justinánál annál biztosabban le-
hetett a' szép tulajdonokra számítani; mivel ezeknek ál-
dáshozó magvait bőven elhinté annak lelkületében már a'
kegyes anyatermészet. Csak kifejtő, 's üdvös irányra ve-
zető kezek valának tehát szükségesek, mellyek a' remény-
dús növendéket rendeltetésének téveszthetlen ösvényére
fölvessék. És Justina' szülőjénél valamint a' gondosan ápo-
ló kezek nem hiányzottak; úgy a' szilárdul eltökéltt aka-
ratot sem ingathatá meg bennük soha semmi annyira,
hogy a' kitüzött jó, és vallásos nevelésnek ösvényéből ki-
üttetni engedték volna magukat. —

Igaz, hogy sem Bojtának, sem lelkes nejének Margitnak agyában nem keltek, sem szemeik előtt nem lengtek holmi mesterkét eszméi és szabályai a' nevelésnek; de hisz' látták ők a' természetnek műveiben, hogy például a' fa minő irányt csemete korában vett, a' szerint szokott föl nőni azután is az egyenes vagy ferde áltásban. Nem vala titok Bajta és Margit előtt az sem, hogy miképen mind a' vad, mind a' nemesített fa magához hasonló gyümölcsöt terem; úgy a' magzatok is rendszerint a' szüléknek hasonmását szokták testükben, lelkükben visszatükrözni.

Hogy Justina szüléjinek ezen eszméleti nézeteik a' jó nevelés' szabályairól gyakorlatilag is szerencsésen valósultak, a' fáradozást drágán jutalmazó gyümölcs bebizonyította annak idejében.

Midőn Justina korának azon éveit megközelíté, mikor a' felsőbb osztálybeliek — mint ők szokták mondani — a' nagy világ' köribe kezdik a' leányt avatni, és a' nyilvánosság' szinpadjára fölléptetni: a' közfigyelemnek tárgya lön Ő; 's minél szerényebb, minél óvakodóbb, minél kevesebbet igénylőnek mutatkozott, annál közösebb iránta a' tisztelettel párosult méltánylás és hódolat. Olly volt Justina most, mint a' fehérpiros bimbóból félig nyíltan viritó rózsa, széppé, és szeretetve méltóvá alkotva a' természet' kegyes keze által. Derült homlokán tömött barna szemöldök alatt kristály fehérben csillag gyanánt ragyogtak kökény szemei; hosszú szőkés haja göndör fürtökbe idomítva ömlött el hófehér nyaka körül. Termete a' szikár, és zömök közt kellemarányosan nyulánk 's átalán egy bájalakot képező vala.

Azonban még föltünőbbé tették őt lelki tulajdonai, a' jó, és gondos nevelésnek mindannyi becses, és édes gyü-

mölcsei. Igaz, hogy szeretett Justina a' szülői ház' kicsi, és csöndes körébe vonulni; abban édes anyjával a' házi gondokat megosztani, 's a' családi békes életnek ártatlan örömeit élvezni: de azért a' társaságokat sem kerülé ő, 's a' nyilvános körökbeni megjelenéstől silány álszemérem, vagy önügyessége iránti bizalmatlanság nem döbönté vissza; sőt bizton hivé, hogy a' társalgási körökben is képes leend a' maga' helyén illő diszszel megállani, és a' tapintatot elnem hibázni, mi szerint kellően beillessze magát viszonyaiba.

Igen, Justina a' nagyok közt soha nem feledé saját alantabbi helyzetét; valamint az egyenlők', és kisebbek' vegyületében nem vala hiu, főszerep' igényletével azok fölött fényleni; hitten hivé, sőt arany szabályul tartá, hogy mindenütt ugyan, de főleg a' társalgásban mindenkinek a' magáét megadni az életbölcsesség hozza magával; ennek pedig mi lehetett természetesebb eredménye annál, hogy Justinát szerény magatartásaért szándékán kül is mindenütt érdemkoszorúra méltatnák: a' nagyok örömmel fogadták az erőtetve nem tolakodót fényes körükbe; az egyenlők és kisebbek pedig nyereségnek tarták, ha köztük fényt deríteni megjelent.

De mindezek fölött úgy látszik, hogy Justinán sok szép tulajdoninak füzérében egyik nagyobb becsü gyémántképen tündöklött a' vigalmakbani maga mérséklés. Hány ártatlan hölgy, és ifju hagyá, és hagyja oda azokat feldult kebellet; csönd, béke, 's nyugalomvesztett szívvel! Justinánk ugy tekinté a' vigalmakat, mint az élet' különféle nyomasztó terhei alatt kifáradt testi és lelki erőknek följutására szolgáló gyógyszert; 's azért mikép a' szerencsésen választott orvosságnak hatása élet- és üdvhozó a' betegre

nézve: úgy ő testében és lelkében megújulva érzé magát minden vigalom után a' nélkül, hogy legcsekelyebb kesernyés utóíz hagyott volna az az ő szívében. Derült kedvvel folytatá szokott házi foglalkozásait a' nélkül, hogy unatkozott, vagy bánatos fohászok' okát érzette, 's azokat — mint sokan — álmatlan éjjelenként a' hold' borus világánál panaszolni kénytelen lett volna. Bizalommal, nyugott és vidor arczczal lépett szüléjinek és mindenkinek elébe, mert keble titkot nem rejtett, szíve tilos ábrándokkal vagy tárgyakkal nem foglalkozott. Igen, Justina' lelkében vétkes ötlet helyt nem foglalhata, valamint nyíltan úgy rejtekben sem; mert az élő hit és tiszta isteni szeretet honosult abban; minélfogva a' becsületes ifjakkal erényeinek sérelme nélkül tudta a' társalgási szerepet vinni; a' ledér csapodárkodókat pedig az illedelem' határi közé pirítá vissza az ő rendithetetlen tiszta lelkülete, mely fényes napsugárként lövellé magát a' vakmerők' szeme' közé: a' bün megszégyenült Justina előtt, és az erény diadalmi fényt öltve édes hatékonysággal ragadá meg körében az ingatag, pulya és ledér sziveket. — Véglen Justinának öltözete is bizonyos sajátsággal birt: elsőben is kellemes egyszerűség bélyegzé azt; mellyet szemkápráztató színészi pipere, és a' hanyag pongyola közötti modorba idomitva többnyire saját munkájával készített; a' mit tenni annál könnyebb vala, mivel e' részben elve volt Justinának: „a' divatban sem elsőnek, sem utólsónak lenni.“

II.

Tavasztó huszonkettődike, Justinának születése napja volt; 's ez örömnépe nem csak a' Bojtaháznak, hanem egész Bojtafalvának. Midőn tizen fölül hatodszor szentelé Justina ezen születési örömnapot, egy olyan meglepő ünnepegy diszesité azt, melly valamint a' jelenben különös hatásu benyomással ragadá meg szivét, lelkét, és egész valóját; úgy élének későbbi napjaiban is örökké szemei előtt lebegett. Szokása volt naponként a' koránynak első órájiban a' lakhelyet környező igen kies fekvésű kertben sétálni; ezt cselekedő születésének évfordulata napján is Piroska asszonynak társaságában, ki gyermekkori dajkája és távolrokona volt, 's ki minden alkalmat gondosan használni szokott növendékének vallásos oktatására. O Justina — így kezdé az ősz nénike — mi nagy az Isten' hatalma, mi határnélküli az ő jósága! fordítsd bár hova szemeid, nem látod-e mikép ama' láthatatlan mindenható kéznek ereje által minden, a' mit télnek zordonsága kiölt, új életre tenyészik. Nézd itt ezen tiszta harmat cseppeket, mellyek minden fűszál' hegyén rezgenek, milly bájoló fénynyel tükrözik a' bennök megtört napsugárt! hidd el, nekem ugy tetszik, mintha minden csöppecskében a' hála' örömkönyeit látnám azon kegyes kézre hullni, melly a' mezei liliomokat olly ékes szinekbe öltözteti, az égi madarakat olly gondosan táplálja, valamint bölcsen vezeti ösvényein az alázattal engedelmeskedő embert. — De még valamit, pedig igen különöst látok én kedves Justinám ezen harmat cseppekben rejleni: a' szivnek tisztasága, és jelesül a' hajadon kornak ártatlansága az; igen kedvesem, minden csep-

pet úgy tekintek én, mint tökéletes jelképét igen gyarló szívünk' ártatlanságának: mert miként a' legkisebb légmozdulatra itt az izmos falevélről, ott a' gyöngye rózsza-'s li-liomszálról hullni kell és enyészni ezen kristálygyöngy cseppeknek; úgy alig lehetséges szóval kifejtteni azt, mi könnyen vetődik homály, főleg a' nőnem' erényességére, 's ártatlanságát mi sok örvény, és szirt' veszélyei környezik a' véletlen hajótörésnek.

Még több eszméket is forgatott elő a' jámbor néni-ke, miket Justina megértve szívébe rejtett, most pedig a' kastélyba tértek vissza a' harang' megkondulására, melly őket a' napnak ünnepére emlékezteté. Második harangszóig mindenkép elkészült az egész uri család, és a' templomba indult nem sokára, elsőben is az élet' urának oltársá-molyánál mutatni be az örömmünnep' hálaáldozatját. A' szent-hajlék Bojtafalvának kellő közepén, egy kissé emelkedet-tebb téren állott, a' monda szerint tisztos maradványa még Nagy Károly császár' ájtatos bőkezűségének. Innen mint központról nyilegyenességű vonalban húzódtak a' helység-nek két két sor házakkal népesített négy utczái. A' házak-nak minden utczában egyenlő száma a' benső telkekkel együtt egy tökéletes négy szög képlettel gyönyörködtették már távulról az utasnak szeméit. Az urasági lak napkeletre feküdt, 's csak a' mosonyi országút választá el a' falutól. Területe a' különféle kertekkel, udvarokkal és épületekkel együtt tökéletesen egyenlő volt az egész helység' terjedel-mével. A' kastély' homlokfala egyenest a' szentegyházra né-zett, mellyhez midőn az urasági család közeledett volna, huszonnégy leány — hét évestől tizenhatig királyszin piros szalaggal diszesen himzett hattyu fehér ruhába öltözve ment ki annak fogadására, a' lelkész pedig a' templom' pitvará-

ban nyujta neki szentelt vizet; innen a' nagy oltár elébe ment csöndes léptekkel a' meglepetett uri család, 's ott mindnyáján térdre borulva 's örömkönyeket hullatva hálafohászokat emelének az élet' és kegyelem' mindenható urához. Most fölkelve visszafordulnak szokott helyüket elfoglalandók: 's íme új meglepetés! a' lelkes és buzgó pap már a' keresztelőket mellett állott, melly a' helynek szentségéhez, és az ünnep' örömeihez illőleg föl vala ékesítve; 's midőn Justina még mindig földre sütött, és könyekkel borított szemekkel lépdelve oda ér, ekép szól a' hólepte fejü keresztelő atya: „drága Justina leányom! ma tizenhatodik esztendeje, hogy e' szent helyen megkereszteltelek, 's Krisztus' egyházának tagjává avattalak; az én napjaimból nem sok van már hátra, te pedig még csak most kezdesz élni, 's születésed' ünnepén tán ma tehetem utószor tisztemet; mi nem egyébből áll, minthogy az egeknek urát kérjem éretted, 's az Ő kegyelmeért esdekelyem, melly téged az élet' pályáján minden veszélyek közt megőrizzen és reá segéljen, hogy te azon szent ígéreteket, mellyek itt helyetted, és a' te nevedben tétettek, híven és szentül teljesítvén, lelkednek azon szeplőtlen tisztaságát, mellyet a' kereszttségben nyertél, a' megszentelő malasztal együtt koporsód' zártáig épen megőrizhesd. Többnyire kívánom, legyenek életednek napjai számosak, és megáldattak; áldattak testedre, áldattak lelkedre nézve; magad pedig édes szülőidnek továbbá is, mint ekkorig, igyekezzél örömük, 's alattvalóidnak, majd mikor leendenek, gyámoluk, 's kegyes anyjuk lenni. Így szólt a' tisztos ősz, 's ment oltári szolgálatot tenni. Justina' ajkai egy szives köszönömöt rebegének, szívében pedig mély sohajjal érzé 's fogadá „ezt elnem feledem soha!“

Az isteni tisztelet' végeztével haza takarodék az ájtatos nép, és Justinát, kinek elméje és szíve még mindig egyre magasztos elfogultságába, és mennyei érzelmekbe mélyedt gondolatokkal foglalkozott, bekisére a' huszonnégy leány szinte a' kastélyba, a' hol egyik igen kellemes ügyességgel elszavalá azon szivemelő üdvözlést, mellyre az öreg lelki atya tanítá. A' szülék, és Justina mélyen illetődve valának ismét, és a' napnak különös jeleneteiből majd öröm, majd bánathozó jövőt kezdének jósolgatni. Justina hála jeléül rendre ölelé üdvözlőjit, 's mindeniknek holmi szépet, jót, üdvöst tudott mondani; egyik a' legkisebbek közül kiváltképen magára vonta figyelmét, azért megállván előtte kérdezé az igen ajánlatos külsejü leánykát: „mi neved jó gyermek? A' kérdeztetett egy kissé meglepetve a' váratlanul hozzá intézett kérdés által, miután összeszedte magát, igen kedves szerénységgel a' kérdezőre emelvén könyekben uszó szemeit mondá „az én nevem Ágnes szolgálójára drága kisasszonynak.“ Hát szüléjidet hogy nevezik? kérdé tovább Justina. Hegyes törként sebezék a' kis Ágnes szivét e' kérdésnek szavai; 's reszkető kezei, mellyekben azon egyszerű koszorút tartá, mellyet a' természet' kertjében a' mezők' és rétek' virányain sze-degetett, és füzött össze a' mai ünnep' diszére, és hódolatának tanusítására, — lankadttan kúcsolódának el egymástól, 's szemeiből gyéren, de nagy cseppekben hullának a' koszorúra bánatsajtolta könnyei; végre fölemelé fejét, 's majd Justinára, majd az egek felé irányozva szemeit, mélyen sóhajtva 's akadozó hangon rebegé „Vajha oly szerencsés volnék, hogy azokat nevezni tudnám.“ És a' könyek' zápora, a' szívre tódult fájdalom elfojtá végképen szavát; Justina igen sajnálá, hogy akaratlanúl sebeket nyitott; de

épen ez okozá, hogy annál nagyobb részvétre gerjedne Ágnes' sorsa iránt. Értem kedves gyermek- így szólt ő — árva vagy te hát; de légy megvigasztalódva! van neked egy gondos atyád, ki mindnyájunk atyja, az Isten; ő neki bizonynyal gondja leszen reád, csak te meg ne feledkezzél róla, és elne távozzál törvényeinek ösvényétől; többire, majd ha tanulási pályádat bevégezted, szüléim' engedelmevel nekem is lesz gondom reád. — Most köszönöm' mindnyajátoknak, a' mit érettem tettetek. Isten veletek. Így szakasztá véget az egyházi szellemü ünnepnek Justina, mert az idő már délfelé járt, 's a' tisztelkedő vendégeket látá érkezni a' környékbéli szomszédságokból.

III.

A' nap áldozó félben volt. A' vendégek egymás után oszlani, és távozni kezdének. Voltak ezek közt olyanok is, kiket a' nyílt magyar szivességen és tisztelkedő udvariságon kívül még más érdek is vonzott Bojta' házához 's kiknek a' születési ünnep kedves alkalom vala annál megjelenhetni. Justina szerényen vidornak mutatá magát ma is, mint máskor, 's a' vendégek' távozta után gondosan megtekintvén mindent, a' mi az ő köréhez tartozott édes anyjának megbizásánál fogva, — saját szobájába vonult foglalkozásait ottan szokása szerint előveendő. Rövid idő múlva megjelent Piroska néne is végezvén külső dolgait. Volt most gondja — véli a' szép olvasóné — a' mende mondanak! Pergett most majd Piroska, majd Justina nyelve a' vendégek fölötti birálgatásban! Itt a' ruha, ott az erény; itt a' beszéd, ott a' társalgás' módja 's a' t. került rostába!

Nem, megengedjen kegyes olvasóné, illyesmiről soha Bojta házánál legkisebb szót sem vala szabad emelni. Piroska istenfélő és okos anyóka volt, a' ki majd hallás, majd tapasztalás, majd olvasásbeli ügyességénél fogva mindenkor tudott növendéke előtt olyan tárgyakról majd valót beszélni, majd a' csudás előidőkbelől regélni, a' mik Justinát kellemesen érdeklették, 's miket ő figyelemmel 's erkölcsi haszonnal hallgatott. Így, 's ez történt ma is, és Justina szólítá meg e' végre „Beszélje el csak néni — ugymond Piroskának — beszélje el csak a' varázskenyőcs' történetét, miről a' multkor emlékezett.“

Kedvére volt Piroskának e' felszólítás: mert ő az éltet, a' világ' csabjait, és kelepcezeit rég ismerni tanult, többet és tovább látott ma is mint Justina. A' vendégek' közül némelly szemek tükrén bepillantott ő a' szivek' redőjibe is, és a' gerjedelem' vágy' 's kéj' hullámai közt tolongó vihart sejteni nem egy oka volt: azért mondám, hogy ha valaha most igen kedvesen teljesíté Justina' fölszólítását, mintha jósló lélekkel előre látta volna a' szomorú jövendőt.

Elmondom — így kezdé Piroska a' regét — elmondom kedves szivesen a' csuda történetet, de ki ne gúnyolj, mert egy szóig igaz, mit tőlem hallasz.

Őseinkről maradt örökül családunkra a' titok teljes kenőcs, mellyet rég' ős időkben talált föl egy főtáltos, mint mondják egy bizonyos égihletésből származott magasztos állapotjában. Miből készül azonban, nem tudom, de csuda erejéről többször hallék az öregektől, kivált hősöktől hiteles adatokat; mert hogy soká ne ingereljem a' tudvágyat benned — ládd édesem, ki e' kenőcscsel megkeni magát annak teste sérthetlenné edződik és semmi fegyver nem fog rajta.

Justina' rózsaajkai szelid mosolyra nyilának, ezeket hallván „és ha vassodronyból készült öltönyt vesz magára, és paizszsal, pánczéllal védi magát ügyesen a' bekent, akkor igen, hiszem, nem fogja fegyver“ válaszolá.

Nem édesem; meztelen lehet a' bekent tag, és mint kőszirtról visszapattan a' legélesebb vas is. — Atyád is telljesen hiszi e' kenőcs' bűvös hatékonyságát, és szemesen őrzi a' csekély, de becses adagot, mellyet én szerzek neki már régen a' hédárvári remetétől. — Kis bohóte mosolygsz ismét; de hiszen csak ütne ki háború, majd meg látnám nem — — de elég mostanra; itt az idő menj be szüléidhez; nekem kün vannak dolgaim.

Justina' kebelében még nagyobb kíváncsiságot ébresztett a' félbeszakadt beszéd, 's kéré Piroskát, végeznébe tökéletesen.

Az öreg menő félben volt, 's igéri hogy a' beszéd fonalát ott veendi föl, hol azt letevé, 's ment.

IV.

A' következett nap borus levén, Justina nem teheté a' szokott reggeli kertsétáját. Piroskát majd egész dél-előtti órákban elfoglalá a' tegnapi ünnepre előszedett holmiknek visszarakása, és elrendezése. Dél tájban ért haza Bojta a' mezei munkások' megtekintéséből, utána hamar egy lovag üget be az udvarba. Aladár volt ez, Borsnak, a' házi urral Bojtával azon egy idejü ős családnak ivadéka; különben nem megunt 's kellemetlen vendég a' háznál; ki a' tegnapi örömnünepre csak azért nem jelent meg, mivel néhány napokkal előbb hazulról el kelle távozni, és min-

den törekvése mellett is lehetlen volt az ünnep' napjára visszatérni.

A' szives barátság, vétketlen enyvelgés és illedelmesen vidor kedv fűszerezte ebéd' végével kicsalá a' kertbe mindnyájokat a' reggeli boruból tisztára derült nap. Az ebéd-
lő terem' kétszárnyú ajtaja egyenesen a' kertbe nyilt.

Mély csend uralkodék a' terjedelmes kertben, mely-lyet csak a' sűrű gallyak, és viruló lombok közt szállongó csalogányok' nyögdicselei szakasztának néha néha félbe. Percz mult percz után, sőt órát órá köv etett, mig a' száz felé külön külön változatoságokkal kigyózdzó utakon sétálva, az öregek a' multban édes örömet, a' fiatalok a' jövőben üdvhozó reményt nyújtó tárgyakba mélyedve, végre megállapodának „szép a' természet — így szól Aladár-hoz Bojta — szép az ő műveiben, és csudálatos az ő titkaiban.“

, Valamint imádandó a' láthatlan kéz és hatalom, melly azt igazgatja, és föntartja, ' válaszolt Aladár; ki alig végezve szavait, megpillanta a' csavargó utakon Piroska társaságában feléjük egy urat közeledni. Hederik Bertalan volt ez, a' hédervári grófnak egyetlen fia. A' kölcsönös üdvözlések után visszaindult a' kis társaság a' kastély felé, de már az őszinteségnek 's nyiltzivűségnek korántsem olly kedvesen összegyező hangulatában, mint a' kísétálás történt. Az ifju gróf, hol feszes hol ledérnek mutatkozott; és bár mint értette is a' sokoldalúság' tévutait, most mi sem akart neki sikerülni, mint a' ki rendbe nem tudja szedni gondolatit, 's bensőjében megháborodva, a' kül csönd' erőtetésével se boldogúl. Igen gróf Hederik akaratlanul is elárulá benső küzdéseit szokatlan magatartásával. —

Hogy Aladár' jelenléte, — kivel a' gróf még soha sem találkozott a' Bojtaháznál — mondom, hogy Aladár' jelenléte zavarta meg annyira Hedriket, ez senki előtt titok nem vala; de azzá szerette volna azt a' gróf varázsolni, mert a' kit a' bünmocsok megvakított, azt hiszi az, hogy más ember' szemire is hályog vonult: vagy ő huzhat arra fátyolt, mellyel valóan elfödözve gondolja lenni azt, a' mit másokkal tudatni nem kíván. — Az ifjú gróf is tehát, ki szenvedélyei által meg volt vakítva, hogy másokat is vakítson, és zavart lelkületét, véleménye szerint, menthető palást alá burkolja: még vétkesebb eszközhöz nyult, azt állítván, hogy tegnap egy igen nagy becsü gyűrűjét vesztette el, 's kérdezni jött, ha valljon tán a' házi cselédség nem tudna valamit felőle.

„A' gróf" veszteségén — mond a' ház' ura — igen szívesen sajnálkozom, de épen olly bizton és jó lélekkel szólok házi cselédeim mellett is. Piroska és az öreg Andor' figyelmét el nem kerüli semmi, a' mi szobáimbantörténik; amaz néném, ez huszonöt évi szolgám, ki előbba' harcz' mezején éjjel nappal velem létében utóbb itt ez ősi fészkemben tett szolgálatában egyenlően hűségesnek, mondom példátlanul hűségesnek mutatta magát, azért keresse bárhol a' gróf elveszített gyűrűjét, de házamat e' gyanútól kímélje meg.“

Hedrik látván mikép a' szerencsétlen kalandnak még szerencsétlenebb tapintattal választott ürügyet; akadozva fűzött szavakkal kérvén a' nem szándékolt bántalomért engedelmet, 's igen röviden bucsut véve, a' készen álló ménre felpattan, 's villám sebességgel iramlik lovászával, haza felé a' nélkül, hogy Justinával egy szót válthatott volna.

Utána rövid idő múlva távozott a' szende kedélyű Aladár is; kit nem ok nélkül figyelmeztetett Bojta azt sugván neki röviden: hogy éber szemességgel folytassa utját haza felé; mert a' szerelemkórtól felbőszült ember mindenre kész, hogy nemtelen lelkének bosszuszomját vágytársán kielégíthesse.

V.

A' nap alkonyatra hanyatlék. Justina dolgozó asztalához ült, a' hol Piroska néne is helyt foglala.

„Néne — így kezdé Justina beszédét — néne most még inkább kíváncsi vagyok, mint tegnap a' félbeszakasztott rege' folytatását hallani. Ha nem hibáztam azt kelle sejtennem, hogy te a' varázskenyőccsszel némileg az én érdekemet is összekötötted“

Piroska legkevésbé sem vonakodván, egyenes igennel válaszolt. Nem hibáztál kedves hugom sejtésedben egy hajszálnyit se. És én adott szómat ezennel beváltom. Midőn te mosolylyal hallgatád a' csuda erejű kenőcs történetét, és a' lett dolgok' valóságáról kétkedni láttalak; egy kissé megvallom fölboszontva azt akarám végten mondani: hiszem csak ütne ki háború majd rimázkodnál Aladár számára az áldott kenőcsért! És hibáztam-e? Justina szólj nyiltan.

„Ne piríts meg nénikém! Hát rosszul tenném-e azt? Vétek lenne-e, ha Aladár' életéről gondoskodnám, 's azt menteni szeretném? — Nem vallád-e meg magad, hogy Bors jeles tulajdonaiért, mindenkitől magasztalt erényeieért méltó tárgya lehet figyelmeknek? Hasonlitsd őt egybe He-

derikkel, ha bár ez gróf is, és gazdag, Aladár pedig ha nem szegény is épen, de csekély birtokú, és mégis — O Piroska — — “

„Ugy van — szól Piroska — Aladár igen méltó tárgya figyelmednek, és ezt tegnap óta még biztosabban állítom mint az előtt. Én miután a' grófot hozzátok kísérem a' kertbe, vizsga szemmel tartám minden mozdulatit: láttam mint szikráztak és égtek bosszutüzelt szemei; láttam mikép néha egy egy lépésre töletek elmaradva dühöngve rázta fejét, csikorgatá bosszu martalékra fent ádáz fogait, és kezeit görcsös rángatások közt dörzsölé; láttam milly bizonytalanul gyakran tántorogva tette lépéseit, a' szenvedélyek terhe alatt nyomorgó! — — ‘

„Én mit se vevék észre ez irtózatossá jelenetekből — mond Justina — de összefüggést tévesztett beszédiből, erőtetett komolyságából, hirtelen távozásából a' grófnak, csak ugyan magam is sejtém, hogy az agy' és sziv' kerekai sem forognak helyén.“

„Van, igaz, olyasmi a' grófban, — folytatá a' néne — a' min a' világ' tündér szinezetein elgyöngült szemek tetszéssel függnek. Igaz, termete, arcvonásai, sima tarsalgásmódja, 's ezek mellett ös-család' ivadéka, hires lovag, sok vagyon' örököse 's a' t. nem megvetendő tulajdonok: de a' föld' hiúságain fölülelemkedett lelket kielégíthetik-e mindezek? Justina te elég okos vagy, és megtanultad régen, hogy múló kellemekekre épített boldogság hasonlókép eltűnik; és előbb, hogy sem vélnők, a' küzdések' bajok' 's nyomor örvényébe látjuk magunkat sodortatva, ha az alap, mellyen állunk nem rendíthetlen. A' házassági nyugalomnak, csöndnek és boldogságnak egyedül

az erény — a' valláson alapult erény — kiapadhatatlan forrása. ‘

„Nénike mind igaz, és szent a' mit beszélsz; de hová irányoznak szavaid, nem értem. Hisz tudod hogy én Hederiket — — — ‘

„Tudom lelkem, tudom, hogy utálsz bizonyos értelemben a' grófot válaszott a' Piroska; de mégis, — no az isten bocsássa bűnömet — csak aggódom. Az a' születésed napi szokatlan ünnepély, a' jámbor öreg lelkésznek hozzád intézett szavai, engem kimondhatatlanul nyugtalanítanak és úgy látom, mintha jósoltak volna házunkra. ‘

„Néne te engem' mind inkább zavarba hozasz és az élet egyik legdrágább kincsétől fosztasz meg, szívem nyugalalmát háborítván föl, szólj nyiltan! ‘

„Mondtam kedvesem — válaszol az öreg — én csak jóslak; az emberek' jóslása pedig hasonló az álomlátáshoz. Én nyiltabban nem szólhatok, mert bizonyost olly kevéssé tudok, mint te. Hagyjuk ezt most abba; éljünk a' jelennel okosan a' jövőt bizzuk Istenünkre. ‘

VI.

Piroska asszony tán attól tartott, hogy a' gróf Justinának szüléit keríti kelepczébe; és ennél fogva könnyen hurokba ejtheti a' leányt is. Ha Hederik is így gondolkodott, — a' mit gyanítani Piroskának volt oka — igen csalalkozott. Justina' szüléinek elve volt: „a' leánynak nem férjet választani, hanem azt úgy nevelni, hogy akárki leendő is férje — a' szó legteljesebb értelmében — annak

jó házas társa tudjon lenni. "Ők a' vallásszerű erényességén kívül egyebet semmit nem tüztek ki abban, a' kit Justina valaha férjül választand: 's hogy az is csak illyennek fogja egykor jobbját nyujtani, okuk erről kétkedni nem volt; és főkép' azóta nem, mióta a' gróf kezdett házukhoz járni. Lélekörömmel nézték ezek, — a' mit sok szülék rosztaltak volna, — hogy Justina, a' hol csak az illedelem' csorbulása nélkül lehetett kerülte a' gazdag gróffi társaságát; a' mit kiváltképen az időtől fogva cselekedett, miután Hedrik szenvedélyes ömledezésekkel szerelmét kijelentette. Az öreg néne használta leginkább ezen körülállást, mert azóta ő is egy részről untalan táplálta a' gróf iránti idegenséget Justina' keblében; más részről pedig a' galád kedélyü lovaggal soha egyedül nem hagyá növendékét. Az együttlét' alkalmát pedig mindig úgy forgatta, mi-ből Hederiknek könnyü volt érteni, hogy az öreg nénike belátása tovább hat a' szavak' üres hangjánál.

Csak ugyan készen is volt az irtóztatós bünterv a' gróffi' undok keblében; csak kedvező alkalmat várt annak kivitelére; mire hogy annál biztosabban számithasson, egyet a' házi szolgálak közül pénzzel vesztegetett meg akkor, midőn épen Bojtához levél érkezett egy közel rokonától, mellyben ennek beteges állapotja jelentetett. Bucsutvön ekkor Hederik belsőjében ugyan előre örülve a' remélt irtóztatós diadalnak; külsőképen pedig kettős fájdalom' súlyát szinlelvén: egyiket az uri házhoz érkezett szomorító levél miatt; másikat, mivel — mondá a' gróffi magamnak is el kell hazulról mennem atyám' parancsából; és hihető, hosszabb ideig külföldön fogok maradni' — Ezeket mondá Hederik, és távozott. A' megvesztegetett szolgálak egy gyűrüt adott által azon meghagyással: ,ha az urad,

és asszonyod elfognak hazulról utazni; tüstént ezen gyürüt küld hozzám bizonyos ember által; de még jobb lesz, ha magad hozod; minden esetre pedig a' gyürü egyenesen az én kezemhez legyen adva, és senki másnak. Jutalomra számolhatsz.

Soha Piroska senkinek szivesebben nem mondott „szerencsás utat“ mint most Hederiknek; de örültek a' többiek is; kivált Justina, ki sokkal derültebb, és nyugotabb kedvű lett menekedvén olyan embertől, a' kit nem szivesen látott maga körül; noha az ártatlan lélek nem is sejté a' gonoszt, melly a' gróffi' lelkében régen megfoganzva rejlett.

VII.

Alig mult néhány nap, Bojta a' második levelet veszi rokonától, mellyben jelentetett, hogy a' nyavala veszélyesebb fordulatot tévén a' beteg állapotján, életének megtarthatása iránt az orvosok is csekély reményt nyujtanak.

Valamint szivből szerette Bojta Iván atyabátyját, úgy az annak életveszélyesztető betegsége felől vet értesítés mélyen hatott az ő lelkére; 's azért más napra kelve tüstént utnak eredt nejével együtt.

Még az elutazást megelőző nap' éjjelén sietett a' pénz megvesztegetett szolga Hedervárra, a' nála lévő gyürüvel; mellyet kezéhez vevén Hederik, örömeben olvasatlanul egy marok pénzt nyomott a' szolga kezébe, kit e' szavak' után „köszönöm barátom, Isten veled“ utnak eresztett a' felgyuladt képzeletek közt már előre kéjgyöngyörök

közt uszkáló gróffi, és nyugtalanul sietteté lovászát paripáji közül a' leggyorsabbat, fölnyergelni. Ő a' szelek' akadályt nem ismerő szárnyain kivánt volna most Bojtalfavára röppenni. Így rohan a' rabló csoport oda, hol bizonyos zsákmányra számít; — így siet az éhség' dühétől üzött orosz-lán irtózatos agyaraít vérbe mártani.

Tíz óra tájban már Bojtalfaván termet Hederik. Elgondolhatni, mi kellemetlen meglepetés volt ez Piroska aszszonyra, és növendékire nézve! Az idegenkedés és megtalálás legfölsőbb pontjára lépett most Justina' kebelében, mivel látá, hogy a' nemtelenül tolakodó gróf gyalázatosan hazudott is, azzal tévén utósó bucsuzását, hogy külföldre fog utazni.

Piroska' aggodalma majd a' kétségbeesésig emelkedett, mert ő nagyobb veszélyt látott, mint Justina. „Uram Isten könyörülj rajtunk,“ — így fohászokodott magában — ne engedd, hogy a' bün győzedelmet vehessen az ártatlanságon!“ Alig végzé Istenben helyzett bizalom' fohászit, midőn az ablakra tekintve látja Aladárt tajtézkzó ménen az udvarba rugtatni. „Az Isten küldi védangyalát — fölsikolt Piroska Aladár itt — Justinám! meg vagy mentve; légyen az égnek hála.“

Hederik hasonlókép az ablakhoz ugrik, 's tapasztalá hogy nem rémalak, mit Piroska látott. „Igen, — mond a' gróf — valamennyire elfojtott bosszúval, de keserü gúnykaczajjal — itt van Aladár, a' nyomor' fia, és — kardmarkolatjára csapván kezét — és esküszöm, — fogait vicsorgatva — és esküszöm, ő e' pillanatban boszúm' áldozatja leend — és — — Justina nincs megmentve!“

Aladár a' pitvarajtónál volt már. Hederik böszült tigris modjára rohant le elébe a' lépcsökön. A' kétségbe-

esett két nő térdre omolva rebegé: „Isten! ki szent, hatalmas és igazságos vagy, áld meg az ártatlanság' és erény' védőjének fegyverét; erősítsd meg annak karjait, hogy győzedelmet vehessen a' te sz. törvényednek letapodóján.’

Alulról zaj hallatszot föl. Piroska és Justina az ablakhoz sietnek. „Egek!“ — sikolta Justina — most mindgyárt összezsapnak: Isten' védangyala légy Aladár mellett! — Ekkor jut eszébe Justinának a' bűvös kenőcs 's kéri Piroskát, ha azt valahogy Aladár' kezébe lehetne juttatni.

„Igazad van hugom, — mond Piroska én eleget éltem, éretted ha hallnom kell is, örömet teszem; magam viszem le a' kenőcsöt; majd azt mondom, hogy fenje meg szablyáját vele.’ A' mit mondott a' nénike haladék nélkül teljesíté. Ő azon hiszembe volt, mi szerint a' kenőcsbe csak mesztelen kézzel nyulni is elég arra, hogy az egész test fegyver' éle által sérthetlen legyen.

A' zajos vita arról folyt a' vágytársak közt először: handzsár vagy kard, avagy mindenik legyen - e választott fegyver? másodsor: valjon paizzsal fődözve vagy a' nélkül történnék-e a' párviadal? Bár Aladár volt is a' kihívott fél, átengedé ő nagylelkűen a' választás' szabadságát Hederiknek. Az Istenbe helyezé bizodalját és az ügynek igazságába. —

Képzeljünk most két villanyteli felhőt a' légkörben összezsapodni, és a' szerte szikrázó tüzes villámokat csatogva egymásra szórni; úgy csapott össze a' két vetélytárs. Hederik fölfogta ugyan a' kardcsapást isszonyú vértével, de annyira megtántorodott a' vágás' sulya alatt, hogy alig állhatott lábain. Aladár nyugott szende hangon kérdé: „megelégszik - e a' gróf?‘ Hederik fogcsikorgatva ordított „Nyomor fija te! azt gondolod-e hogy egy pimasz

léha kölyök áll előtted! Az ebekkel nyalam föl véredet te oládkodó siheder; addig nem nyugszom!“ Ezeket ordította fuldokló hangon, és hirtelen Aladárira irányzá mérges csapását; de ez készen lévén a' csalvetésre olly ügyesen adta vissza a' vágást, hogy Hederik kardja ketté törve a' földreesett kezéből. Kérdeni akará ismét Aladár a' gróffit ha megelégszik-e? De ez mint az oroszlán, midőn már vért kóstolt, még inkább a' bosszú és szégyen' kinjaitól gyötörtetve handzsárjához kap, és Aladár' mellének visszi azt egyenest. Ez látván hogy Hederik csak ugyan nem üz játékot; a' handzsárt ismét olly ügyesen vágta ki annak markából, hogy karján is nagy vágást ejtett, és a' sebzetet azonnal előntötte az erekből vastagon lövellő vér, és ájult hangon mondá lovászának: „kösd be, 's vezesd ide lovamat.“

A' széplelkű Aladár is lovára pattana, részint örömdús kebellet, hogy lovagi ügyességét kitüntethette Justina előtt; de más részről a' megsebzett gróf miatt bánat, és aggodalom által sujtva; azért csak az udvarról kiálta föl „Isten hozzád.“ Justinának, és ment Hederik után; mert, monda Justinának, — félek, ha vére elered a' grófnak, nem birván vele a' lovász, élete lehet veszélyeztetve, azért elkisérem őt a' várkapuig.

VIII.

Az érzelmeket, mellyek a' viadal' ideje alatt, és a' vetélytársak' eltávozta után a' két nőnek kebelében egymást fölváltva hullámozottak, csak az irhatná le, ki valaha ilyen helyzetben állott maga is.

Harmad napon e' véres csata után megjöttek Justina' szülei is. A' bámulás, az irtózat, és a' mi csak szivrázó érzelem lehet emberben, most a' legmagasabb tetőpontra hágott, külömben is a' betegnek látogatásából nem egészen nyugott szívvvel haza tértekben. — Az öreg Piroska néne látszott még legkevesebbé magát átengedni az érzelmek' nyomasztó súlyának; és erőtetett vidorsággal is igyekezék a' meglett váratlan jeleneteknek minél kevesebb rosszszat jelentő szint adni, és a' földült keblek' csöndét visszaállítani. Ez ugyan sikerült a' jó szivü nénikének; de Justina kezdé néhány nap mulva fejét fájlalni, utóbb gyöngge láz követé azt, melly egy pár hétig tartott ugyan, de minden életveszély' jele nélkül.

Azonban ugy látszott, mintha Piroska asszony' jóslata mindinkább telljesedni készülne. Justina gyöngélkedő állapotban sinlik; és a' szeretett rokonnak, Bojta' atyabátyjának haláláról levél érkezik! Mennyi csapás, milly égető fájdalmak illy rövid idő alatt! — Némelly ember, ha csoportosabban érik a' balesetek egymásután, vagy szinte egyszerre, 's ekkor azzal akarjuk vigasztalni, hogy az ur Isten, mint bölcs atya, azon gyermekeit is ostorozza, kiket szeret, — mondom vannak, kik illyen esetben elég gyávák, sőt esztelenek és vallástalanok azt felelni „engem' az Isten ne szeressen, ha csak így tud szeretni.“ Bojtáék nem így! A' férj, — kivel mindenkor egy sziv, egy lélek, egy akarat az okos nő — az Isten' akaratjára hagyalkozva mondá övéinek: „A' mi fáj, igaz nem lehet nem éreznünk; és hogyan érezzük, az Isten se kívánja: de hatalmunkban áll érzelminket korlátozni, és a' fájdalmak' hatását mérsékelni. Sok borús napokat láttam én már éltemben kedvesim; de bár milly sűrűk, feketék és tartósak voltak is a' fellegek,

szét kelle azoknak még is egyszer oszlani; a' midőn aztán a' kiderült nap annál pompásabb fényben látszott az ég' boltozatjáról szétlövelni földünkön élet- és áldáshozó sugárit. Bizzunk Istenünk' irgalmába, megszünteti ő a' mi keservinket is, és kitartó béketűrésünket áldással koszorúzza, mint hajdan a' jámbor Pátriárka Jóbbal cselekedett. Tudjátok kedvesim, a' ki született annak meg is kell halni; bátyám' halála senkinek inkább nem fáj, mint nekem; de ő érett gyümölcs volt már az Úr' kertjében, 's lekelle neki szakadni. — Szerettem Margitom mi holnap temetésre megyünk. Justina, ne hogy a' gyászos szertartás károsan hassan a' lábbadozónak érzékeny idegeire, hon marad." Piroska néne is részt kívánt venni az utolsó tisztelet' megadásában; a' mit véleménye szerint most annál bátrabban gondolt tehetni, mivel hitte, hogy Hederik betegen sinlődve az ágyat nyomja.

Justina egyedüllétében majd házi dolgokkal, majd jó könyvek' olvasásával foglalkozott. Igen természetes, hogy Aladár' képe is, mint védangyalé, föllebbent a' tiszta kebelü szüznök emlékezetében; 's néha néha holmi regényes gondolatokban merengett, mellyek a' jövőt, midőn majd a' derék Aladár' védkarjain haladand szép élete' ösvényén, olly kedves, olly igen kívánatos, és boldogító szinezetben tünteték elébe. „Képzelem — mondá ő — milly boldogító lehet az élet olly házások közt, kiket szerelem fűzött össze, szerelem, mellyet nem mulékony bájak, nem veszendő javak; hanem az erény 's a' lélek' szép sajátságai költének föl egymásíránt. — Milly boldog leszek én is majd, ha Aladárom az Isten oltárának zsámolyánál mondja, Szeretlek. ' Igen, én boldog leendek, bár az életpályát különben rögök, tövissek és viharok sulyosítsák is,

én Aladárral boldog leszek, mert boldogságom' alapja szilárd és örök, mint maga a' mindenható Isten, kinek tanítása és akaratja szerint, és nem máskép' akarok házassági szövetségre lépni.'

Több hasonló édes ömledezések hangzának Justina' ajakiról. És ő olly nyugodt, olly boldog vala most ártatlan előérzetiben!

Hajh! de mi van e' világon állandó. A' nap, melly reggel tiszta fényben emelkedik láthatárunkra, estére kelve sűrű föllegekkel borítva áldozik le.

Justina' nyugalma irtózatosan dulatott föl. Épen indulni akart szobájából, midőn az ajtó fölnyilik, és — Hederik lépett be azon. Justina visszadöbbene, és kétkedve állott, ha higgyen-e szemeinek; mivel csak tegnap vett Aladártól levelet, mellyben azt írja, hogy a' gróffi túl van ugyan minden életveszedelmen, de az ágyat bizonyosan még elnem hagyhatja néhány hétig. (Tudnunk kell itt, hogy a' pénzzel megvesztegetett szolgál kezébe játszatott volt ismét a' gyűrű, 's ez Bojtáék' távoztával tüstént Hederik' kezéhez juttatta; ki Aladárnak nagy lelküségét ugyan tegnap hozzá utasított levelében köszöné, 's állapotjának miben létét hazudva jelenté úgy, mint azt Aladár írta Justinának.)

„Üdvözlöm Bojta Justinát — monda Hederik szenvedélyes tekintettel, 's Justina borzadva nézett elébe.

„Milly ritka szerencse szép kisasszonyomat egyedül találhatni. Jobb csillagzatom vezérlett ma ide! Justina! az idő rövid, és drága, e' mai lépés, nálam rég' kifőzött terv. Most, midőn a' szájas banya nem cseveg körülted, sem szüleid hon, kérdezem, szeretsz-e?“

Justina értette az irtózatos kérdés' szavait, és látta a' veszélynek lábai előtt tátongó 's alig kerülhető örvényét.

Az Istenbe helyezett bizodalmon, és élő hiten kívül, melylyet hő buzgalommal táplált lelkében, nem látott ő egyéb védelmet, és menedéket. Tudta, hogy ha határozottan szive' sugalmát nyilatkoztatja, a' szenvedélyes lovagot azzal csak ingerleni fogja, 's azért erőtetett mosolylyal felelé.

„Gróf? réméllem tisztelni fogja egy nemes család házát, 's egy hajodonnak védetlen helyzetét. — Hiszem, és remélni akarom, egy remegő virág ellen letipró hatalmat nem fog gyakorolni. — És milly hang ez, midőn szerelemről akarunk beszélni! Illy hatalom - hangon intézett kérdésre sem ész, sem sziv nem képes választ adni.“

„Ten magad vagy oka e' szigornak — mond a' lázadt idegü gróf — nem rebegtem-e szászor, és többször esdekelve, előtted térdre hullva nyílt akaratomat? Nem kértelek úgy, mint magát a' mindenhatót nem kértem soha, egy kegyes pillanatért? És te daczoltál! Türelmem kifáradt.! — ismételve kérdezlek szeretsz-e?“

„Csenedesedjél lovag! Bizonyossá teszek, nem hagyandod el ma házunkat határozott válasz nélkül.“

„Most e' pillanatban szólj, vagy soha! rivalgott a' hős. — Én egy gyáván daczoló gyermekeszü leány által kijátszatni nem engedem magam! Olly jelét kívánom most szerelmednek, melylyet semmi kétely ne homályosithasson soha, 's melly biztosítson kezedről is. Igen Justina én ma dühöngő, én ma szörnyü vagyok. Az életnek előttem csak anynyi becse van, mennyire vágyom teljesül; én engesztelhetlen tudok, és akarok ma lenni.“

Justina értette e' szavak rejtélyét, és érzette helyzetének irtózatossulyát; de épen azért nem engedé Isten iránti bizodalmit csüggedni, 's most női méltóságának magas érzetében szóla: „Lovag! ne hidd, mintha zordon fe-

nyezetéseid erőt vehetnének lelkemen. Tudd meg azt, hogy egy erényszerető, 's vallásbecsülő sziv inkább elfogadja öldöklő gyilkodat, mint galád szenvedélyednek hódoljon. Jusson eszedbe, hogy van Isten, kit én imádni tanultam, 's kinek törvényeihez inkább ragaszkodom, mint életemhez, és kinek büntető kezétől jobban rettegek, mint ez életnek minden kinjaitól, vagy van-e hatalmadban, olly helyre rejteni engem, és magadat, a' hova a' mindenütt jelenlevő Istennek szemei nem hatnak? 's hol az én rettegéssem megsünhetik! Egyébiránt gróf! én büszke vagyok, hogy olly nagy hirü lovagban udvarlómat látom, 's hogy még visszatartóztató vagyok, ezt most körülményeimnek tulajdonítsa. Én mindig becsültem a' grófot érdemei szerint. Megvallom azt is, hogy nem kevés aggodalmat érzék magamban élete iránt akkor, midőn külföldre utazó szándékát nyilatkoztatá, 's ha a' körülmények engedték volna, szivesen közlendék egy titkot, mi nem csekély befolyással lehetendett bajnoki tettekre, és hősi koszorúk' aratására. Ellenben látom a' gróf engem nem becsül. A' gróf azt hiszi, hogy Bojta Justina azon hölgyek' egyike, kit föllobbant szenvedélyeinek szennyos játékává aljasíthat. Igen Hederik gróf nem becsülheti Bojta Justinát, ha vele négy szem közt erőszakról beszél. Gondolja meg a' gróf, valjon az illy bánás-mód nem fagyalhatná - e meg érzelmi-met, ha azok legforróbb lángokra gyulladtak is volna! Gróf! ne legyen szörnyü, vagy — szeretetre méltó nem lehet! —

Justina' szavai nem hangzottak el, úgy látszott, minden hatás nélkül. Hederik lázzadt heve tikkadozott, 's remény sugára kezdett benne föl villanni Justina birhatása fölől. Ő nyugodtabb, 's szelidebb hangon szóla:

„Hah! Justina, mi boldog volnék, ha hinnem lehetne, hogy életem kedves előtte! Igen, Justina engem báránynya szelidíthet így. Én még egyszer lábaidhoz térdellek, csak te se légy irántam kegyetlen! adj egy remény jelet legalább, mert ismételve mondom, én szörnyű leszek.“

Justina hallgatott. Elméje, lelkülete mélyen a' kétes gondolatok' vihari közt merengve némán küzdött néhány perczig, mint kinek az élet, vagy halál közt kell választást tenni, végre magát elhatározva szól:

„Reményjelt kívánsz tőlem Hederik. Figyelj szavaimra. Titkot fődözök föl előtted, melly eddig családunk' sajátja volt kizárólag, 's mellyen a' Bojta vitézek' egész dicsősége alapszik. Te lovag vagy, kész a' harcz' mezejére kilépni, és a' viadal' veszélyeit megkísérteni; mert szivedben honszeretetedzette bátorság, karjaidban erő, és ügyesség van. Azonban tudhatod jobban, mint én, mikép gyakran egy pimasz árthat a' hősnek, és a' véletlen eset a' korszorus bajnok' dicsőségét homálylyal boríthatja; de hogy valaha Bojtaivadék a' fegyverek' akármí zápora közt sérülést, vagy párviadalokban lovagi játékok' alkalmával 's a' t. kudarczot vallott volna, ugy hiszem, ezt soha sem hallottad. Tudd meg tehát, — de meg ne itélj gyöngeségemért — családunknak bizonyos kenőcs van birtokában, mellyel ki tagjait bekeni, azon fegyvernek éle sebet nem ejthet. Meglehet nevetségesnek látszik előtted beszédem; de a' dolog úgy van, mint allitom. Ezen kenőcsből adott az öreg nénike Aladárnak is, midőn veled vívott. 'S ime annak jeléül, hogy életed kedves előttem, ma nyersz e' kenőcsből tőlem; és ez által nem csak életedet megmenteni kívánom, de a' hirnek szárnyain mindenfelé terjedő bajnoki dicsőségben is szeretek részt venni, és azon édes

örömben veled osztolni, melly saját kebledben fog fényes diadalaid' érzetéből keletkezni. És hogy semmi kétkedésnek helye ne legyen próbát teendünk ezentul.'

„Igen hizelgő reám nézve e' fölfödözés, noha banya mesékre nem sokat adok. De nem kétlem bizonyos adatid vannak, miknél fogva a' kenőcs' varázserejét hiszed, és velem őszinte szivből közlöd — monda Hederik. — És egész valóján előmlének a' hiuság' érzelmei. Hah! mi édes gyönyörélelet lesz — gondolá — majd a' viadal' régi hőseit látnom a' porba hullni előttem a' nélkül, hogy saját vérem egy csöppel kevesbülne!'

E' tárgyat csinján választá Justina, úgy látszott, mert az egészen és egyenest a' grófnak egyik gyöngé oldalát ragadá meg, és általa annyira elkapatva volt képzelgéseiben, hogy szinte feledkezni látszott bünsúly nyomta tervéről.

Justina, a' rendithetlenül elszánt lelkü hölgy, használa e' kedvező pillanatot, és ígéré Hederiknek, hogy a' mellék szóbából tüstént hozandja a' csudás erejü kenőcsöt. Tudta azt Justina jól, hogy a' kenőcs' ereje csak mese, és semmi egyéb. De épen e' bizonyos hiedelem vezérlé őt azon hős elszántságú gondolatra, mellyet most létre hozni szándékozott.

Mit ér az élet, gondolá az erény- és valláshü leány, ha lélek nyugalmam dulva lesz; ha szégyen háramlik rám, mellyet ha más tán nem is, de az öntudat naponként irtózatossabbá nevelend. Mikép' állhatnék meg jámbor szüléim előtt, és Aladárnak tiszta erényt sugárzó szemeibe lehetne-e rettegés, és elpirulás nélkül nézmem. — Nem, oh ez nem lehet. — Halni inkább, mint bünszenyezett lélekkel élni! — Erre intett ez előtt két évvel születésem' napján

az öreg keresztelő atya is. — Igen! inkább meghalni tiszta lélekismerettel, mint bünnel megfertőzötten élni.

Hederik unatkozott már, és nyugtalanul indult a' mellékszobába Justina után. Ez épen akkor emelkedett föl térdeiről. — Imádkozott ő, miként a' tátongó vész' partján álló szokott lelkének bensejéből szabadító kézéért esdeni; kérte Istenét, segítse meg e' sulyos kísértet' óráján.

„Im' nemes lovag — monda derült arczczal Justina — itt nyujtom át a' kenőcsöt, mellynek varázs ereje olly sok magyar vitéznek győzelmi babért font homloka köré. És hogy, mint mondám, a' kétkedésnek legkisebb helye se legyen, vagy ámitónak ne láttassam, tegyünk próbát. Én, ki jól ismerem miben áll a' kenőcs' hatékonysága; bekenem vele nyakamat, és daczolni fogok fegyvered' élével. Igen vitéz lovag, az öldöklő vas, melly hiszen sok főt leszelt már, szárazan fog lesiklani egy leánynak meztelen nyakáról.

Hederik a' kábultságig föltüzelve érzé magát, és Justina' szavainak átható erejétől elragadtatva legkisebbet sem vonakodék a' mondottaknak hitelt adni, 's miután a' rendithetlen lelkü hölgy hófehér nyakáról a' leplet levoná, 's azt a' varázskenőcsbe mártott ujjaival egypárszor körülvoná, térdeire ereszkedik, a' magát már tulvilágban lenni képzelő áldozat, és a' gróffi — igen gróf Hederik — villogó fegyverét kivoná, és az előtte térdeplő ártatlannak nyakához csap.

A' csapásra vér boritá el Justina testét, 's ájultan rogyik le a' halni készebb, mint a' szüzesség' hervadhatlan koszorujából legkisebb levelkét veszíteni.

Hederik a' kéj' és hiuság' rabja eszeveszett módra rohan el a' vérben fetregő mellől, és zajt ütve távozott a'

háztól. A' cselédség veszélyt gyanítva egymásra tolyong Justina szobájába, ki utolsó vonaglások közt látszott a' halállal küzdeni. A' rémültség, a' zaj, az ijedség határtalan: egyik orvosért, másik a' szülék után iramlík madár gyorsaságu paripákon; voltak, kik holmi anyókákat is gyűjtének szeretett ifjú urnéjok' tán még megtarthatására. Justina még folyvást eszméletlenül feküdt vérrel borított helyzetében, 's még a' már utban talált, és az irtózatossá hirre röpülve megérkezett szülékre sem veté föl lehunytt szemeit.

Ki volna képes illy esetben a' szülék' lelki állapotját voltaképp leírni. Egy szeretett bátyának temetéséről viszsztatérni, és utközben egyetlenegy szülöttjük meggyilkoltatásának híret hallani, — nem rázza, nem ingatja-e meg a' legszilárdabb ember' szívet is.

„Sulyos a' te csapásod oh mindenek' hatalmas ura! sohajtozák ők — és mi erőtlenebbek, hogy sem azt békén elviselhetnők, — Ó ha van könyörületességnek helye még nálad számunkra, könyörülj rajtunk élet' halál' ura; tartsd meg, add vissza életünk' egyetlen örömét, — engedd meg, hogy e' tiszta csillag tovább is ragyoghasson szellemvilágunk egén.“

Az orvos is megérkezett. Fölbontja az anyókák által bekötözött sebet. — Minden szem, és figyelem az orvosra feszítve annak ajkán függött. Komolyan vizsgálja ez a' vágást — fejét csóválja — de végre kimondá az öröm és üdvnyújtó ígéretet; „a' seb ugyan veszedelmes, de lehet reméllenünk!“

Az éj már régen bevoná sötét fátyolával a' világitó nap' sugarait, és Justina még mindig eszméletlenül feküvék; kit a' szülék, a' háznép, és a' becsületes orvos féle-

lem, és remény közt környezének. Megengedettett a' falubelieknek is páronként egymás után a' bemenet. A' kis árva Ágnes' szemeit könyek' zápora borítá el; lábaihoz borult a' haldoklóhoz hasonlóknak. — Sűrű 's szivmélyéből fakadt sohajokot bocsáta az egek felé. — Fájdalma kimondhatlan volt.

Éjfél lehetett, midőn Justina, mintha hosszú, 's kinzó álmokórból ébredne, bádjat szemeit fölveti. „Istenem! hála 's dicsőség szent nevednek“ valának első szavai.

Térdre omlának a' jelenlevők mindnyájan, és szivsohajjal ismétlék Justina' szavait: „Istenem! hála és dicsőség sz. nevednek!“

Miután' Justina javulási állapotja engedé elbeszélte mindent, a' mi vele történt, és mikép vivott meg Bors Aladár az ifjú gróffal már ez utóbbi esemény előtt.

Nemes haragra gyult az atya, 's a' fejedelemhez akara egyenest folyamodni bosszuálló elégtétért; de Justina az erény, és valláshű Justina engesztelő angyalképen szólala föl itt is.

„Ne engedj jó atyám bosszuálló ingernek helyt nemes és keresztény kebledben. Az Isten fia is megbocsátott hóhérainak. Én megbocsátom Hederiknek bűnét, mert a' halált hozható csapásra én bírák őt: 's ha a' kardvágás halálos leendett, ki tudja, mellyikünknek rovatott föl volna nagyobb bűn az Isten' ítélete szerint! Engemet szükség kényszerite tenni, a' mit tettem: de szükségtől üzetett a' gróffi is; mert rabja volt lázas szenvedélyeinek, 's ki ezen vad hatalom alá kerül, nem bírja azt többé azon szellemi szabadságot, melly tetteket nemesit. Ő ha él még saját keblében fogja hordani leg irtózatossabb büntetését.“

És az atya bosszujá tikkadt lassanként, melyet Justinának visszanyert egészsége végképen eloltott. Hederik feledve lőn, feledve még hire is. Ő a' vidékben nem vala többé látható.

XI.

Két évvel e' borzasztó esemény után Aladár visszajött a' fejedelmi udvarból, hová mint nemes apród szolgálatba vétetett föl; és nem sokára örökös frigybe lépett forrón szeretett Justinájával, 's házassági boldogságuk évről évre nőtt. Mindjárt az összekelés után megemlékezett Justina ígérteréről mellyel születése' évnapján biztosítá az előtt három esztendővel az árva Ágnes' jövőjét; 's ezt házához vette most és benne egy tántorithatlan hűségű, háladatos és erényteljes személyre tett szert.

Többire Justina a' szerencsés szabadulásnak hálaemlékeül évenként a' hedervári kolostor templomába ment mint ájtatos zarándok, hol legforróbb hála érzelmei közt buzgó imákat bocsáta szabadító Istenéhez.

Illy zarándoksága' alkalmával történt, hogy midőn ájtatosságát végezvén a' kolostor melletti erdőcskében sétálna kis fijával, és Agnessel, egy vázhoz inkább, mint élő lényhez hasonló emberalak borul térdre, 's mint valamelly sírboltból emelkedő szózat szivhasító hangon mondá „bocsánat!”

Justina meglepetve, és az esdeklő isméretlennek szerencsétlen sorsa iránt részvétet jelentő hangon kérdezé: ki volna? És a' kérdeztetett alighallható szóval válaszolá:

„a' kenőcs hamis volt.“ E' szavak megfejtének Justina előtt mindent, 's a' mit szívében régen tett, szóval is megbocsátott Hederiknek. Es a' vázzá gyötrött bűnös őrzöngő rivalgással rohant az erdő' belsejébe. — Nem sok idő mulva egyik napalkonyatkor bemegy Ágnes Justinához 's mond „asszonyom, egy örült beteget hoztak cselédeink az erdőről. Dult arczvonásai is mutatják, hogy jó házból vette eredetét, noha ruházata koldusilag foszlott.“

Justina megismeri a' nyomorultat. A' kastély' szobájában készitetett számára ágyat, 's ellátá mindennel, a' mire szüksége volt.

Három nap mulva Hederik bucsut vön a' világtól. Utolsó szavai is Justina' szép, 's nagy lelkét áldák.

A' holtat Justina rangjához illő diszszel temetteté el, 's a' sajnálkozás' őszinte tiszta könyeit hullatá sirhalmára.

Beke Kristof.

J Ó Z S E F.

„Mit álmam játszi tükörében
Eltünni láttam én,
Egykor, hiszem, fölszengedez még
E' lét' termő ölen.
Ah! mert az ég' kormányhatalma
Rejtélyes, végtelen,
Minőt korlátolt emberelme
Fölfogni képtelen!“

„Mezőn valánk — 's a' dus kalászkok'
Arany hullámzatán
Örvendve, hő imát rebegtünk
A' hála' szózatán;
'S kévét köténk, — de a' tiétek
Földig lehajlanak,
Enyéim föllegekre nézve
Büszkén megállanak.“

„Utóbb, mi buzgó bámulattal
Eltölté lolkemet,
Nap és a' hold hozzám lejtettek
Imádni engemet;

'S velök a' fényes égi boltnak
 Tiz és egy csillaga,
 Szétöntve lángoló sugárit
 Körülem ragyoga. —

Titoktelt álmát így beszélvén
 József testvéreinek,
 Kit ök — a' kocsok — vad szivükből
 Régen gyűlöltének:
 Keblökben a' maró kajánság'
 Kigyója fölzajong,
 'S a' vétlen testvér életére
 Halálos terv borong.

II.

De más volt a' magas
 Isten határozata,
 Ki a' bűn' romjain
 Létüdvét alkota.

A' testvérgyilkosok'
 Merénye semmisült,
 És tettök' vérsznyomán
 Jós álom létesült. —

A' büntudat' nyila
 Hasitva járta át
 Ruben szivét, 's azért
 Így hallatá szavát:

„Ne ontsunk vért, flak!
 Rokont, fertőztetőt,
 E' száraz kútöböl
 Mélyébe vessük őt.“

Ebből, úgy gondolá,
 Kimenthető leend,
 Ha majdan a' bakók'
 Csoportja elmenend. —

'S ekkor kereskedők
 Jövéen, őt megvevék,
 'S Egyptus földre
 Magokkal elvivék.

Itt kezdte a' veszély
 Egéről oszlani,
 'S egy boldogabb idő
 Reménye fejleni ;

De irva volt, hogy a'
 Kisértetek' sorát
 Kiállni kell, 's csak ugy
 Nyerend dicskoronát.

III.

Bájest van; a' hold' teli fénye remeg,
 Körüle a' csillagok éke lebeg,
 'S a' nyögve kelő hűves esti fuval
 Enyelgve a' pálmafa lombjaival,

Zavarja a' szótalan éjt egyedül,
 Melly lomha-sötéten a' földre terül.
 Az élet ezernyi
 Alakjaiban
 Rég zsidbad az álom'
 Lány karjaiban —
 Csak ketten, a' szent hit, ez égi elem
 Viraszt, 's a' ledér buja szenvedelem.

József' szeme búsan az éjbe mereng,
 Pilláin a' fájdalom' harmata reng,
 Néz messze honára a' tengeren át,
 'S könyezve lezengi az éji imát;
 'S míg szent heve hosszan eláradozék —
 Im asszonya jő, 's ajakán ez igék:
 ,Még egyszer o ifju!
 Hallgasd szavamat,
 Ne oltsd ki jegeddel
 Szívlángzatomat;
 Jobb kéjleni szende szerelmek' ölen,
 Mint halni a' börtön' avas fenekén!

„Ne, asszonyom! o ne epeszd magadat,
 Nem oszthatom én buja vágyaidat,
 Mert él kebelemben az isteni hit,
 Melly futni erőt ad a' bűn cseleit,
 'S hódolva a' rény' magas érzetinek
 Daczolni mer a' boszu fegyverinek;
 Csak öntsd ki szivednek
 Mogorva dühét,
 'S nyittasd meg előttem
 A' foghely' ürét:
 Nem rettegem ugy soha tömlöczödet,
 Mint bűnre hívó gonosz ingeredet!“ —

Csillagtalán éj vagyón és szomorú,
 Gyász ül a' vidékre, az égre boru,
 Barlangiból a' komor éjszaki szél
 Rontva, lezúzza mi ellene kél,
 'S üvöltve a' völgyeken ormokon át
 Letépi a' pálmafa' lombozatát.
 Az élet ezernyi
 Alakjaiban
 Rég zsidbad az álom'
 Lány karjaiban —
 Csak József, az árva, viraszt egyedül
 A' börtön' ölében örömtelenül.

IV.

Némán ül ő a' börtön éjjelében
 'S az eltűnt álmoképeken mereng,
 Körüle vész és fürgeteg viharzik,
 'S fölötté Izrael örlelke leng. —
 Kít átölelt az égnek kegységára
 Ah! földérül még annak láthatára.

Jákob flának szinte nem sokára
 Lehullottak rabsága' láncaiz,
 'S elömleszték — jutalmul a' kitürtnek —
 Fejedelmi pompa' dús zománczai:
 Mert Pharao király talányos álmát
 Ő oldá meg 's ezzel nyeré hatalmát. —

Chanaanban inség dult, kopár mezőin
 Kalászkok nem valának láthatók,
 József' testvéri ő hozzá jövének
 Könnyörgve élelmet vásárolók;
 Ő ismeré a' balga tévedőket
 'S kegyérszavával halmozá el őket.

Königmajer Károly.

I N T É S .

Ember! kurta földi életednek
Szellemébren járd le utjait!
Míg reá nem lengi az enyészet
Életfádra gyász - fuvalmait.
És ha kéj, füzérkötésre biztat,
Szűz erény - virágokat szemelj,
Hogy közöttök tiszta öntudattal
Lélekszurdaló tövist ne lelj.

Bármí sors nehezkedik roád így,
Bár szemedben könnypatak fakad;
Bár ne lelj a' föld' ülén helyecskét
Kipihenni fáradalmidat:
Megvigasztal képe mult korodnak,
Ha kesergő lelked visszaszáll
Szárnyain a' hű emlékezetnek,
Andalogni szűz virágínál.

Ujra érzed bájoló malasztját
A' lefolyt kor' édes álminak,
Mellyek, mint a' még alig kinyillott
Rózsa'keble, tiszták voltanak,

Fájó lelked újra élvezendi
 Boldogító tiszta kéjeit,
 Mert ha sorsa nyomja is nem érzi
 Nemtelen tett' vádló terheit.

Boldog! ki élettörténetében
 Nyugtató emlékeket talál,
 'S nemtelen tett' képe nem remeg föl
 Multba szálló andalgásinál;
 Kit, ha kéj, füzér kötésre hiv, csak
 Szűz erény virágokat szemel,
 'S köztök estjén szép emlékezetnek
 Lélekszurdaló tövist nem lel.

Szabó Imre.

TEMPLOMBAN.

Az Isten' házában vagyok...!
Hogy' jöttem én ide?
Tudtom kívül vonz engemet
E' helyre a' szűz érezet'
Egy legszentebbike!

'S olly édes! olly jó lenni itt!
Szűm 's lelkem úgy örül!
A' jámborok' fohászait
'S az Isten' égi angyalit
Sejtem magam körül.

Szivem gyönyörben olvadoz,
E' nép ha énekel;
'S mint harmat a' sugárokon,
Fölszállok a' bájhangokon,
A' nyájas égbe fel!

A' földön illy szent hangzatok
Itt meg nem állanak:
Ott fönn malaszt - forrásaik!
Ott fönn az ő barátaik —
Honnét leszálltanak.

Istenhez száll minden fohász,
 Ki mindenünk' adá;
 'S ha tiszta, — mintegy szűz korány —
 Minden hang' és sohaj' nyomán
 Az áldás húll alá...

De Isten' házában vagyok!
 Hogy' jöttem én ide? —
 Tudtom kívül vonz engemet
 E' helyre, a' szűz érezet'
 Egy legszentebbike!

Pájer Antal.

SZIVHAJÓ.

A' megrakott hajó halad
Vitorla szárnyakon,
'S a' fénynap' búcsu csókja ég
A' reszkető habon.

És nem redőzvéen fellegek
Az ég' dics homlokát,
Az útas' hév reménye nő
Elérni kért honát.

'S im barna pont emelkedik
A' látkör' távolán,
Melly éjlepellé szövetik
A' szélvész' zajlatán.

A' tenger' árja rémesen
Megrázva felsikolt;
'S a' hányt hajó' nagy árbocza
Sulyától meghajolt.

'S a' megrakott hajó sülyed,
 A' rémület közös;
 E' vad viharban a' halál
 Fejök felett röpös.

Megmentni a' vesző hajót
 'S az édes életet,
 Nagy terhe mélyre hányatik,
 Melly ért száz ezreket.

'S a' könnyü nászad biztosan
 Leng a' habok fölött,
 És vágyott parthoz érkezik
 Ezernyi vész között:

Ha szívhajód sülyedni kezd
 A' lét' vésztengerén,
 És semmi csillag nem ragyog
 Isten' dicső egén.

O sujtsd az örvény' mélyire
 Az édes bűnöket,
 És könnyült szívhajód az ég'
 Honába elvezet.

Sujánszky Antal.

S Z I V T É R .

Hogyha dult kebled' vadonja
Nem terem virágot,
És ölen a' bün' parajja
Rémmagasra hágott;

Szántsa föl rögös határit
Szíved' szent törelme,
Hogy mosolygjon rá nagy áldást
Istenünk' kegyelme.

Hit - magot hintvén, takard be
A' nyitott barázdát,
'S a' csirára öntsd szemednek
Forró, tiszta árját.

Zöld palástot ölt a' tar föld —
'S ujra tünde díszben
Szent erény' virágzatával
Fénylik a' sziv - éden.

Kellemével felvidítja
Élted' pusztaságát,
És gyümölcgül tiszta üdvöt
Ott — az ég' ölen ad.

P. G E G Ó'

LEVELEI

L A U R Á H O Z.

L á n y .

Megtörtént, mit nem reméltem. Czimzett lányom' képét szívindító szavakkal ismételt kérésedre bocsátám hozzád. Ajánló levelet nevem alatt adék neki, hogy te jó Laurám! annál szivesben fogadd szüleményét annak, ki vedled egy méh-hordozta, egy emlő - táplálta testvér; 's ime te az érzelgés' virágos nyelvén irt leveledben szópi-perétől áradozva csaknem minden tulajdoniból kivetkőztetéd, és véleményem szerint igen jól talált képét összekarczolád. Igy van ez közöttetek kis duzmadt! midőn a' szép, szép mellé áll, egyik halaványulni fog. Lányomat nem ugy fogadád, mint várnom lehete, — ezért bizony nénje - asszony' képét olly könnyen nem fogod szemlélni. De a' lányrajzról, jer, lebbentsük félre még egyszer a' fátyolt, melly miatt felületesen látád, hass mélyebben, 's tán idővel megkedvelended mint tenmásodat.

Lásd, én a' czimzett lányban azt követelém, hogy eszét illőleg kimívelni, szívét nemesíteni el ne mulassza, hogy benső kisvilágában az észnap ugy árássa jótévő su-

gárit szivtájára, hogy abban az isteni félelem, alázatosság, szemérem, szelidség, 's több e' féle nemét illető erények virágozzanak föl. Ennyit követelek belsőkép', van-e ebben tuzás? — Mi lányom' külsejét illeti, hajfürtei nem tet-szének? Az igaz, hogy vendégghaja nem vala; de nézz ben-nebb a' főbe! Feje, és nyaka nem felele meg várakozá-sodnak? Valóban ő főleg édes szülői iránt, nem fejes nem nyakas. Nincsenek bogár, ibolya, vagy kökény szemei? Annyit mondhatok felőlük, hogy ezek roszban még vér-szemre nem kaptak — 's mikor egyike sir, másika nem mosolyog. — Arcza igen piros? ezt nem a' kendőzés ha-nem a' szemérem okozza, 's vonásiban az alázatosság pá-rosított méltósággal, kellem, kényesség — szabad szellem szelesség nélkül — szelid nyájasság ésszel kitünik, ajka' gyengéd szavainak szendesége — itéletozásban izlése mint-egy hallható. — Nem elég deli termetű? megbecsüli ő a' természet' adományát főleg étellel, melly késő vénségben is ha nem igéző, de méltóságos tekintetet adand; de nem feledi azt is, hegy a' külbáj könnyen lehulló szíromkához hasonlit. — A' kór és kor bár milly bájvirágot elhervaszt, bármilly kellemölelt arczot redőzött aggá, bármilly selyem-pompáju, göndör fürtökkel diszelgő főt tarrá tehet, a' ha-lál pedig porrá, hamuvá. — Kisebb kezeket, piczinyebb lábokat kell vala rajzolni? szépek e' kezek Laurám! 's a' szegények' fiai áldani fogják még akkor is, midőn el-rothattak; mert nem ártván senkinek jót tevének sokakkal — szépek e' lábak is, mert le nem botolván az erény' ös-vényéről, a' példaadás' rozsait hagyák minden nyomdokon. Egyszerű öltönye ellen van kifogásod? könnyen elhiszem; mert ő nem minden balgatag, nevetséges, sőt kegyet-len divat' avatottja. — Vannak Gros-Grain, Tülle an-

glaise — Poux de Soie kelmű öltönei is, 's miután már a' patriarkális időkben a' természet' lányai is szereték a' szépen himzett ruhát, fül- és karékszereket, kedveli ő is a' csinosságot, de nem a' rang, és érték feletti fényűzést, melly mig szorgalmi állapotunk' mértéke nem lehet, sok családnak kitörüli szemeit, megalapítja erszényét Sajnálkozik azokon, kiknél drága a' ruha, de olcsó a' szemérem. — Mosolyog azokon, kik egy lompos bogár fonálban kevélykednek, kiket azonban egy fáczán, páva megalázhat. Elvégre tudván, hogy a' külpipere a' belszépséghez egy foltot sem adhat, nem az öltöny' ranczaira, hanem szive' redőire ügyel. Az álfényűzési szerepet a' világra bizván, mellynek már ugy is szegénynek elég katona folt van rongyos hátán. — Avvagy azt rosszalod jó Laurám! hogy guitárt nem adék kezébe, zongora mellé nem ültetém? Ő ezekben is otthon van annak idején, de most Salomon asszonya', 's a' hajdani romai császárok' leányinak szerepiben akarám rajzolni; mert az én lányom nem azok közül, kik kezeiket lomhán összedugván semmit, vagy a' semminél rosszabbat téve azt, mit ezer kéz kerese, elköltik baljobbjokkal. Ő jövendőjét munkálkodva rendelgeti, 's különbözik azoktól, kik szünetlen a' vigalmak között lejtének, panaszkodván a' lassan ballagó napok ellen, mégis aztán fölsohajtnak: rövid az élet! — Vágyai nem tulfeszítettek, de hogy szerencse csillaga tunyasága miatt alant ne maradjon, azon iparkodik, 's ez' ipar nem birtoka' határit tágitgatja szive' gerjedelmei szerint — hisz' ezek a' gömbölyü világot a' három szeg - idomú szivbe szeretnék begyurni — aztán a' hold után vágynának (?) — nem, hanem keble' kivánatit szoritja nélkülözhetlen vagyona' határiba. 'S ekkép gyönyörködik abban mi sajátja, nem gyötrődik azon, mit

más bír. — Véleményed szerint, jó Laurám! a' nemes magyar urfit is balja mellé kell vala rajzolnom? Ezt nem tevék, ne hogy a' valóság, levonván az álmak egéből, egy aggastyánnak füzesse karjára; egyébiránt tőlem a' czimzett urfi' arczképét remélheted. Mondod, hogy nemesi rátartás' kinyomása e'képen hiányzik? Hjah édes Laura! itt, mit a' születés ada, árnylat, mit a' cselekedet szerze, eleven szín gyanánt kell tekinteni másnak kitüntetésére. Festve van a' rang, de megmarada az ember is az emberben. Ellenben állítod, hogy a' magyar jellem igen kirivó? Ezt csak az a' hazalány állithatná, kinek növelőnéje (természetesen külhoni, mint fájdalom nálunk szokott lenni) édes hazája iránt nem csepeg-tete tiszta érzelmet szívébe. Oh bár több lánytársidban mutatkoznék azon jellem, mellyet kirivónak keresztelsz. A' hazával, melly ápol, mitsem gondolni, ennek közügyéért egy gyűrüt, öltönyt, mulatságot, noha ő ezreket ad, önszeretetünktől meg nem tagadni, a' nemzeti nyelvet lenézve, idegen nyelven, néha sok akadozó iz é közt csevegni — ez bizony a' nagylelkűségnek igen kis formatuma, igen igen különös charmant hazalányság! — A' rajzoltam lány magyar, magyar mint te, nem azért, mivel hiszi, hogy Ádám magyar volt, és nemzeti szalagot is visel, hanem, mert a' divatnevelés szívet meg nem rontá, szereti lelke' teljéből édes hazáját, áldozatokat viszen ol-tárára, tud különféle nyelvet, de ajka nemzeti. Kicsoda még ilyen, hogy a' nemzetiség' őrangyala tüzze homlo-kára a' hervadhatlan koszorút!! — Mosolyogsz, hogy még könyvet is rajzolék a' lány' kezébe, 's kérded tán Emlék-könyv, Jósika, Vörösmanty, Fáy vagy más jeles író'mű-ve? Ezek is illenek magyar lányok' kezeibe, 's bár töb-

ben olvasnák, nem azért, hogy belőlük szerelmet merítse-
nek — oh ezt könyv nélkül is az időmestertől betanulhat-
ják, hanem ártatlan mulatság', műveltség' önismeret' s több
e' félék' irányából.

Most az egyszer jó Laurám! mit czéloztam a' könyv-
vel, nem találád el. Azt édesem! hogy a' lány nemcsak
nemes, nemcsak magyar, hanem keresztény is. Azt,
hogy miután az angol asszonyságok' asztalkáin vallást tár-
gyazó más könyveket lehet szemlélni, a' szent irást, Bib-
liát, vagy sz. Pál' leveleit többre becsüli, mint azon köny-
vet, mellynek első lapjára virágos czimet nyomtatnak, de
tartalmában mérget árulnak. Anyaegyházunk a' nőnemet
még imádságában is ájtatos czimmal tiszteli meg, vaj-
ha tehát azon vallásnak, mellyet a' romai birodalomban
Ilona; Edelburga, Német - ; Olga, Orosz - ; Dambur-
ca, Lengyel - ; Gisella, Magyar 's más lelkes asszony-
ságok más országokba segítettek beültetni, ne csak üres
névvel beérő, hanem igazán ájtatos leányai lennétek.

Ezek a' félreismert arczvonásokra fölvilágosító észre-
vételeim, mellyekkel téged tűzbe hozni csak azért sem
akarlak, nehogy azok füstbe menjenek. Azonban, ha még
is a' rajz ellen fölgerjedtél, már ekkor kedves Laurám!
kettő a' vár, egyikben haragusznak, másikban nem félnek.
És leend szent béke közöttünk, mert létemmel van össze-
olvadva azon szeretet, mellyel öröklök hű bátyád — —

II.

A n y a.

Jó Laurám? közelebről oly tarkabarka levelet irál, mint az Isten' madara, örömmel tollászárok ki belőle, hogy szeretve, és viszont szerettetve a' bizadalom' és egyetértés' karjai közt földfölkötti örömben folydogálnak napjaitok. Igen, édes elragadtatás közt olvasám, hogy anyává lettél, 's boldog szerelmed' első édes gyümölcsét ölelheted. Engedje a' jó Isten örömtök soká, igen soká tartson, 's a' szives kívánatok, mellyek ez alkalommal elhalmazának, teljesüljenek.

Az én pillanatim édes Lanrám! kis Béládról tenszemélyedre esnek vissza, 's mivel ő, kit örvendve nevezek unokámnak, most engem nem ért, te hozzád intézem szavaimat. Édesem! te eddiglem csak nő valál. Áldám Istenemet, hogy olyan nő, ki szelid nyájassággal, még akkor is, midőn különbözék valamelly tárgyban ítéletek, mert különbözék életműszereitek' alkotmánya is, föntartád okosságoddal a' házi békét és nyugalmat. Tisztelém férjed' lelkületét, hogy aranyláncz ajándok után nem rab nő, 's a' magaddal vitt osztályrészt után nem papucs-király nő, hanem az ő neje valál. És üdvözlém szép lelkedet, hogy olyan nő, kifedhetlen erényes életteddel házodtól eltávolitván a' gyanunak még csak árnyát is, a' kölcsönös hűséget és szeretetet napról napra táplálád, 's ha Fontanelle valahol ezt irá a' nőnemről: „a' szép a' szeszony édene a' szemnek, pokla a' léleknek

tisztító tüze az erszénynek“ te ténnyel való-
sítád az irás' szavait, hogy: kegyelem fölötti ke-
gyelem a' szemérmes asszony, lelke mind
a' három érintett tárgynak. — Édesem! te ed-
diglen gazdasszony is valál. Mig férjed elvontabb
dolgokkal foglalkozék, te szeliden márt háskodál, mit ő
kerese, te azt megtakarítád, 's isteni félelem mellett,
melly nélkül házi boldogság soha nem, vagy igen rö-
vid ideig virágozhatand, úgy élvezétek az élet' kényel-
meit, hogy az elég jövedelmes életmód nem feledteté
el a' szerencsének levetősi játékát. 'S ime ezen túl
kedves Laurám! kötelességed kettős ága harmadikkal sza-
porodik, mert immár nemcsak nő, gazdasszony, hanem
anya is vagy. „Anyá“ édes nevezet, de terhes köteles-
ségekkel párosult! Nem lehet némellyeket közülök föl nem
hoznom. Anya! magzatodnak kell ezután azon sarkcsillag-
nak lennie, ki körül szerelmed', és gondod' világa forog-
jon, mit ha hűn teljesítél, tapasztalandod, hogy férjed te
benned szeretni fogja gyermekeid', de gyermekeiben ez-
után még inkább téged. Anya! le h e t v é n, tenmagad szop-
tasd csecsemődet, ne bizd idegen kebel' nedvére, mert
máskép a' szoptató állatok megpiritnak, 's magzatod mélt-
án kérdezheti: Anyám! miért ada neked emléket a' ter-
mészet? — Laura! én ismerek' egy nemes asszonyságot,
ki t i z e n k é t saját magzatin kívül, még három anyátlan
árvát szoptata. Nemde ez érdemes az anyai czimre?! —
Anyá! emlékezzél meg, hogy a' te legszentebb kötelessé-
ged majd odább magzatid' eszét értelmét mivelní és mi-
veltetni, szivét nemesíteni, és nemesíttetni, a' legnagyobb
mértékben hatalmadban áll őt hasznos vagy káros taggá
nevelni, életed' napjaira, és sirhalmadra átkot, vagy ál-

dást készíteni. Ha az utolsót ohajtod, szent Jeromosnak Léta asszonyhoz a' h á z i nevelésről irt szavait hordozd szemeid előtt: „Ne lásson a' gyermek te benned vagy apjában olyant, minek követésében véték lehetne.“ Jó példával többre taníthatod, mint szóözönnel; ezzel ama nélkül csak vizet fogsz markolni. — Nyilvános tanodákban gyakoroltasd; a' tanulmányok' minden ágaiban; de ébren légy nehogy a' vallásos nevelés' markából kiessék; áldásaitól megfosztassék. Nem használ a' számvetési tudomány, ha ő az erkölcsi országban egy tört - szám. Nevetséges a' történetek' idő rongálta láncszemeinek összekeresgelése, ha ő nem tudja mi történik naponkint kis világában: kebelében. Hasztalan a' természeti buvárkodás, ha a' vallás' pörölje nem bányáskodik keblők' aknáiban. Oh! ősz haj fogja valaha földni fejöket, mint hó földi a' hegyek' tetejét, de ezeknek gyomrában tűz — azoknak szenvedély katlan fog felsziporkázni. És mit használ a' világ' minden codexetri- és centipartituma, ha a' sziv' lapján hiányzik a' törvények' ime fő, és változhatlan törvénye: „Szeressed a' te Istenedet teljes lelkedből: Embertársodat mint tennemagadat.“ Valóban kívánatosb, hogy az ember-bimbónak az anyai méh legyen inkább koporsója, mint később a' gondatlan anya, rothadt gyümölcsének földverembe eltakarítója. — Ennyit elmékedési tárgyul az uj anyának. — Most egyvelegidre. Mi a' cselédek iránti észzevéteid' illeti, azok fájdalom! igazak, 's én azt vélném, legczélszerűbbenteendesz, ha egy két pór fiut és lánykát szakácsi, szobalányi 's t'e'f. szolgálatra kezedre szoktatva, tenmagad fogsz fölnevelni. Ennek üdvös következményét több uri családoknál tapasztalám. — A' butorokat, melyek tanúi egyszerű izlésednek, honi művek melleti buz-

góságodnak — így lelkem! a' változó divat' kországa, a' külföldi szemképráztatás, mig lesznek hazai készítmények téged el ne csábítsanak — azon ohajtással küldöm, hogy mindazokat fölül éld. Nevedett ma a' jótévők' sorában láttam. Tedd többször is láthassam. Konstantinápoly - és Rómából már válaszolának, az utolsó helyről még uti levelemet kell bevárnom. Csókolván titeket, vagyok 's a' t.*)

*) E' levelek' folytatását reméljük.

JÉZUS, A' KISDEDEK' BARÁTJA.

Oh kegyelmek' fogyhatatlan árja !
Isten íme szent Fiát leküldé
Égi tant hirdetni a' világnak ,
És az Idvezítő' szent szavára
Felriadnak a' bünárba sülyedt
Emberek , 's okulni szent beszédén
Mindenünnen gyűlnék össze hozzá ,
Áthat a' hir , e' csudák' csudája ,
A' kis kandi gyermekek szivén is ,
'S e' kíváncsi fürge nép mi vágygyal ,
És mohón fut a' csudálatosra !
„Jó anyám , mikor menenedsz el még
Látni a' nazáretbéli Jézust?
Kérlek , engem is vigy el magaddal ,
Jó leszek , de elvigy ám anyácskám.“
Illy csengve sürgetöztek a' kis
Gyermekek , 's rövidke lábaikkal ,
Csimbeszkedve anyjaik mezébe ,
Ballagának a' tömény sereghez ,
Melly az Idvezítőt fogta körbe .

Karra fogva, és magasra tolva
 Nézve néz, és bámul a' kíváncsi
 Kis sereg; mi furcsa szende látvány!
 Ott egyik szem és fül lett egészen,
 Mintegy rátapadván a' beszélő
 Nyájas és dicső arczára; másik
 Inti anyiát rántva öltönyénél,
 „Ime most az Úr felénk tekinté“
 Az falatját mézzel édesültet,
 Játszerét ez ejtve földre, bámul.
 Van, ki vizsga szemmel, fürge észszel
 Felfog, a' mit láta 's halla mindent,
 'S anyjának fülébe sugdogálja.
 A' kíváncsiság nagyobbra gerjed,
 'S vágyva vágynak a' kegyes beszédü,
 Nyájas arczu szónokhoz közelgni.
 Vágyaikra hajlanak szüléik,
 'S a' tömény seregekőzt nagy tolongva
 Törnek által áldást kérni rájok.

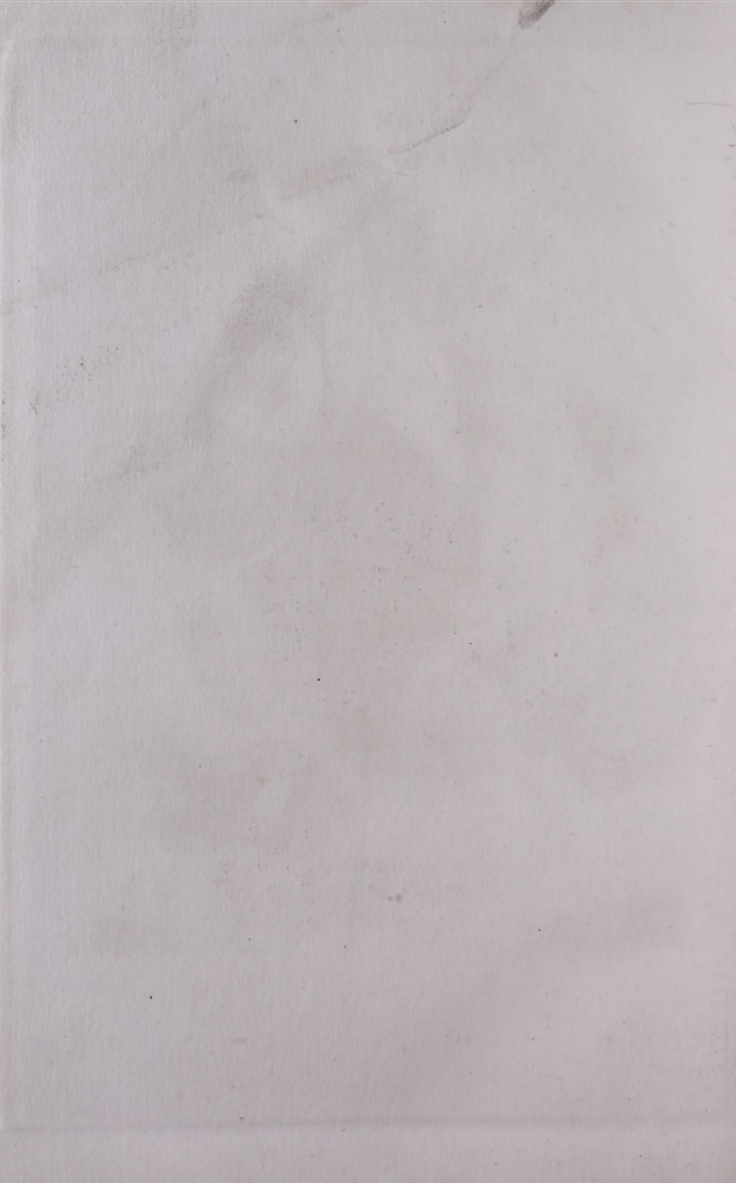
Ám a' népsereg neheztelőleg
 Vette mély figyelme' megzavartát,
 'S a' tanítványok feddődve vissza
 Útasíták a' mohó szüléket,
 És talán keményebb dorga szókkal
 Illeték a' kisdedek' merényét.
 Látta Jézus a' neheztelőket,
 'S szóla mondhatatlanul szelíden:
 „Hagyjatok békét a' kisdedeknek,
 'S engedjétek őket jönni hozzám,
 Mert az illyeké a' mennyek országa.
 És bizony mondom, ki nem hasonlón
 Tiszta gyermekérzelemmel indul
 Mennyország felé, az nem jut abba.“
 'S ím a' kisdedek' kegyes barátja
 Mint bocsátkozik le szende lelkü

Kis barátihoz, karolja ölbe
 A' feléje símulókat, és fel-
 Téve szent kezét reájok, áldja
 Szent imáju áldomással őket,

Vajmi drága, 's kincsnél drágálatosb
 Olly kegyes nő, a' ki, buzgalommal
 Telve Istenéhez, jámbor utra
 Jó korán vezérli kis szülöttit.
 A' szelíd anyáknak nyujta Isten
 Fő hatalmat gyermekeik' szívére,
 A' gyöngéded érzelem, szivesség,
 Hő szerelmü gondos ápolások,
 Nőkebelnek e' saját erényi,
 Rózsalánczokul fűzik magokhoz
 A' kis szende lelkek vonzodalmit.
 Üdv és hála a' kegyes szülőknek,
 Üdv az égben, hála itt a' földön!

Czuczor.

NAGY ASSZONY' NAPJÁN.

O! nem lehet, hogy rothadás
Eméssze a' kebelét,
Min Jezus gyermek éviben
Enyhet nyugodva lelt.

Hogy bús enyészet dúlja szét
A' lángoló szívet,
Mit üdvözítő Istenünk'
Szerelme éltetett.

Hogy a' tetem fonnyadjon el
A' sir' gyász éjjelén,
Melly a' Teremtő' szent Fiát
Hordozta szűz ölésén.....

E' hit-sugár derítgeté
A' jámborok' szívet,
Kik sírva környezék a' szűz
Anyának sírkövét.

'S vágy kelt szívökben, látni még
 Az arcz' szüz bájait;
 Ez egyszer még rá hinteni
 A' búcsu' csókjait.

'S nehány a' sír felé siet,
 Levenni fátyolát —
 És benn, csodául, nem lelik
 Az elhunyt Máriát.

'S mig ajkuk hő imát röbög
 A' teljesült hitért;
 Vakító fény borítja el
 A' tünde égi tért. —

Kit lát szemök lebegni fön
 Mint a' rog' hajnalát;
 Dicsőn ragyogva mint a' hold
 És nap' fénysugarát.

A' szende angyalok' kara
 Dalával kit köszönt?
 Magas diszében illy dicsőn
 Ki hinte fényözönt?

Viritva — bár siréj földé —
 Mint a' nyilt rózsaszál,
 Szeráfok' lenge szárnyain
 Az ég felé ki száll?

Diját veendő Mária
 Forró szerelmeért,
 Fiához égbe vitetik
 Elnyernyi a' babért.

'S emelve angyalok fölé
 Magas trón - alkatát,
 Mint égkirályné hord fején
 Sugárzó koronát.

'S anyánk maradva égben is
 Fiánál hűn könyörg;
 És óv, ha bűneink miatt
 Boszú - villáma dörg.

Sujánszky Antal.

A' zord emberkebel,
 Mert vére idegen,
 A' zord emberkebel —
 Elfordul hidegen.

Ki élni engedél
 Az élet' veszőlén,
 Teremtő Istenem!
 O téged kérlek én:

Nyugtasd ez arva sziv'
 Háborgó kinzaját,
 'S vezess irgalmasan
 Rögös pályámon át!

Königmajer Károly.

A' sord emberkedel
 Mert vire idegen
 A' sord emberkedel
 Elfordul hibegen

Először közzé
 Az élet, vesztés
 Történet történet
 Először közzé

A' DIVAT' EMBEREI.

Hol vagy dicső lény, a' magas menyekben?
 E' szép világnak atyja, Istene!
 Tárd föl sugárlakod' felém e' perczben,
 Hová be nem tör ezredek' szeme.
 Új csillagot lát a' bölcs, messze - látón;
 De hozzád nem hat semmi e' világon.

Engedd szelid hitem' malasztugárán
 Trónod köré röpülni lelkemet;
 Hogy mint a' bérczi sas királyi szárnyán
 A' napba száll dicsérni tégedet:
 Ugy áldva és imádva idvezeljen
 Az üdv' bibor - körében árva lelkem.

Itt e' silány turásu hangya - fészken,
 A' merre ember él, 's a' szem kihat —
 Istent imádni 's szívbe szállni mélyen,
 Miként hajdanta, már ma nem divat!
 'S ha zúgnak a' harangok dél - imára,
 Tán buzdulunk a' szűz' ahítatára?

Itt egy kevély uracs, akár a' páva,
 Fényes kalapját mint emelje le?
 Vagy ott a' pór, különben lomha, gyáva,
 Unott dolgának véget vessen-e?
 Hogy is ne!?! azt az Isten sem kívánja,
 Hogy az disz-öltözetjét törje, hányja!

'S midőn egy őszt, habos, fehér hajával,
 Szívének lángja szent imára bir:
 Dobó sereg tolong utána sárral
 'S egy vén bohócnak adja szét a' hir,
 Ki elfogúlt korának éj-ködébül
 Csak őszhaját hozá - ki pislamécsül...!

Tárd föl sugárlakod' felém e' perczben;
 Hagyj zsámolyodhoz szállni Istenem!
 Hová nem ér csipős guny a' hív ellen —
 Szent kényelemben áldni jó nekem.
 Oh mert az ember itt irigy, epés sár;
 'S divatból is becsap, ha lelki bék vár!

Pájer Antal.

A' szenvedők is boldogok,
 Kiket bú' ölyve már:
 Mert tul siron gyönyör tenyész,
 Könyűt melly nem facsar.

És boldogok, kiknek szívök
 Való után eped:
 Az égnek fényderűje majd
 Eloltja éhököt.

'S kik szánni tudják a' szegényt
 És védni, boldogok!
 Az ég' irgalma tul siron
 Nekik mosolygni fog.

És boldogok, kik szűzien
 Megőrzék hő szívök:
 Az Istenarcz' fénytengerén
 Dicsőül meg szemök.

Kimondhatatlan boldogok
 A' békekedvelők:
 Isten' kegyellett magzati
 Az égben lesznek ők.

'S kik a' valóért üldözés'
 Keservit szenvedék:
 Ők boldogok, mert vég dijul
 Övék a' fényes ég....

Illy szók lebegtek ajkain,
 A' néma csend alatt,
 'S reá a' méla nép' szivén
 Erényvirág fakad.

'S keblében égi vágy lobog
 Boldoggá lenni ott,
 A' honnan Jézus, üdvéért
 Szenvedni távozott.

Sujánszky Antal.

'S volt leány, ki lánya szűz
 Köpém, barmvadász léd,
 Sírjék hűnek valva szív
 Válassza én kedvét.

A' NYUGTALAN.

Kérdezém e' nagy világnak

Agg és ifju vándorát,

Hol lelem - föl vágyaimnak

Boldogító nyughonát.

Élvezetben monda egyik:

'S élvezék vigalmakat,

De kesernyés mámorukban

Lelkem nyugtalan maradt.

Monda más: miért epedsz a'

Nyugodalmat fölleled,

Ha baráti hű rokon szív

Osztja érzetit veled.

Lőn barátom, de korán a'

Néma sir' ölébe szállt,

'S árva lelkem elhagyatva

Nyugodalmat nem talált.

Monda más: a' szerelemnek

Boldogító karjain

Lelsz nyugalmat; andalogva

Lányka' tünde bájain.

'S volt leány, ki lángra gyujtá
 Keblem' hamvadó tüzét,
 Sírig hűnek vallva szíve'
 Változatlan érzetét.

De komolygó életemnek
 Kedvderítő angyala,
 Csalfa bolygó tűz' sugára,
 Hímes álmkép' vala.
 Kurta volt a' boldog álom,
 Visszatért az öntudat,
 'S mondanom kell a' szerelem
 Dúl nyugalmat, és nem ad.

És midőn így elbusulva
 Tiszta csöndes esteken,
 Kémlelő tekintetem fön
 Jár a' kékelő egen.
 'S mélyen elmerülve nézi
 Csillagoknak fénySORÁT,
 Lelkemet nem mondható szent
 Békeérzet fogja - át.

'S mit e' nagy világ nem adhat,
 Ott lelem - föl nyugtomat,
 'S lelkemen e' boldogító
 Édes szép remény fakad:
 Csillagok tüzével írta
 Szép egére Istenünk
 Drága szent ígérétét — hogy
 Ott öröklő nyughelyünk.

Szabó Imre.

A' SZÉP MÁJUSI REGGEL.

A' SZEP MALUJI REGGEL.

I.

Henriette' arczának bájoló rózsái a' fonyadás' mind inkább terülő színében halaványultak, 's derült homloka' egére sorvasztó bú 's gyötrő aggodalom' komor fellegei borultak; és ki őt néhány év előtt látá, sajnálattal nézte az alig kifejlett virág' kora hervadását. Igen, — mert Páris hölgy-koszorújában kitünő szépségként ragyogott Henriette, grófi család' gyermeke; midőn Gr. Montalambert' nője lett. — Boldog volt ő egybekelése napján, 's boldog még tovább is, mert hű szerelem' ömledézéseiben élvezé sziv vonzalmán épült frigye' édes gyönyöreit. De milly bizonytalanok a' jövendőnek remény szinekkel festett öröm virágai! Gyakran a' keserv épen a' vigalom' és gyönyör' kelyhében fogamszik. — Hány tiszta keblű hölgy remélt boldogságot, üdvet találhatni kedvese' keblén, és kinok' poklát lelte ott; mellyből hit 's vallás - nyujtotta vigasz nélkül a' kétségbeesés' tálongó örvényébe rohan vala! — Illy szerencsétlen sors juta osztalékul Henriettének.

II.

Ki nem tudja a' mult század' fogytán sarkaiban meg rendült Franczhon' nagyszerű gyász eseményeit, mellyek

törvényes trónt 's alkotmányt földülő zendülési merényekből eredtenek? — Igen, örökleni fognak azok az emberiség' történet könyveiben, 's tanuságúl szolgálni: mi hártatlan, 's mi kiszámíthatatlan iszonyatos kártételü a' valás' szent kötelékeit gonoszúl széttépő, — és minden engedelmességet lerázó fölingerlett néptömeg' mozgalma! — A' rendkívüli események' fölületin lepke gondolattal átrepelő hiszi, — ha a' kőhalmokra lerombolt építmények' sötét romain, mint a' vad dulás' borzasztó jelenetén búskomolyan átfut, — vagy igaztalanul 's tigris dühhel legyilkoltak' sirhalmain vérző szívvél átvonul, már a' lázadást 's zendülést egész isszonyatában szemlélte; — azonban korántsem! — miként a' megtorlott, 's erőszakosan rést törő vizroham' dulásait nem elég sodrába akasztott gátak, vagy százados gyökeréből kiszaggatott tölgyek' rakásából mérni, — be kell tekinteni a' siránkozók' bús tanyjába, hol könyözön foly a' vizár elmosta, dús vetemények ígérte, gazdag élelmi remény' hiúsításaért. — Úgy el kell nyúlni vizsgáló nézeteinknek be egészen a' családok' belviszonyaiba, ha a' népzendülési iszonyatokat egész nagyságában látni akarjuk! — Az árvák' szüléik utáni rivása, — hűtlenül elhagyott nők' epeztő bánatja — roskadt szülők' fiúi hálátlanság elleni keserves panasza — egész virágzó családok' vég pusztulása — megvesztegetett erkölcs — megingatott polgári 's felebaráti szeretet — meggyöngített vallásosság, mind gyászos szüleményei a' zendülésnek. —

Szerencsétlen tanu erre a' jó lelkű Henriette. — Férje gróf Montalambert deli, érzékeny 's jóra született szívü férfiu vala — pár évig gyöngéd szerelmével boldogítja Henriettet, de természetes hajlam, jó indulat, gyön-

géd érzés a 'kisértés' csáb ingerei ellen erőtlén paizs még; — mert csak igaz vallásosságon épült szilárd erényesség állhatja ki a 'próba' nehéz napjait. — Montalambert kellemes társalgónak, érzelő szerelmesnek, túlbuzgó polgárnak, 's a' fattyu bölcselkedés' bajnokának neveltetett! — Elhalva ájtatos anyja, az újabb álbölcsesség' maszlagától elszédített öreg Montalambert gyermekét mindenre, csak főbb kötelességeire nem taníttatja, — kül csin' minden pompájában, gazdag vagyonság' ajánló levelével bocsátotta a' nagy világ' tömkelegébe; azomban nem nyujta nekie isteni félelemből származó vallásos erényesség' fonalát, mely őt az ezernyi tévedések' bünös szövevényeiből ki vezérelhette volna. Az az ő maga nem félte — nem imádta az Istent, ő maga az ajtatos vallásosság' nyugasztó malsztját nem érzette, 's így fia' szívében se ültette a' földi 's mennyei boldogságot. És e' nevelésből magyarázhatók későbbi lépései.

III.

A' dicsőített szabadság' képzelt arany kalásza, — a' magasztos dicsőség' tündér képletei milliokat varázs erővel büvöltek meg oly annyira, hogy ez álom képeknek a' legszentebbet is föláldozni kevésnek tartanák. — Így Montalambert, kit Voltaire, Rousseau, 's hason szellemű olvasmányok eltántoritottak, szabadság' lánghevétől felbuzditatva oda hagyta Henriettet, 's így hütelen és szivtelen férj lett. — Rabigának mondá egy nőnek örök hűséget esküdni, 's ész elleni koholmányak, nem isteni intézetnek; — mintha az önkéntes szerelmet 's örök hűséget szive-

sen esküvő férj' szabad akaratjából származó kötés, rabiga lenne! — Mintha maga a' természet' 's Isten' törvénye örökös frigyet nem parancsolna! — vagy magzatok' boldogsága hangosan nem követelne! — Elég, a' felhevült, az elcsábított Montalambert jéghidegséggel von búcsút nőjétől, föloldván viszonylagosan Henriettet a' hívségi eskükötéstől. — És ime innét bánatja, innét marczona fájdalma Henriettének.

IV.

Fiatal szépség kincscsel párosultan mennyi kísérteteknek legyen kitéve, napi történeteink mutatják. Így Henriettének, az elhagyott, 's hivtelenül megvetett özvegynek ha nem kezére is, de legalább szerelmére a' legcsinosabb kéjkalandorok vágyódtak. — Eme csábítók esengéseinek több hatályt nyújtott egy részről a' zivataros idők' fenyegető veszélyei, mellyek ellen gyenge nőnek erős férfi védelemben kellett oltalmat keresni. — Azomban ő ezen csábok ellenére minden ótalmat, minden vigasztalást Istenben keresett, és talált is! Ő megtanulta korán, hogy Istenben erős bizodalom egyetlen éltető malaszt a' csüggedezőnek 's hitte, miként eskü szentségével pecsételt kötés emberi önkénnyel, avagy hivtelen férj' bűne miatt föl nem oldható. És e' hiedelem tartotta leginkább vissza a' sikamló lépéstől! — Egy őrnagy iránt ápolt ugyan részvétet keble, de tisztát minden szeplőjétől a' hűtelenségnek. E' férfiú környezé Henriettét a' veszély' óráiban 's iparkodék enyhíteni bánatát. Óva társalgott a' tiszta keblű hölgygyel, noha önellékében terveket érlelt birtoka iránt.

V.

Az éj' borujából pompásan feselő hajnal' bibora május' első langy - hűs reggelén kellemesen rezgett a' nyiladozó természet' zöld bársonyán, — 's ki illy bűvös reggelen a' természet' szabad kertjében siet élvezni ártatlan gyönyört, keblét magasztos érzések, titkos sejtmények költötte vágyak 's remények által érzi dagadozni. Így lőn Bertier őrnagygyal is, ki ma forróbb szerelmi lángtól gyuladozva sietett Henriettének május' szép elsején üdvözetet mondani, 's tőle most már nyíltan szerelmet esdeni. — Belépván a' magában tünődő Henriettéhez, viszonos köszöntésit végezve, imigy szólítá meg őt:

„Mi tartóztat olly sokáig magas érzéseid' zálogát nyujtanod? Talán egy hiteszegett, 's más karjain buján kéjtelgő férj' szeretete? Ön maga oldott föl a' hűség' esküjétől, mi tartóztathat tehát vissza? Élted' virágkorát bánat hervasztja, — miért taszítod vissza a' kínálkozó örömkelyhet? Hát ha ő már a' csaták' mezején rég elhalt? — vagy ha él is — kivivott szabadságunk' egyik diadala, hogy föloldást könnyen nyerhetsz frigyedtől. — Avagy csekély tárgya volnék szerelmednek? Oh ne légy érzéketlen, mert üdvöm vagy poklom függ tőled.’

„Hideg — felelt Henriette — őrnagy ur — irántad nem vagyok, szívem részvétellel vonzódik hozzád, nyájas társalgásod kedves előttem, de baráti korlátokon túl menni esküm' szentsége, 's bár hivtelen férjem iránti szerelmem tilt. — És gondold meg azt is, mikép építhetem én már egyszer megcsalatott, boldogabb jövődömet szerel-

meden, ki esküszentséggel kötött hívseget olly könnyen felbonthatónak hiszed? Valljon nem félhetek-e előre könnyelműségedtől? Hidd, ki játszik a' szenttel, abban bizni gyávaság! — Gondolod, ha a' forradalom szülte polgári törvény föloldna is, föloldva lennék lelkemben is? Mit Isten egybekötött, azt ember föl nem oldhatja, 's hidd nem polgári tiszviselőkre, hanem fölavatott papjaira bizta Jézus szentségeinek kezelését; — magok a' pogányok tisztelték esküjök' 's vallásuk' szentségét, — 's mi elég gonoszak lehetnénk mennyei atyánknak taposni törvényeit? oh nem! — világi hatalom' önkénykedő engedményei nem képesek a' bünt erénynyé tehetni, sem lelkiismeret' mardosásait megnémítani, mert polgári hatóság isteni rendelet fölibe hiába törekszik. És azért csak ha Ádolf élni megszűnne, 's ha kiállandanád az idő' 's béketürés' próbatüzét — csak úgy számolhatnál legfőlebb is kedvező válaszomra.

VI.

A' szent és tiszta erényt követelő keresztény hitet nem szenvedhető istenteleneknek féktelen dühe Istennek házát, a' megváltás' szent jeleit, 's leginkább a' jóra, és szentre oktató vallás' szolgálakat üldözte! — A' fölbőszült vallástalan csoport, néhány gonosz csábitók' vezérlete alatt templomokat megszentelteleníteni, — a' nép' pásztorainak lakát földulni, — őket szent hivatásokból elüzni ördögi öröm' rivalgásai közt nem irtózott. De a' nagy tömeg' buzgó szívében kiirtani a' vallást nem lehet, — hitőkben, 's szent hivatásukban rendithetlen kőszirtként álló lelki pásztorok nyájok' üdvösségét munkálni bár tömérdek veszély

közt serénykedtek, 's dicsően tündöklött ki hitben és felebaráti szeretetben a' papság' magas erénye! — Illyen volt az ősz Albert is, épen Henriette lakta város résznek pásztora. Ő köz tiszteletben állott ugyan, de a' semmit kímélni nem tudó lázangó néptömeg az ő lakát földúlta, mert mit sem gyűlölt jobban: mint eleven példákban szemlélni ájtatos erkölcsöket! — Azomban ő nyáját nem hagyta el 's különösen a' jó lelkű Henriette' bizodalmát annál inkább birta, minél jobban tisztelte az ősz Álbert nemes lelkét. — Hogy Montalambert vezérlete mellett elkövetett dulás sem ingerlette fel sőt üdvözítőnk' példajaként Montalambert' megteréseért esedezett, e' körülmény közelebb vonta Henriettet hozzája, 's egyedül őt tette bánatjai' és küzdelmei részesévé, atyai tanácsában, 's hitből nyújtott vigasztalásaiban keresve 's lelve enyhítő balzamat! — A' tisztos öreg majus' első reggelén midőn épen az őrnagy' újabb ömledezéseivel kísértené a' bánatos özvegyet, — kopogtat 's benyitja ajtaját, az ur' nevébere köszöntvén őtet. — Henriette kedves nyájassággal fogadá őt, mert Henriette, miként Istennek hív imádója — úgy szolgálainak őszinte tisztelője volt, jól tudva, hogy kinek keblében eleven hit' tüze lángol, az a' hit' szolgálai iránt sem lehet hideg.

„Mi szerencse e' szép májusi reggel nálam láthatni ősz atyám! — monda Henriette,

„Bocsánat, ha talán kellemes társalgásodban háborítlak, felelt a' tisztos ősz, de nagy 's fontos ok vezérel körödbe; olvasvák már éltem' napjai, 's ha még ez ohajtott napott megérnem engedi az ég, olly szent nyugodalommal nézek sirom elébe, minővel egykor az öreg Zachariás. Vallásos érzelmeid, magas hited az úrban, eskü' szentségének tisztelete szeplőtelen hó kebledben, bátorit-

nyiltan szólani. Lásd grófnő, mérhetetlenek az isteni gondviselés' utai, 's bár elménk gyarlóbb, hogysen titokteljes menetét fölfoghassa még is bizonyos, hogy Isten üdvünkre irányoz mindent. Jóbot mi súlyos próbára tevő az úr, de megdicsőíté őtet állhatatos jámborságaért. — Ime az úr' látogatásának vége közeledik, 's nehéz bánatod vidám mosolyra változhatik. Te hiv valál, 's szeretni tudnád nemde a' bűneit bánó Montalambert?"

, Oh igen — felele Henriette — ép e' perczekben adám hivségem' fényes zálogát — Isten parancsol elleneinknek megbocsátani. — Te ősz atya, ki nek ártatlanul feldulta csendes lakát, rég megbocsátál neki, 's én, ki nek ő nem volt ellensége, — kihez, igaz, hivtelen, de csábitatva, nem ön gonoszságából, ne bocsássak meg? Igen, ha bűnbánva térne vissza — ha ismét értem élni, 's hiv lenni tudna — igen hő szerelem emelte karokkal fogadnám — — 's itt csendes könyek fojták el további szózatát.

„Isten malasztja ihlette, látom jó Henriette szivedet; Montalambertben mint ezredesben felkelt a' lelkiisméret' szózata, 's egy halálos betegség még inkább éreztette hivtelenségének nagy bűnét — ő tehát Istenhez térvén lelépett a' katonai pályáról, 's magánál a' szent Atyánál Pius Pápánál bűneit bevallva, töredelmes szivvel esedezett bocsánatért, és nyert. Ekként kibékülve Istenével, egyedüli ohajtása bocsánatodat megnyerni; — szerelmedért esdeni nem mer, tudván igen jól, mi nagy ellened követett vétke. — E' május' reggelét választám kivánsága' előterjesztésére, 's hidd szebb reggelnek e' mainál éltemben nem örvendettem, mivel egy eltévedett bűnöst igazán megtérve szemléltém.“

Mit ő a' szent atyától nyert, bocsánat, 's igaz bűnbánat után szerelmet tőlem nem reméll? Ez hite nem, — ez csak szegénysége lehet, ismeri ő hiveségemet! Oh siess Isten küldöttje — vezesd karjaimba, 's hidd, nékem sem nyilott szebb majusi reggelem.' — Ekkor fölnyilt az ajtó, 's Montalambert hív nője lábaihoz hullott; de Henriette őt némán fölkarolá, némán, mert elfogult kebléből szó nem jöhet a ajkaira.

Körmöczy Imre.

LÁTOGATÁS.

Ballada.

I.

Lelkem! égi ihletéssel
Szállj a' szent mult' csarnokába,
És merülj el szívre szólva,
Ó! merülj magas dalárba.

Dalt szüzeknek, szüz anyáról,
Dalt az érező kebelnek,
Mellyben az erény' csirái
Dús reménnyel fejledeznek.

Lanthoz én remegve nyúlok;
Halljátok dalát a' szüznek,
Mellyet lelké' szent hevében
Éneklett nagy Istenének!

Halljátok mi ihleté őt;
Ez ihlesse lelkeinket,
Ez adjon erőt dalomnak,
Ez vezesse életünket!

II.

Zöld ligetke' csöndes árnyán
 Lépdégél a' Szűz Anya,
 Enyhet adva leng a' szellő
 'S zeng a' szárnyasok' dala.

Mintha ismerné a' szűzet,
 A' lomb rezgve meghajol,
 Hogy megóvja szende arczát
 A' nap' hév sugáritól.

És a' szellő milly szelíden
 Lengeté lágy fürteit ;
 'S milly szerényen csókolá föl
 Fáradalma' csepeit! —

Ment a' Szűz , mig völgy 's hegyen túl
 Juda' városába ért ;
 Hol megáldva ősz Erzsébet
 A' szentség' hírében élt.

Tárt karokkal, tárt kebellet
 Várta ő a' Szűz anyát,
 'S látva őt, szívében égi
 Kéj 's öröm karolta át.

A' Szűz nyájasan köszönté,
 'S ősz Erzsébet elfogúlt,
 Lelke eddig nem tapasztalt
 Boldog érzetekre gyúlt.

, Áldott vagy az asszonyok közt!
 — Szent hevében fölkiált —
 Áldott méhednek gyümölcse,
 Ő meggyőzi a' halált!

Ó! mint érdemeltem én meg
 Istenemtől e' kegyet,
 Hogy Szűz Anyja szent Fiának
 Látogasson engemet?

Hallám, üdvözlöttesed',
 És a' magzat szüm alatt
 Kéj, 's örömben üdvezüle. —
 Szűz! hited mi hév, mi nagy;

Te hivél, 's ez boldogítand;
 Mert az Urnak szent szava
 Mindörökre teljesül és
 Mindörökké hű vala!

Földre süllyedett szemekkel
 Hallja ezt a' Szűz Anya,
 Szentséggel piroslik arczán
 A' szerénység' hajnala.

Fölsohajt, 's elébe tüne
 A' kegyelmek' tengere,
 Mellyel ötet előzönlé
 A' malasztanak Istene.

Néma lön kevés időig —
 'S hogy kitudja fejteni,
 Érzeményit, dalra gyúla,
 És így kezdze zengeni:

„Lelkem az urat dicséri,
Benne örvend szellemem,
Őt dicsérem, mert Teremtőm
'S üdvezítő Istenem.

Szolgálynát megtekinté,
És szívem' alázatát:
Im boldognak hirdet engem
Ez időtül a' világ.

Nagygyá tett a' Szent 's Hatalmas,
A' kinek magas kegye
Tisztelőin nemzedékről
Nemzedékre terjede.

Nagy csudákat tett hatalmas
Karja a' világ felett.
Szétdulá az öneszökben
Elbizott kevélyeket.

Trónjáról lelépteté a'
Vad, 's hatalmas önfejűt,
Fölmagasztalá a' jámbort
És alázatos szívűt.

Betölté az éhezőket,
'S bő jutalmat ad nekik,
Míg a' dús, ki pénze' rabja,
Tőle elfeledtetik.

Izraelt kegyébe vette
Az Úr, 's megemlékezett
Szaváról, mit Ábrahámnak
'S népének örökre tett!“

III.

Zenge, 's mintha még zenegne,
Mert lelkünkben visszacsendül
A' dicső magasztaló dal,
'S rá a' sajtó szív megenyhül.

Isten ihleté a' Szűzet —
Ő ihlesse lelkeinket;
Ő legyen dalom' malasztja,
Ő vezesse életünket.

Tárkányi Béla.

BÉRCZTETŐN.

Magasló bérczeken
Időzni jó nekem,
Egyedül állok itt,
Misem izetlenít.

Alattam föld terül,
Hol örömtelenül,
'S komolygva élem-át
A' földi lét'korát.
Körül a' nagy világ,
Hol egy öröm- virág
Alig mosolyg felém,
Kihimzett tág ölén.

De fön a' nyájas ég,
Derengő tiszta kék.
Az Istenség' laka,
Reményim' végfoka,
Vigasztalásomúl
Olly szépen boltosúl.
Az ég, hol mint a' hit'
Szent tanja biztosít

Túl földi életen ,
 Bajon, keserveken
 Világ hol nincs határ ,
 'S szebb élet' üdve vár.

Hol : Isten trón körül
 Örömmé édesül

A' bánat, melly alatt
 Itt lelkem megszakad ,

Hol : újra föllelem

A' kiket itt velem ,
 Szent érzet egyesít ,
 Szívem' szeretteit.

Hol ember - vélemény ,

Fönlongó büszke kény

Szóm, tetteim felett,

Nem mond ítéletet ,

'S nem tépi átka szét

Lelkemnek szent frigyét.

Hol : tiszta kéj' ölén

Valósúl a' remény

Győződés lessz a' hit

'S örökre boldogit,

'S míg így a' gondolat

Az égbe fölragad :

Feledve gondjait ,

Bút, aggodalmait,

E' nyúgovó kebel

Örömben ünnepel.

Ezért olly jó nekem

Időzni bérczeken ,

Nyugton kéjelgek itt

Misem izetlenit.

KOLDÚS CSALÁD.

Kívül a' büszke - ékü várason
 Zöld szőnyeggel behúzott pázsiton
 Nyugodt egy árva kis család ;
 Kifáradván a' koldulásban,
 Lerázni jöttek mind a' hárman
 A' lélek' és a' test' baját.

'S a' mint ledőlt fűvankosára,
 Mély álom ért a' bús anyára
 Mig fölsugározék a' hold ;
 De két szegény kicsinke magzata
 Az éhséggel küzködve jajgata, —
 A' millyet el halála olt.

„Anyánk, anyánk! az este itten ért;
 Oh adj csak egy, csak egy falatkenyért!
 Avagy haragszol úgy-e ránk...?
 Hát mért nem szólasz? — Itt mi félünk —
 Azért-e, mert nincsen kenyérünk?
 Szólj már, oh édes jó anyánk!!“

De hosszú volt az özvegy' álma,
 'S mély álma' szárnyin égbe szállva,
 Két magzatára néze le :
 'S királyi diszben látta egyiket,
 'S felette dúsnak a' kisebbiket,
 Erszéni közt, kincsesel tele ...

„Anyánk, anyánk! az éjjel itten ért;
 Oh adj csak egy, csak egy szeletkenyért!
 — Sirtak tovább az éh alatt —
 Vagy mért nem szólasz? — Itt mi félünk.
 Azért-e mert nincsen kenyérünk?
 Jaj.. már.. szi.. vünk.. is meg.. sza.. kad....!!!

És tűnt a' bús anyának álma ;
 'S midőn a' földre vissza szállna
 Ölelni két boldog fiát ;
 Két hült tetemkét érze karjain ,
 'S két csillagocskát láta szárnyain.
 Az ég' ivén röpülni át!

Pájer Antal.

EGY IFJU BARÁTNÉJÁHOZ.

Emléklül szavakat kértél szívem' anyyala tölem ,
 'S szóimät, ugy mondád: örzöd ereklye gyanánt.
 Vedd 's olvasd azokat: „Ne feledd hogy lányi kebelnek
 Lelket igéző föbb érdemü gyöngye , erény :
 Mit szent fátyolkint takar , óv a' szüzi szemérem
 A' szilaj indulatok' gyászdiadalma elől.
 Gyöngé virág! mellyet ha nem ápolsz gondos iparral
 Elhervad , 's vele szép érdemed árnyba borúl.
 Szüz kebel örizhet csak öröklő lángu szerelmet :
 Tiszta kebel gyujthat , hű rokon érzeteket.
 Csalfa hizelgöktől magadat lány gondosan örizd ,
 Csáb , mi feléd ömleng méz szavu ajkaikon.
 Ök orzó kézzel leszakítják szende virágát
 Keblednek ; 's lelkök' káröröm érzete közt ,
 Romjainál magadat hagynak keseregni , kajánúl
 Terveket alkotnak , más diadalmak iránt.
 Van hű férfi kebel , van hűtlen , rajtatok áll csak
 Lelki erő által , nyerni örökre hivet.
 Lepko ne légy , hanem állhatatos , hit szóra ne nyisd föl
 Gerjedező lángban , hirtelen ajkaidat ;
 És ha rebepsz esküt , ne legyen mint jégre irott jel ;
 Álljon örökké az míg szived érzeni tud.

A' vallást ne gunyold, tiszteld mit lelked' ügyében
 Szent végzése szerint, Isten elédbe adott.
 És a' hazát, jó lányka szeresd mint édes anyádat,
 Meg ne tagadd nyelvét, légy magyar ajku, szívü.
 Egy szóval légy jó, 's jónak tartatni akarj is,
 A' bűnnek ne legyen lathelye tiszta köröd;
 Ekkép boldog léssz, csöndes nyugalomnak ülében
 Nyájas öröm közt fog, folyni-le életidöd.

Szabó Imre.

A' BOLDOG CSALÁD.

A BOLDOG CSALAD.

I.

Igénytelen tollal gazdag család' körébe vezetjük olvasóinkat, mellynek a' jólét' s kényelem' eszközei, pénz és birtok bő mértékben jutottak. Különösek a' világ ítéletei. Míg a' nyomort kicsinyítő üvegen nézeli; — talán hogy szive a' könnyör' érzetében el ne olvadjon, 's áldozatai mértéket ne haladjanak; addig a' gazdagok' birtokait nagylelküleg tágítja — talán irigységből, talán azért, hogy követelésekhez több joga legyen. Boldogoknak nevezi a' gazdagokat, mert nem szorulnak senkire, mert kegyeket oszthatnak másoknak. És kit nem tölt - el bizonyos nemével az öröme, annak érzete, hogy mások' segélyét nélkülözheti, sőt jótékonysága' áldásait oszthatja rájuk? E' tekintetben szép a' gazdagok sorsa, mert legboldogítóbb életörömeink egyike az, mellynek sugári hálakönyvekben tükröznek. A' család, mellyel olvasóinkat közelebb ismeretségbe akarjuk vezetni, méltánylá sorsa' kedvezését, és boldog volt; de boldog nem azért, mert sokat birt, hanem, mert sok jót tett; mert nem lön pénzének rabja; mert az ércz' bűvös csöngése nem volt elég erős fölzavarni malasztos életnyugalmát; mert a' család - béke' angyala honolt körében; mert hitbuzgalom, e' mulandóság

határain tul szárnyaló remény, 's a' halálnál is erősebb keresztény szeretet volt éltető szelleme; pedig hol az édeni virágok mélyen gyökerzének, onnét az Isten' áldásainak harmatja nem marad el.

Ha csak egyet gondolhatnánk is olvasóink közül ki kétlené, hogy életünk örömei keservvel vegyitvék, hosszas vitatással bizonyitnók be azt. Jelenleg e' vitatkozás helyett nézzünk a' boldognak czimzett család' életfolyamába, 's tapasztaljuk, tiszták voltak - e annak csöppjei minden búvegyülettől?

A' család három tagból állt. Feje Pataky volt. Fér-fiu, kit közbizodalom kísért élte' alkonyáig, kit nem ősz fűrtjei, hanem az érdemek, miket, magányos, ugy mint nyilvános pályáján szerzett, tettek tiszteletre méltóvá. Polgári babér környezé az ősz fűrtü homlokot: legirigylendőbb koszorú, mit e' világ adhat, ha kivált, mint Patakynál a' nyomorultak gyöngéd kezekkel letörlött könyei teszik drága gyöngyeit. Hű fia volt ő hazájának, munkás tagja a' nagy nemzettestnek. De a' mellett buzgó gyermeke Istennek, ki a' pályán, mellyet élő hite elébe szabott, ingatlan léptekkel haladott; és az igazsággal versenyző sötétség' angyala soha sem támaszthatott körötte olly kábitó vihart, mellynek zajló zsidaján keresztül is lelkéig, nem hathatott volna a' mindenható' szava, azon szó, mellynek igazság és élet boldogító gyümölcsei. Isten, király, és haza voltak jelszavai, 's iránytűi minden tetteiben.

Hangai Amalia, Pataky' neje egy volt azon sajtáságos alakok közül, mellyek mintegy igénylik a' figyelmet, varázs erővel vonzanak, 's ugy lekötnek a' külszinnél, hogy elfoglaltságunkban szinte feledkezünk belebb hatni, kutatni a' szivredőzetet, hol mégis rejllhetik valami, mi ma-

gasztos fogalmainkat talán kissé alább hangolná. Tiszta volt ő ugyan mindentől, mi a női jellem' fényére sűrűbb felleglet vonhatna. Férjét hiven szerette, házasszonyi kötelességeit iparral végzé. Közösen jó anyának, kedves léleknek neveztetett. Életköre, mellybe gazdag, köztiszteletű férj' karjain lépett, fátyolt vont a' hiuság' 's nagyravágyás' mételyeire, mellyek szívében lappangtak, és e' fátyolon át nem minden szemeknek adatott keresztül tekinthetni. Férje ismerte e' hibáit, 's iparkodott azokat kiirtani, és szinre igen, de tettében nem sikerült fáradalma, mert jeleneteket kellett átélnie, mellyek a' családbékét rendíték meg, 's mindannyiszor az üldözött hiuság és nagyravágyás szerepeltek.

Harmadik tagja a' családnak Izabella volt, Patakyék egyetlen magzata, 's a' vidék' hölgykoszorújának egyik legbájosabb bimbaja.

Pataky, az atyai szív' egész lángzatával szerette lányát, 's mivel gyermeke' boldogságát forrón ohajtá, ön maga lön első vezére a' szellemi élet' utjain. Főbb gondjainak egyike volt megóvni Izabellát anyja hibáitól. Vonzó színezettel rajzoló elibe az édes örömeket, miket életünk' sokoldalú bajai közé vegyít az isteni kéz, de komolyan megrová mind azok balgaságát, kik tarka álmoképek után röpködnek, pusztá kéjben vélik kitűzve fő céljokat, 's a' rajongásra hajlandó, képzemény' csaljátékihoz kötik a' boldogság' eszméjét. Élesen bélyegzé a' törpéket, kik önértelenségök' érzetében, vagy, mert jobbnak vélik tunya kényelem' karjain ringva, összefont kezekkel nézni a' világ' folyását, mint iparral gyűjteni érdemet, 's éldelni annak feszített erővel szerzett, de édesen jutalmazó díját; — kik csak kölcsönzött fényben' ragyogtathatják pará-

nyiségukat, idegen érdem' jutalmain híznak, 's mégis figyelmet, tiszteletet követelnek, sőt nem áttallanak a' dicsfűzér után kapkodni, mit az igazság' dijosztó keze igaz érdem' számára fűzött.

Gondos szülő olly elveket gyökereztet gyermekében, mellyek őt élettársokul kísérik, védjék akkor is, midőn a' szülék' intő szózata elnémult már. Pataky ez időt jelennek képzelé, 's a' sok keserű gyümölcsöt szülő halogatás helyett, az élet' fejlődő szakában törekedett elhinteni minden üdvös magot. Hogy lánya soha egyedül ne álljon a' léthullámok között őrangyalt adott oldala mellé, ki rosztól védje, jóra vezérelje, bánatiban vigasztalja, örömei közt mérsékelje őt, és ez őrangyal az Isten üdvözítő eszméje volt. Tüzet gyujta szivében, mellynek melegénél az életbajok' ezer nemei viselhető terhekké, 's az itt egészben mellőzhetlen keserv' könnyűi földöntuli vigasztalás' reménygyöngyeivé olvadjanak; 's e' tűz a' vallásos buzgalom volt. Fegyvert adott kezébe, melylyel a' sötétség' angyalának cseltőreit szétszegdelje, 's e' fegyver az eleven hit volt. Érzelmet gerjeszte fogékony keblében, mellynek édes hatalmától vonzatva, erővel birjon feledni önmagát, 's készséggel boldogítani másokat, 's ez érzelem a' felebaráti szeretet volt.

Ne vélje azonban senki, hogy Izabella az atyai nevelés által ama viztatasztó férfias jellemet sajátította el, melly a' gyöngéd szemekben szálla szokott lenni, ne azt, hogy életbölcseességi elveinél fogva, miket igen józan gondolkozású atyjától öröklött, talán mint oktató ohajtott fényleni a' társas körökben, kinek ajkairól szinte ömlenek a' keresett bölcsmondatok. Izabella okos volt és szerény: nem fényleni, csak tiszta öntudata áldásainak éldeletében

boldog lenni ohajtozott ő; nem vágyott körülhordatni a' hir' szárnyain, mert átlátta, hogy a' nagy hirrejutás nem mindig kedvező egy lánynak; 's érdeme nem abban áll, ha minél több ajk hordozza nevét. Ajkairól mellyeket öröklő szende mosoly környezett, nem ömlengtek a' betanult emlékmondatok, de kisugárzék okossága minden tettéből. Derült észt birt, de nem büszkeséget is, mi igen természetes, mert minél derültebb az ész, annál inkább látja, milly sok ismereteket kell egy embernek nélkülöznie; minnek alázatosság természetes gyümölcse. Bizalmas körökben vidám, az elbájolásig nyájas volt, minden vidult, élénkült általa, itt egész fényében mutatkozott szelleme, mig a' nagy világ őt szép szende, de félnék lánykának nevezé, 's csaknem kétleni merte, bir-e kissé miveltebb értelemmel, mert Izabella soha nem mosolygott helyeslést megrovandó elménczségekre, soha nem igenlé a' rágalom szózatit, 's mindig hideg lenézéssel lépteté vissza azokat, kik előtte tárgyakat feszegettek, eszméket pöngettek, mellyek a' lányvilág' körébe nem tartoznak; mert azon meggyőződésben volt, hogy ki e' határokon túl akarja ragadni, megfeletezék a' tiszteletről, mellyel a' női gyöngéd-ség iránt tartozik.

Szüleihez a' gyermekszeretet' szent érzetével ragaszkodott Izabella. Gyöngéd figyelemmel leste ki ohajtásaikat, megelőző készséggel teljesíté azokat, arra irányozva minden kitelhető iparral, hogy miatta egy redő se borítsa a' szülei homlokot. Kívánataiban mérsékelt; a' szülei akarat iránti hódolatban, ön akaratja' feláldozásával buzgó, törhetlen türelemmel, fontos ok nélkül soha nem boruló derültséggel haladott életösvényén, mellyen csak most fakadozának még a' kikelet' rózsái.

Mig azon kort élte, mellynek a' gyermek játékokon túl nincsenek vágyai, boldog volt Izabella, mert szive csak az öröm' malasztjait élvezé: de alig lépte át e' szép kis világ' határait, tapasztalá ő is, hogy az élet ösvény rózsáit tüskék környezik. Pataky részint mert tudta, hogy magzata' szivébe jó magokat vetett, 's hitte, hogy azokat az isteni áldás üdvös gyümölcsökké érlelendi; tudta hogy a' religióban, mellynek válhatlan barátnéjává avatta lányát őrsziclát emelt oldala mellé, melly megóvandja őt az életvihar' romboló hatalmától; részint mert fontos köz, és magán ügyek eligénylék őt övéinek köréből, egészen anyjára hagyá Izabellát, ki eddig, noha tán maga át nem látta, csak társnője volt annak, 's eszköze a' szellemi nevelést intéző atyának.

Hiuság' és nagyravágyás' ragályából nehezen gyógyúl az elfoglalt lélek; ha szendereg is olykor erejük, föl-föl lobog az ujjabb kísérletekre. Patakyné sem menekült hibáitól. Jelenleg Izabella' házasságával foglalkozék, 's olly terveket alkotott iránta, mellyeket hiuság és nagyravágyás szülnek, de a' komolyan fontoló ész ritkán helyesel.

És e' tervek zavarák föl először Izabella boldogságát; — neki egészen más elvei valának, mint anyjának, 's látta hogy nézeteik egyesülni soha nem fognak. Anyja csillogást ő boldogságot keresett; anyja főnlebegett gondolataival a' polczok' csucsain; ő az arany középszer' boldog határinál lelt nyugpontot. Mind ketten alkottak ideált, de az ideálok nem lőnek rokonok.

Könnyen gondolhatni, hogy Izabella' kezére többen vágyodtak, 's köztök olyan is, ki az anya' eszméit megközelíté, igen természetes, hogy Patakyné férjét ön részére hizelgni nem mulasztá. 'S mig a' férj, és atya boldog

hiedelmében nője nézeteit osztani hajlott, addig Izabella sok könyeket sirt; kivált miután egy izben atyja előtt nyilatkozott, 's attól anyjával rokon nézeteket hallott, magába vonult, szenvedett, azon öntudatban lelvén csupán keserű vigasztalást, hogy egyedül szenved, 's nem zárja azok' nyugalmát, kiket végtelenül szeret.

II.

Néma egyedül ült szobájában Izabella, vissza andalodva gondolataival a' boldog kor' gyönyörű álmaira, melyeknek örök létet ohajt a' megelégtült kebel. Édes volt ez elmélyedés, de annál keserítőbb az új kísérlet, melly azt félbeszakasztá. Anyja lépett-be, 's olly nyájasan, olly édes hizelgve, mint szoktunk, midőn kitűzött cél' elérésére törekszünk, szóla hozzá. Izabella mélyen megindult egész külsején elszánás látszott. És az anya kis szünet után ismét szót emel:

,Te szép vagy Izám, és gazdag! Jeles családokkal állsz vérrokonságban. Kitünőbb ifjaink vetélykedve udvarolnak körötted, B. Ligeti vonzalma irántad, nem titok többé. Szép jövő mosolyg elédbe, 's rózsafátyola alatt boldogság rejlik számodra! És te még is komor vagy! szemeiden búfelleg borong, mellyből nem egyszer láték már titkos könnyeket hullni. Mi bajod gyermekem? Mi titkot rejt szíved, mit anyádnak tudni nem lehet? Nem tudod-e, hogy első alapja a' lány' boldogtalanságának, ha anyja iránti bizalma megszakad? Nem szerettelek-e születésed óta anyai szerelem' egész erejével? Nem ohajtom-e őszintén, hogy si-

rodig boldogság legyen osztályrészed? Nem teljesítem-e csak sejtett óhajtásodat? — — —

„Amalia“ hangzék a' mellékszobából.

„Atyád szólít Izám, távoznom kell. Reméllem vidámabb arczczal fogadod visszatérendő anyádat; mondá az anya, és homlokon csókolva leányát, férjéhez siete.

Izabella egy ideig előbbi helyzetében maradt. Keserű mosoly lengé körül ajkait. Nagy kék szemei merően függtek az ajtón, mintha olly személy' beléptétől félne, kit látni ugyan jól esik lelkének, de kivel még is mostani helyzetében retteg találkozni. Fölemelkedik pamlagáról, szinte öntudatlanúl tükör elibe áll. Szőke fürtjeit félre simítá, mintha tapasztalni vágná, nem olvashatók-e gyönyörű homloka' haván lelke' titkos gondolatjai.

„Azt mondja anyám szép vagyok — szőla szeliden — azt mondják mások is. De mit érne ez nekem, ha ugy volna is? Mit ér a' rózsának igéző bája, ha el kell hervadnia léte' hajnalán? okom van hinni, hogy e' jó emberek, kik örökké mindig testi kellemeokról regélnek, nem ismerik, legalább kellőleg nem méltányolják a' szent, 's boldogító szellem-szépséget, mellynek igéző vonásait a' hit' angyala rajzolja még szeplőtelen lelkünk' tiszta ívlapjára; melly, ha min-magunk föl nem dőlünk, teljes diszében virit akkor is, midőn a' mulékony arczbájákat már redők válták föl. És őszinte megvallom, elöttem mindég fonákul tünik föl, ha a' szabályzott arczvonásokat, a' fiatalság' bájszinezetét hizelgve dicsérik, 's nem akarnak a' lélekbe tekinteni, nem akarják látni, valljon a' magasztos külszin alatt, hasonló lélek lakik-e vagy kevesebbé kellemes alak is nem rejt-e olly kincseket keblében, mik a' hervatag szépséggel föler-

nek. Engemet legalább külszín, legyen az bármily csillogó, rabjává nem tehet; szellemi szépség az, minek én hódolok. — A' világ gazdagnak is tart. Igaz, ha pénz, és birtok gazdaggá tesznek, nem vagyok szegény. De mit ér nekem a' pénz, ha azon egyetlen boldog óra' örömeit sem tudom megváltani? Mit ér a' birtok, ha tág ölén nincs egy maroknyi tér, melly ha édes emlékezet fűzi is hozzá lelkemet, arra nem intene, hogy itt minden mulandó, 's a' lángsziv' boldogsága hervadt rózsalevél, mellyet a' gyöngye lebel is tova röpit. Ifjak udvarolnak köröttem! Mit használnál ez nekem, ha ők inkább önmagokért, mint érttem fáradsz. Mit használnál nekem, ha bókthalmokon, hizelgés szóvirágai közt lépdelek, de szivemen vérző seb sajog? B. Ligeti vonzalma irántam nem titok többé! Oh bár az maradt rám 's rá nézve is örökké! Lehet-e szép jövőm, mit anyám rózsaszinben lát? Oh én gyászban képzelem azt, 's csak bánatvirágokat, árva ibolyákat várok kezéből. Ne csudáld anyám, ha komor vagyok; ne, mért én több vagyok mint komor, szomorú és boldogtalan. Tenszavaid szerint is az vagyok, mert bizalmam irántad nem lehet. Nem akarom kétleni, te szeretsz engemet, ohajtod boldogságomat, de én nem leszek boldog, mert a' te gondolataid nem az enyéme, a' te vágyaid nem rokonok ezen szívével. Egyetlen keserű boldogságom, hogy nélkülözni, fölsőbb akaratot követni jókor megtanultam. És mégis olly nehéz nélkülözni azt, kit lelkünk rokonának ismer; kihez szerelme' egész hevével vonzódik, kinek egy nyájas mosolya, mennybe varázsol, honnét olly nehéz e' ridegvilágba alá hullni. Vidámabb arczczal fogadjam anyámat? Azt kíváná tőlem távozva, de lehet-e vidám az arcz, midőn lelkünk szenved?. Oh én a' színlést nem tanultam

meg. És mi gyönyört is szülhetne színlett vidámságom, mellynek minden keserű mosolyfodrában a' bánatféreg volna látható? Vagy vannak anyák, kik eléglík, ha lányuk mosolygva lejt oldaluk mellett, ha bár szive bánatsúly alatt gyötrődik is? — — De mit tünődöm én, kinek akarni sem szabad, kinek végremény' csillaga is alkonyatra hajlott már, oh Endrém — — —

,Ismét itt vagyok Izám! vidámabb vagy-e? Mivel foglalkozál egyedülsegedben? Ugy e' szép gyermekem boldog jövőd' képeinek himezésével? Mi igen érdekes, kellemes tárgyról szoltunk atyáddal. Jer közelb. Neked is szabad tudni. Jóságairól kellemes hireket vett atyád. Ezeket közlé velem. Én használni akarva kedvező hangulatát, szót ejték előtte Izánk' házassága felől. Nyájasan simogatá bajuszát, jelül, hogy a' tárgyról örömet hall szót. Természetesen előtte is föltünő olykori komorságod. De én, ki a' női sziveket jobban ismerem, megnyugtattam őt, hogy ez hasonló körülményekben így szokott lenni. Emlékeztetem önmagamra, milly komor valék jegyes koromban, 's a' házassági áldás milly szépen eloszlatta komorságomat. Igen természetes, hogy a' lány' szüleitől nehezen válik-el. Nem is tagadhatni, vannak a' lányéletnek kellemei, miket a' házasságban föllelni nem lehet. Az csak úgy megy kedvesem, ismert jó helyzetünket, ismeretlennel óva cseréljük-föl. Atyád megnyugvék okaimon. „Ha Izának kedve van, mondá, áldás rajtok, de a' lányt erőtetni semmi esetre nem fogom. Inkább látom őt pártában mindörökké, minthogy főkötője alatt átkokat forraljon ellenem“. No hiszem ebben igazsága van. Erőtetésnél nincs veszélyesebb. Ezt én is gyűlölöm. De a' szülék még sem engedhetik vakon rohanni gyermekeiket ábrándaik után, tudva, hogy ki

tündér, álom-képeket kerget, bükönnyel terhelt felleget ölelend. Kötelesek a' szülék jó tanácscsal örködni gyermekeik körül; 's tapasztalati bölcseséggel intézni választásukat. Ládd lányom! a' báró jól nevelt, jeles eredetű, mint hallom szép birtokú. És az a' sima társalgás, az az édes nyájáság, az a' megelőzhetlen udvariság, melly minden szaván, mozdulatán előmlik, olly vonzóvá teszük őt, ugy lekötik hozzá a' szivet! Szólj nyiltan, Izám, teljesited anyád' ohajtását?

„Igen“ felelé Iza röviden.

„Kezet nyujtasz b. Ligetinek?“

„Igen“ —

„És boldog leendesz?“

„Te mondád anyám, hogy szép jövő mosolyg elembe, 's rozsafátyola alatt boldogság rejlik számomra.“

„Ugy üdvözlöm b. Ligetinet, monda az anya. 'S örömében nem látá a' nehéz könyecseppet, melly az elborult szemégről gyöngyözött alá, nem az arcz' haloványságát, nem a' lélekin remegését az elhalt ajkakon. Örömtükröző szemekkel, mint ki ügyét jó sikerrel végzé, sietett ismét férjéhez.“

Iza a' pamlagvankusra hajtá fejét. Néma bánat fogta el lelkét, melly utóbb sűrű könyekben tört - ki.

„Istenem! kiálltá fuldokolva, könyörülj rajtam! És összekulcsolva kezeit a' pamlag fölött függő bánatos szüz anya képe felé fordúlt. Ajkai némák valának ugyan, de egész lényét megdicsőíté a' buzgó ima, mellybe lelke merült. Könyüit szabadon folytatá. Oh mi szép a' lélek, midőn hitbizalommal eredetéhez fölemelkedik. Mi szépek, az örök szeretet' közelében észrevétlenül szülelett remény által szeliden enyhülő bánat' könyüi, miket a' lélek' hitimája

megszentelt. Édeni látvány, midőn hölgy, kire Isten és természet ugy szólva: pazar kezekkel tetézték áldásaikat, keserve' óráiban imádkozik! Angyal ő e' pillanatban, ki az eget és földet boldogító frigyre édesgeti tiszta szelleme' szent érzelmeivel. Mellyik komoly figyelő az, kinek szeme több szellemgyönyörrel nem andalogna illy magasztos hölgy' tekintetén, mintha őt a' divat csarnokában látná diszelgni hiú piperéiben? Legbiztosabb alapja, boldogabb jövő iránti reményünknek a' hit, hogy van titkos kéz, melly életügyeinket intézi, melly ha ollykor késni látszik is segélyünkre, el nem késik még is, ha bizalommal megteszszük a' részünkről teendőket. Izabella' lelkében is e' hit támadt föl. Könyüi gyöngyöztek ugyan még, de a' mindinkább tisztuló szem' egére régi nyugalom' derüje kezdett fölmosolygni; 's ugy tetszett, mintha nyugalomra csöndesült egész lényén, e' szavak volnának olvashatók: „Te benned bizom Istenem!“

III.

Zelefai Endre nemes szüléktől származott. A' jámbor család' birtoka nem terjedt órányi távolyra; szük, a' kebel' szük határai közé szorúlt az, de termékeivel mondhatlan gazdagság' forrást nyitott. Sziv volt e' birtok, mellyben szeretet' lángolt minden jó iránt. A' gondos szülék korán átadák e' birtokot egyetlenöknek, 's midőn sirba szálltak, a' túlvilág' homályos határitól nyugodtan néztek vissza magzatukra, kit magára ugyan, de elhagyottnak nem tekintettek. Tudtak, hogy a' birtok, mit neki adának, ápolandja őt léte' napjain.

„Légy becsületes ember — szokta gyakran mondani a' boldogult atya fiához, — meggyőződés legyen a' mozgató erő, melly tényre határoz, igazság az iránytű életpályádon. Töviséken, burjánokon vezetend ez néha keresztül, de azért ne csüggedj lelkedben, ép' így tulhatod legbiztosabban, hogy igazság' utján jársz; mert az igazság nem tür szinezést, 's eredeti alakban tünteti föl az életet, 's annak minden viszonyait. Ne legyen ár fiam, miért az igazságot eladnád. — — Észet és szivet adott őrangyalokul embernek az Isten, a' szivben örömmek és bának hinté el magvait, 's ugy tenyészik ott, egyik vagy másik, a' mint az ész érleli. De ne feledd soha, hogy e' kettős ajándékot Istentől vevéd, 's használatukról annak számolandasz. Oh mi szép, ha az ember nem feledi méltóságát; 's mint csörgedező patak az anyatenger felé uszkál fürge gyorsan, ugy ő is esze' fényénél szíve' szerelmétől átmelegülve ott lebeg gondolataival, hova itt alatt meg nem nyugható lelke szüntelenül visszavágyódik. — — De ne feledd, hogy nem egyedül állsz e' világon. Vannak embervéreid. Tiszta, tevékeny szeretettel öleld át mindannyit, szemletartás nélkül. — — Ne feledd, hogy van egy eszme, mellynél minden, egy nemzettagjának lelke rokoni-lag találkozik, ez a' hon' eszméje. Téged magyarrá alkotott az ég. Maroknyi nép e' magyar a' föld' milliói közt. De a' világ' figyelmét vivta ki a' bámulatos történeti adatokkal, mikben részt vön, 's mik tiszta honszeretetének nagyszerű tanúi. Most is küzd e' nép. A' sok kül- 's belviharok lankasztólag hatottak rá, 's a' bádgyadt nemzet nyugonni szenderült. De szendere álommá mélyedt, 's életadó pihenés helyett, zsibbadást szült. Ki alszik, az hanyagol, 's minél tovább, annál többet. És ébredés után hal-

mazát látja maga előtt a' teendőknek. Ily állapotban van most nemzetünk. Éber fiakra, van szükség e. Éber honpolgár légy te is fiam — — —". És e' szavak jó földbe esének, 's megtermék a' várt gyümölcsöket. Endre hű kezelője lön a' szülei örökségnek. Tiszta jelleme, melly minden tényeiből kisugárzék, közfigyelem' tárgyává jelelé ki őt; 's korán tisztas álláspontra helyezé. A' nőnem' figyelmét sem kerülé ki; kellemesen érdeklék azt a' kedves ifjunak epe-dő szemei, nyájas ajakinak kevés, de érzelemlehelő igéi. Társas körökben gyérebben mutatkozott, mint sok más to-lakodók, de megjelenése annál érdekesebbé, ohajtottabbá lett. Kisebb és nagyobb körök egyiránt sajnálkozva nélkü-lözték őt.

Pataky becsülé az ifjút, örömmel látta őt házában, örömmel hallá Izabella által emlegettetni. Mert illy ifju irán-ti vonzalom becsületére vállhaték, minden hölgyszivnek. Patakyné részvétet tüntetett ki iránta, melly bizonyos ne-mével lévén vegyítve a' szükebb sors miatti sajnálatnak, gyakran kesernyéssé fajult, 's bántólag hatott az önérzeté-ben nemesen büszke ifjura, és eltávolítá őt inkább, mint vonzá. Látogatásai a' háznál mindinkább gyérültek, bár el-maradása fájdalomba került. De az önérzetében nemesen büszke inkább tür fájdalmat, mint okatlan dölyf által igény-lett alázódást.

Izabella közelgő egybekelését b. Ligetivel szerte hir-deték már a' városiak. E' hir, melly gyakran keletkezett, és szünt meg már, komolyabban hatott Endrére, mint egyébkor. Meg volt ő ugyan győződve Izabella' szerelmé-ről, de ismerte elszántságát is. Tudta, hogy anyja' unszo-ló rimányai kifáraszták már szelíd lelkének türelmét, és kész követni anyja' akaratját, ha szive megzuzik is. Tudta

milly előszeretettel vonzódik az anya b. Ligetihez. Tudta azt is, hogy a' báró nem azon férfiú, kinek karjai közt Izabella boldog lehetne. Mert a' báró' ingatag jelleme az állandóság' barátnéját mindig visszadöbbsenté. És egy lepke férfiúnak csupán kéjéldelet utáni sovárgása, csupán önérdékére vonatkozó számitásai nem maradhatnak titokban okos hölgy előtt. Nem is lehet ilyen férfi rémképnél egyéb arra nézve, kit szerelemszötte tiszta viszony' édes malasztja boldogít. Mindezek keserü érzelmeket keltének föl Endrében. Egyik gondolata a' másikat váltá föl, egyik terve a' másikat czáfolá meg. „Izabellával szólhatni, még egyszer kiolvasni szemeiből szerelme' jeleit, kiszívni édes ajkain a' kéjzöont, melly részére a' szerető szívben fakadoz, és vég Istenhozzádat rebegni lelke' angyalának.“ ez volt a' gondolat, melly legtöbbször megfordúlt elméjében, de mellytől szive visszaremegett. „Szilárdan, mint férfiúhoz illik, nyilatkozni a' szülék előtt,“ volt a' másik gondolat, remélt eredményében boldogító, de nehéz a' kivitelben. Sértett önérzete visszarezzenté őt a' háztól, mellyben anya lakik, ki sajnálkozva tekint le reá, 's ki lányát másnak karjára erőködik füzni. Így tünődött az ifju, 's a' napok, nem ügyelve keserveire, gyorsan röpültek fölötte, 's Patakyné ellenmondás nélkül folytatá tervét. —

IV.

Izabellát már gyermekéveiben barátsági viszony csatlá Szögfy Irmához. Együtt növekedtek, együtt fejlődtek a' lélekrokonok, 's kölcsönösen vidámíták életóráikat. Sok szép tulajdonokkal birt mindkettő. Irma is kitünő elmeél-

lel áldatott meg. Páratlan finom tapintattal birt e' kedves lény minden viszonyokban. Villám röptü elméje rögtön behatott a' bonyolodott ügyek' szövevényeibe; 's a' kiegyenlítési terv hamar készen állt lelkében. És a' milly gyors a' tervlelésben, olly szilárd vala annak kivitelében. Űgybajosoktól pedig soha nem vonta meg részvétét.

Irma ez időszakban egy távollakó rokonánál volt: 's Izabella' titkos levele által értesité őt szomorú sorsáról. Hosszas leírásra szükség nem vala. Barátnéjának egy titka sem volt előtte, 's így Endréveli viszonyát is tudta keletkezése óta. Mihelyt barátnéja' levelét olvasá, szive' melegébe mártott tollal irt az anyának, 's élénk szinekkel rajzoló elibe, milly sok boldogtalan házasságot okozott már a' szülei erőtetés, 's milly igen balhit az, hogy a' házasok majd idővel összetörődnek.

„Az alsóbb osztályuaknál — így irt a' többek közt — igen sokat jelentő elv, mit ön is jelszavául választott, hogy a' házasok majd idővel összetörődnek, 's náluk külszinre sikerül is olykor annyiban; hogy kik talán csak szokásból léptek szövetségbe, idővel, talán ismét szokásból elviselhetőknek találják a' bajokat, mik kezdetben olly nagyok, 's gyötrelmezők voltak. De mivelte lelkü, meleg érzelmü hölgy, ninő például Izabella, ki a' családélet' viszonyait boldogító örömeit egész teljökben képzelné tudja, és éldelni ohajtja, évek multával sem lesz boldog nője olly férjnek, kihez erőszak köté le, 's kit lelke' ideálja szivétől minden perczen messzebb távolyít. Csak képzelné, kifejezni nem lehet a' kínos helyzetet, mellyben illy nő van. Örök ellenmondásban áll ő magával, 's helyzetével. Minden szavát, minden mozdulatát esküszegésnek hiszi ön maga. Ha férje iránt mutat, mutatnia pedig kell vonzalmat,

megszegi az esküt, mit barátjának szive' legszentebb hevével tön, 's ha a' mult' álmoképein mereng, lelke bánatárba merül, 's könyekre olvad gyötrő érzete, ismét esküt szeg, mellyel a' világ' hallatára férjéhez köttetett. És milly keserűn érdekelhetik ezek a' jó lelket. — — — A' családélet' nyugalma kölcsönös bizalmon alapszik, mi a' szeretetnek gyümölcse. 'S érlelhetnek-e bár hány évek bizalmat olly férj iránt, ki boldogságunk' angyalától szakasztott el; olly férj iránt, kitől mint ellenségünkötől visszaborzadunk a' pillanatban, melly életünkben legfontosabb, midőn magunkat, és mindenünket, és egy hosszú életre átadjuk neki, nem, mert szívünk vonz hozzá, hanem mert ezt tennünk kell. Bizalommal lenni egy ember iránt, ki tudja, hogy nem szeretjük, hogy lelkünket egészen más tárgy foglalta el; tudja, hogy akarata ellen, kinszerítés által léptünk vele oltárhoz! oh ez nem lehet, ez mindörökké nem lehet! — — Bizalom, lélekrokonság termi az élet' örömvirágait. Erőszak, kinszerítés csak töviseket hoz. — És lehet-e nyugodt öntudattal boldogságától megfosztani valakit azért, mert a' gondviselés derültebb észvilágot gyujta agyában, mellynél a' mulandó tárgyak' hiúságát belátva, az örök becsü erényt választá iránytőül gondolataiban, vágyaiban, tetteiben, még szerelmében is? Vétke-e barát-némnak, és ön leányának, hogy tiszta keble, tiszta jellemű férfit iránt ápol örök érzelmeket, hogy nem tartozik azon hölgyek' sorába, kiket a' külfény' káprázó csilláma elvakít, 's ábránd alkotta ideálok után csalogatva, hosszas kalandozás után kinos életre ébreszt; vétke-e néki, hogy inkább vágyódik az arany középszer' boldogító karjai közé, mint magasabb, de örömparlag körbe; vétke-e néki, hogy mélyen rejté keblébe a' hitet: csak azon kéz

alapíthat tartós házassági boldogságot, melyet igaz szeretet nyújt, és igaz szeretet fogad-el?! Oh bár Izabella' elveit követné minden hölgy, nem volna olly sok boldogtalan házasság, nem fekünnék annyi érdemlett vád és átok nemünkön. Emberi méltóságunkat visszaadá a' kereszten megholt világűdvezítő, védi azt bennünk a' szent hit' isteni kegyelme, ne ejtsünk azon csorbát minmagunk, ne vessük oda magunkat érzelmeink' meghazudtolásával hitvány árúczikk gyanánt a' gyűlölt férfinak is, ki büszke szavakkal alkuszik reánk " — — Igy irt Irma barátnéja' anyjához. De szavai nem szültek ohajtott sikert. Mellyik önhitt anya is volna az, ki — mind mondani szokás — egy érzelő lány' pityergésein megindulva, 's éretlen tanácsát elfogadva, fölhogyna kedvencz tervével, mit olly bájolóvá kihemzett már a' fölingerült képzelődés. A' barátné' levele fölületes olvasás után félretétetett, 's tovább szövetett Izabella' boldogságának halottleple. De Irma' türelme sem fáradt ki. Rokonától visszasietett, hogy mi irott igéinek nem sikerült, személyes jelenlét által vivja ki. Szép lélek, minőt áldásul szokott velünk frigyesíteni az ég, érzended - e a' föld' minden kéjeit túlhaladó gyönyört, mit a' pillanat teremt, midőn a' közrehatásunk által boldogok' hálacsókja ég ajkunkon?

Minélinkább bonyolodott az ügy, annál komolyabb lépéseket tett Irma barátnéja szabadítására. Előleges gondjainak egyike volt szigorú kérdés alá vonni a' szerelmeseiket, lángol - e még lelkökben a' szerelem, hön mint a' pillanatban, midőn azt kölcsönösen megvallák, 's tisztán, mint napsugár, melly a' rózsakelyhen rezgő harmatgyöngyről visszatükrözik, 's miután ez iránt semmi kételye nem volt, a' terv' készítésével foglalkozott. Azt átlátta már,

hogy az anyát józanabb nézetekre nem birhatja. Az atyával lebetett 's kellett tehát intézkedni, ki ismerte, és becsülte Endrét, 's kiről igen helyesen nem hiheté az okos lány, hogy tisztán lássa a' dolog' helyzetét. Fátyolt vont arra, nem kétlé, a' hiu anya.

A' terv készen állt, 's kivitelét vevé munkába. Kísérje őt az ég' áldása utjain, 's adjon győző erőt minden igéjének.

V.

Pataky szokott nyugalommal ült szobájában olvasgatva Széchenyi „Kelet' népé“-t.

„Csak derék ember az a' Széchenyi — mondá — oda talál az elevenre. Ismeri e' nép' hibáit, gyöngéit, szükségseit, 's úgy akar javítani rajtok, hogy ujabbakat, 's nagyobbakat ne szüljön óvszere'. Hangosabban ejté ki az utolsó szavakat, úgy hogy a' belépett Szögfi Irma is meghallhatá azokat.

„Igaza van Bácsika! — szóla szokott vidámsággal Irma — úgy kell a' gyógyszert alkalmazni, hogy ne ártson többet, mint használ.“

„Hozott Isten Irma! — felelé nyájasan az öreg — rég nem láttalak. Hogy vagy? —

„Kedvetlen vagyok! Egy betegem van, 's azon tüdőm, minő gyógyszerhez nyuljak hogy rajta segítsek.“

„No, és te orvosá lettél? Van-e szabadalmazó okleveléd? Különben mint avatatlan kuruzslót letiltanak tudós orvosaink? —

„Van, igen oklevelem, mit a' barátság pecsétie meg forró csókjával, különben is a' baj olyan, melly miatt okleveles tudós orvosokhoz nem szoktunk folyamodni, mert többet segít rajt a' jó tanács, mint bármelley gyógyszer. Nem is haladta meg egészen idejét, 's ha olly komoran nem nézne rám Bácsika elmondanám, előre kikérve tanácsát. Én is tudom ám azon közmondást: öregekben, a' tanács, kivált olly kedves jó öregekben, mint ön.“ —

, Kis bohó! hiszen tudod te jól hogy szeretlek, 's e' látszatos komorság nem szívem sugalma, kivált a' te körödben. Redőzött arcz komor szokott lenni. Azonban ha titok, mit mondani akarsz, nem kívánom tudni, mert titkokkal, kivált lányokéval nem szeretek bibelődni.‘

„Félig titok, félig nem. 'S most az egyszer kell önnek bibelődni vele. Az egész egy kis szerelmes historia! Hiszen tudja ön, hogy mi lányok sokat vesződünk szerelmes bajokkal. — Egyik barátném, mondhatom szeretetre méltó, kellemes, jó teremtés, szive' forró lángzatával szeret egy derék ifjut 's az ifju viszont szereti barátnémat, örömet frigyessülne'nek holtokiglan, pedig igazán ám! mert hiszik hogy boldogitva lennének egymás által. De mind a' ketten félénkek, nem merik viszonyukat a' lány' szülei előtt felfödözni. Mert a' mama igen akaratos, 's már magasabb terveket alkotót lánya felől. A' komolyabb jellemű atya pedig nem szeret illyesekkel bibelődni. Pedig az ifju tiszta, egyenes jellemű, közkedvességet vivott ki magának. Csak a' mama nem ohajtja őt vőül, mert, mint mondani szokta: igen bevonult, szóitalan és szegény.“

, Ej a' tatárba! A' mamának különös elvei lehetnek. Már én megvallom, nem szeretem férfiuban azt a' kieresz-

kedő kaczárságot, azt az üres szavakban ömlengő örökös hizelgést, mert ez többnyire üres főre, vagy ledér szivre mutat. Aztán szótalan! Mintha kevés szóval nem lehetne sok igazat mondani. No én gyűlölöm a' kofa férfit. Szegénynek nem lehet mondani! Hiszen van hivatala, becsületes jelleme, és ez mindennel fölér!

„Én is azt hiszem. Ép azért nem nézhetem a' szerelmesek' szomorú sorsát. Eltökéltem segéd kezeket nyújtani nekik. Hanem most már mit tanácsol jó Bácsi?“

„Könnyü a' tanács. Legyen az ifjunak férfiúhoz illő bátorsága. Nyilatkozzék a' szülék előtt. Az apának csak lesz anynyi belátása, hogy okos fordulatot eszközöl.“

„Még egy a' nehézség. A' lány már másnak vanigérvé. Kitünőbb rangú, de kétes jellemű ifjunak; kit nem szeret, kivel boldog nem leend, de kinek mégis a' szülék' kedvéért kész kezet nyújtani.“

„Hm — ez már egy kis baj. Mert ládd jó Irma gyakran ti magatok sem tudjátok, mit óhajtatok. A' regényekből, szindarabokból szerepeket tanultok, miket kedvvel játszatok el csak azért is, hogy a' világ' figyelmét fölingereljétek. 'S ha a' nagy szereposztó másikat ad, azt is eljátszátok. Ugy tesztek, mint a' jó színész, ki minden szerepnek tud adni érdeket, 's arat benne tapsokat. És hiuság milly sok bajt elfödöz. Hiszem hogy barátnéd szereti ifját, de némasága gyanuba ejti őt előttem, hogy a' fényesebb szerep ellen sincs kifogása. „Irigyeltetni fog gondolja és mi gyönyörű sors, mit mások irigylenek!“

„Igaz, vannak közöttünk, kik külső csillogásért készek feláldozni boldogságukat, kiket a' hiuság, könnyelműség kibékéltet szivbajaikkal. De barátném nem ilyen. Az elem, mellyben ő él, a' szerelem, mit ifja iránt ápol. E'

viszony kielégíti lelke' minden vágyait, 's a' gondolat, ha kedveséé nem lehet is, de másé sem lett, megnyugtatóná őt az élet' rideg óráiban, és boldog lenne. De kijelelt mátkájával boldog nem lesz, mert nem szeretheti őt. Ő sirni fog rejtekben, hervadni korán, bánatot hozni szülei-re. Sirni fog vele a' reményeiben csalódott anya, de későn, a' sorson segíteni nem lehetend többé."

,De hát mért nyujt kezét?'

„Mert anyja által kénszeritetik, kiállhatatlanokká lőnek az anya' szivhasító tanácsszavai."

,És kik ezen szerencsétlenek?'

„Mindkettőt nem nevezhetem. Az ifju Zelefa Endre. A' lány nevét még most nem monthatom meg, mert nincs részéről megegyezés, és ez a' féltitok. Arczképét velem hordozom ugyan, és ezt megmutathatnám, ha a' tilalmat szorós értelemben venném. De mit érne ez. Önnek látni kell a' lányt, vagy a' mint van, életben. Hallja saját ajkairól sorsát és lássa, mikint igazol mindent egész valója. Engedelmeivel rövid időn önhöz jövend, mint atyához kinek lánya van, kérni legyen közbenjárója anyjánál, ki őnt tiszteli, 's ki bizonytal nyilt szivvel fogadandja önnek hatályos szavait. Nem szeret ugyan szerelmes historiákkal bibelődni, de itt kettős élet' boldogsága forog szőnyegen. 'S lehet - e szebb, mint boldogítani valakit? De ugy-e édes jó Bácsi nem fogja barátnémat komoran fogadni, nem fogja ridegen visszautasítani. Nyájasan lányának nevezendi, megelőzőleg szóland vele szivbajáról, karjaira veendi az elérzékenyülendőt, 's őrangyalkint vezetendi anyjához? Isten önnel. Én most betegemhez távozom. Nem sokára jövend, vörös selyem kötésű könyvet hozand, ajálloom őt."

Irma távozott. Nem bírták őt visszatartoztatni az öreg ur' marasztaló szavai.

VI.

Irma távozta után nem titkolható tünődésbe merült Patak; szaggatott fölszólalásai elárulák belsejét.

„Ármányos kis lány, szinte megindítá szívemet. — Nem tagadhatom, lelkemet komoly sejtés szállta meg. Hát ha Izabellám — nem, az nem lehet, hiszen saját anyja biztosított egyezéséről. — — Igaz, hogy Endre iránti vonzalmát gyantítám. De ki tudja nem csalódom-e? — Hogy a' báró különösen tetszenék, nem mondhatom. — Egy kis kísérlet nem ártana. De hiszen Irma hozzám küldi a' lányt. — — Nem szeretek anyákkal szót váltani lányaik felől. Telvék előítéletekkel, 's kurtán bánnak a' hivatlan tanácsadóval.“ — —

Igy töprenkedék az öreg, és ime b. Ligeti lép be, szokott sima, 's betanult hajlongások közt.

„Milly ritkaság — mond a' belépett — önt egyedül találhatni. Igen, fölötte igen örvidenek, ha megjelenésem csak félig olly kellemes volna önre, mint reám nézve.“

„Hozta Isten a' bárót, én minden becsületes embert örömmel fogadok, ki őszinte bizalommal közeledik hozzám.“

„És ki lehetne ön iránt bizalmatlan? Önnek férfias jelleme minden jók' bizalmát kivitta már. De hol van Izabella, lelkem' édes anyyala? Ön nem hiheti, mennyire lángol Izabella iránt szerelemem! Készebb volnék életem-

től megválni, mint őt másnak átengedni. Valódi lélekin őt csak pillanatig nélkülözni.“

„Csak hogy Báró ur kettőn áll a' vásár, — mint a' magyar mondani szokta, — az alkuba Izabellának is van szólása.“

, Ah a' megegyezés részéről nem hiányzik; sokszor kijelenté ő ezt már csalhatatlan jelekkel. Szemeinek epedező tekintete, ajkának halk remegése, keblének hullámzata közelemben, mik egyebek, mint jelei az érzelemnek, melly egész lényét elfoglalja. Különben pedig állásom a' világban csak igenre birhatja. Tág terjedelmű birtokaim bármilly hölgy sziv' vágyait kielégíthetik. Igaz hogy gondatlan kezelés némileg megterhelé azokat, de tapasztalati uton nyert ügyességem, 's fáradatlan szorgalmam által néhány év alatt egészen sajátimmá lesznek, kivált ha olly angyal környezend lankasztó munkáimban, mint Izabella.

Pataky e' szavakra nem válaszolt azonnal, ugy látszott mintha valamelly eszme ötlött volna elméjébe, melly neki tetszett, hunyorgó tekintete, vegyülve bizonyos kimondhatlan nemével a' mosolynak gyanitá, mintha az eszme e' volna: jó lenne egy kis próbára tenni a' báró lángszerelmét. Kis szünet után, mi alatt a' báró hajfűrtjeit rendezgeté a' tükör előtt, komolyított arczczal mondá:

, Valóban igen hizelge rám, atyára nézve, báró ur' nyilatkozata lányom felől. Iparkodtam jó nevelés áldásiban részesíteni őt: hogy jó nő, gondos házi asszony, és anya váljék belőle: ki malasztja legyen házának, őrangyala családjának, öröme, boldogsága férjének, 's övéinek. Ezek a' legdrágább kincsek, miket szülő gyermekének adhat, ennél becsesb örökséget én sem adhaték lányomnak. Van,

van neki anyagi értéke is, de nem annyi, mint a' világ hiszi. A' világ' szemei sokat nagyító üvegen néznek. Nem teszem föl a' báró felől, hogy anyagi értékhez mérné szerelmét, mi egészen szellemi, mert az állati gerjelemről itt szó sem lehet! azért nyiltan kimondom, hogy lányomra korán sem vár olly gazdag örökség, mint a' hir regéli? — Élesen a' báró' szemeibe nézett Pataky, midőn e' szókat mondá, 's a' báró nem lehetett elég ügyes eltitkolni a' zavart, mit azok szülének. Gyors hajlongások közt mondogatá ugyan; hogy őt csak Izabella' szerelme boldogítja; de minden szó elárulá, hogy kiszámított, 's nem a' sziv' őszinte sugalma. A' párbeszéd elveszté élénk folyamát. 'S miután kivált Pataky az adandó pénzszeveget is gyanítá, a' báró szükséges elutazásról kezdett szólni, 's az annyira óhajtott frigyessülést Izabellával többszörös nyilatkozata ellen, most egy kissé még halaszthatónak találta. Pataky elkomorodott, mert nem lehetett egészen meg nem ismernie a' bárót, 's még nem vala tisztában, szereti-e őt Izabella. — — A' báró távozott. Pataky ujjal borongó gondolatokba merült. Irmávoli jelenetét nem feledheté, 's mind inkább erősödött gyanúja, hogy a' barátné, kinek ügyét a' kedves hölgy annyira ajánlá; ön leánya.

„Óh milly boldog lennék — mondá elérzékenyülve — ha Izabellám nem szeretné a' bárót, ki csak örökség, pénz, 's nem családi boldogság után sovárog.“

És ime nyilik az ajtó, 's Izabella lép be rózsaszínkötetű könyvet tartva kezében.

Pataky merően néz, majd a' könyvet, majd leányát szemléli, 's mintha saját szemeinek nem hinne, kérdi őt:

„E' könyv rózsaszín kötésű nem de?“

, Igen Atyám.‘

„Rózsa szín selyemkötésű?“

„Igen.“

„Boldog Isten! — Gyermekem te engem nem szeretsz, te hálátlan vagy atyád iránt.“

„Az Istenért atyám.“

„Ne szólj, mindent tudok. Te vétkeztél ellenem, bizalmatlan valál irántam. De megbocsátok mert mindent tudok. Jer keblemre kis bűnös! te nem szereted B. Ligetit?“

„Atyám én —“

„Csak nyiltan, te nem szereted b. Ligetit. Szívedet más nemesebb egyed nyerte meg, semmi titkolódzás többé! valld meg, szereted Zelefa Endrét?“

Izabella fölmagasztalódva borult atyja' keblére; 's az első szavak, miket az érzelem roham' csillapultával rebeghetett, ezek voltak: „Szeretem Endrét atyám, mint tégedet, mint lelkemet, mint éltetemet, mint mindent.“

„Jól van. A' többit bizd rám. Menj szobádba?“

„Jó Irma! mondá egyedüllétében az atya, köszönöm szép lelked' Istenihlette gondolatjait. Egy ősz atya örömkönyűje legyen jutalmad. De ez még is sok. Gyermekemet elszakasztani szíveimtől, 's boldogtalanság' martalékául vetni. Hohó! Pataky még ur saját házánál, 's szeretné látni, ki vág jogaiba, ki köti be szemeit! Ezeket, 's több illyeket beszélt pattogva az öreg ur, 's komoly redőkbe szedett arczczal ment nőjéhez.

VII.

Patakyné, vidáman mint nő szokott, ki jólét' kényelmes karjain növekedve föl, 's élve napjait kevés okot,

vagy alkalmat lelt komolyabban benézni a' dolgok' lényegébe, mit az ezeremester emberész, olly sokszinü fonalival tud körülszőni a' bajoknak. Mint nő, ki nem érezve önlelkedében egyéb bánatot, mint melly késő öregségben, elhunyt szülék' hamvaira folyt ki enyhítő könyűkben, nem tanulta megismerni a' fájdalom' létrontó erejét, 's meddő keble nem ápolt ingert enyhíteni idegen bút részvéte' hevével. Vidáman mint anya, ki rég feledve egykori hajadon életét magasra feszített tervei szerint választhata férjet lányának. Vidáman, mint madár szokott sűrögni hervadt virágok közt is, — sürgődött Izabella' holmijének rendezésében. Némi aggodalmát nem titkolhatá ugyan el annyira, hogy annak jelét külsején a' vizsgaszem föl ne találná. Bántá őt, hogy b. Ligeti épen most távozott-el hosszabb időre, 's olly kétes bucsuszavakkal. Izabella' rögtöni vidámsága, mellyen pedig semmi nyoma az erőtetésnek, szinte különösnek tetszett előtte.

„Néhány évvel rövidebb lenne életem, mondá a' többi közt — ha terveim füstbe mennének. Mit mondana a' világ. Mese' tárgyává válnék házam.“ De ez aggodalom, mit különben sem tudott tisztára fejteni, csak ollykor foglala-el lelkét, mint midőn felhőfoslék vonul át a' tiszta nap körén. Midőn azonban redőzött homlokú férjét megpillantá, akaratja ellen is megdöbbsent, megzavarodott. A' férj mintha semmit nem sejtene e' zavarból, komolyan, mint család bajok' elintézésekor szokott, leült, maga mellé ülteté nejét, 's halk mély hangon szóla hozzá:

„Gyakran mondám asszonyom! családélet' boldogságát semmi nem alapítja meg olly szilárdan, mint a' család tagjainak kölcsönös bizalma. Elmondani egymásnak az örömet, mit szívünk érez, annyi mint kétszerezni azt, ki

panaszlani lelkünk' bánatát annyi, mint enyhíteni azt. A' részvét' könye leghathatósb ir bajainkra. Kölcsönösen fejtegetni a' gondolatokat, vitatgatni az eszméket annyi, mint megérlelni azokat.

Szoros édes a' viszony, melly férjet, és nőt egymáshoz csatol, kivált ha kapocsgyémántúl gyermeket adott nekik az ég; de boldog csak úgy lehet e' családkör, ha férj és nő, később az okosuló gyermek kölcsönös bizalommal simul egymáshoz. Minden meghasonlás köztök egy ásóvájás a' boldogság' sirjához.

Szeretettel vezettelek házamba, szeretettel környezélek szüntelen, egy órát sem keserítém meg soha; nem cselekvél hasonlólag. Te engem boldog hiedelmemben megcsaltál.

„Mi ez.“

, Hagyd végezzem be szavaimat: Te engemet megcsaltál. Szeretetet színeltél magzatomiránt, te gyülölöd őt, noha véredből foganszott! ‘

„Ez kiállhatatlan.“

, Kérlek, engedd bevégezni szavaimat. — Te gyülölöd őt, mert hogy hiuságodnak nyujthass éleményt, kész valál e' lány' boldogságát föláladozni. Annyira elragadhatlak - e a' hiuság' balgaságai, hogy mig lányod' szivén naponként ujítod a' sebet, addig férjedet is megcsalod, megcsalod férjedben az atyát; kinek joga van lányához. Határozatom változhatlan. Egy szó ellenvetést sem tűrök. Kettős a' vétek ellenem. Kettős leend a' büntetés. Izabella nem lesz b. Ligetyné, ez egyik, Izabella Zelefaei Endréne lesz, ez a' másik. ‘

Patakyné remegett. Pirúlt önmaga, 's a' tiszta lelkü férj előtt. Érthetőbben mint akármikor, kiállta a' fölriadt

öntudat, hogy vétkezett, mert lányát erőszakkal akarta b. Ligetihez kötni, vétkes öntudat, 's bűnbánat habozásai közt keresett szókat, de nem lelt. Férje nyilatkozata ellen szólni nem is akart, nem is merészelt. A' kimélő férj, látva nője lélekháborát nyájas arczczal mondá:

, A' zivatarnak vége, kedvesem! Légy nyugodt, csöndesüljön szived, a' vihar átvonult fölöttünk. Minden jól lesz, Izánk boldog, boldogok vele mindnyájan mi is. 'S majd ha boldogsága' teljes érzetétől fölmagasztalódva simul keblünkhöz, 's örömkönyt hullat kezünkre; e' köny, drágább a' tengerek' minden gyöngyeinél, kimosandja emlékedből a' magasra feszített terveket. Elfelejteti veled a' sima hajlongó bárót, kinek nem becsületes szándéka világos előttem. Ajánlatossá teendi ellenben a' bevonult, kevésszavú ifjút, 's gazdagokká minket, és gyermekeinket.“

Patakyné elérzékenyülve borúlt férje' keblére, 's a' könyük miket ott sírt, érthetőbben szólnak, mint magyarázni kellene.

E' komoly jelenetet örömnapiak válták föl. Patakyné bucsut vön szárnyaló eszméitől, 's lányát, kit csak most ismert meg egész föntségében, tiszta szeretettel ölelte szívéhez, mindenkép igyekezve jóvá tenni a' fájdalmat, melylyet miatta olly méltatlanul, és mégis olly anyagszeliden szenvedett.

Iza, szüleinek közegyezésével, 's áldásaik közt nyujta kezét Endrének. Szeráfot véltek égből leszállva, térdelni Isten oltára előtt, midőn Izabella esküjét rebegé. Mély

megindulás könyeket facsart ugyan szemeiből, -de e' könyük bájolók voltak, mint korányharmatnak virágkelyheken rezgő csöpjei, mellyek derült napot ígérnek. A' földult családnnyugalom ismét helyre állt; 's boldogság élvezetében tölté napjait.

Gyakran, midőn a' család -élet' édes óráit átörülék, nyájás enyelgve mondá a' vidor Irma Patakyhoz: , Nem de bácsika! olykor mégis jó szerelmes historiákkal bibelődni.'

„Igaz kis angyal! De te is elismered hogy öregekben a' tanács,“

„És Istennél a' vigasztalás — tevé hozzá Izabella. Mig tőle nem távoznak, ő sem hagy el minket, a' benne helyezett bizalom soha nem szégyenül, gyönyörködik hozzá fölkönyörgő lelkünk' imáiban, 's áldásait árasztja reánk.“ — —

Szabó Imre.

TARTALOM.

	lap.
BEKE KRISTOF.	
A' bűvös kenőcs (beszély)	101
CSAJÁGHY SÁNDOR.	
Teremtmény	44
Az anya' emlékszáva	71
CZUCZOR.	
Őrangyalhoz	5
A' naimi özvegynő	29
Jezus a' kisdedek' barátja	160
GEGŐ.	
P. Gegő' levelei Laurához	149
KUTHY LAJOS.	
Az önmérséklet' jutalma (beszély)	7
KÖNIGMAJER KÁROLY.	
Valláshoz	42
József	137
Az árva	166

KÖRMÖCZY IMRE.

Julia (beszély)	45
A' szép májusi reggel (beszély)	175

KÖVES JÁNOS.

Hitoszlop	68
-----------------	----

PAJER ANTAL.

Szűz Mária	38
Az igéret ² -földe	70
A' becsület gázlók	94
Templomban	144
A' divat' emberei	168
Koldus család	193

SUJÁNSZKY ANTAL.

Honfi' imádsága	36
Bálványzás	66
Keresztelő szent János	88
Hiány	96
Szivhájó	146
Szivtér	148
Nagy Asszony' napján	163
Jezus a' hegyen	170

SZABÓ IMRE.

Boldog nő	40
Kesergő anya	64
Harczálodozat. (beszély)	73
A' szenvedő	92
Intés	142
A' nyugtalan	173
Bérczetőn	190
Egy ifju barátnejához	195
A' boldog család (beszély)	197

lap.

SZELESTEY LÁSZLÓ.

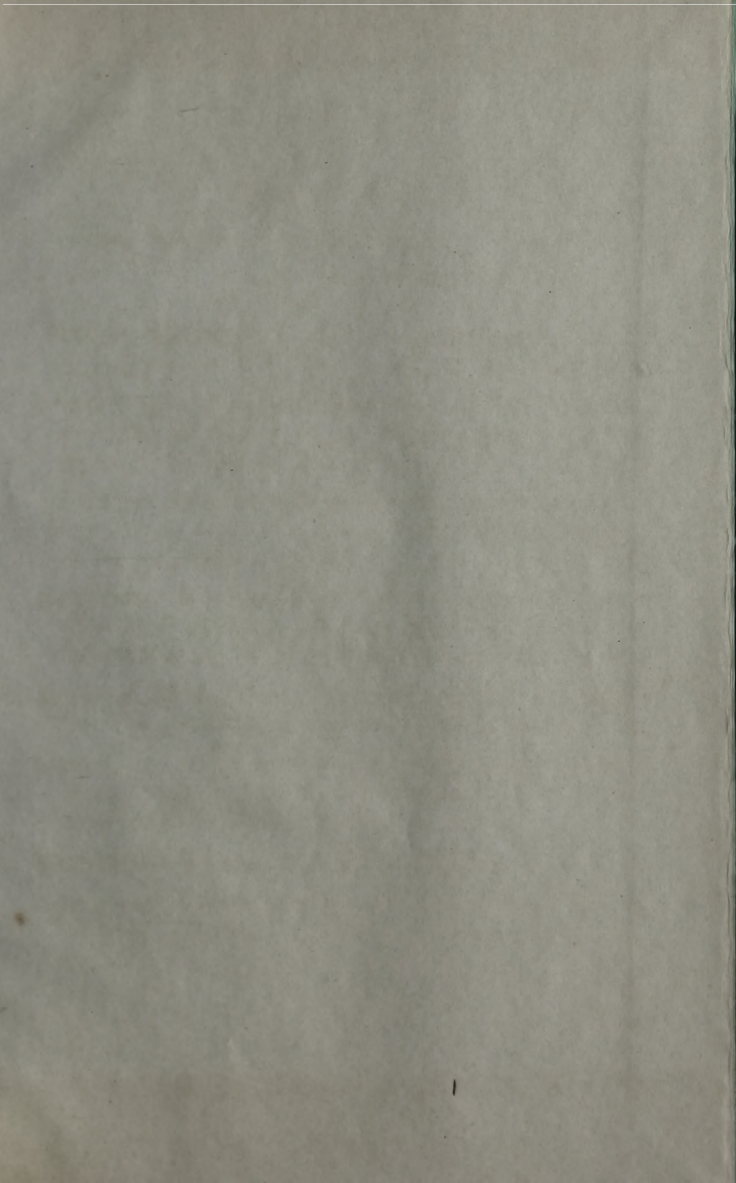
Az ős idő 62

TÁRKÁNYI BÉLA.

A' bűnbánó 57

Énekek I. — III. 98

Látogatás 186

Geibel Károly

pesti könyvtárosnál (hajóutczában) kaphatók:

Áruk ezüstpénzben.

Niráz Mihály: Országos nemes e'
a' magyar alrendü pap? 1842. füzve 1 ft. 20 kr.

Palánki: Legujabb Pesti titoknok.
Az élet minden körülményihez egyedül magyar
nyelven. Félkemény kötésben 40 kr.

Viser: Miért ellenzi az anyaszent-
egyház a' vegyes házasságokat? Egyházi beszé-
dekben fejtegetve. Füzve 1 ft.

Schlör Alajos: Miért vagyok ka-
tholikus? avagy: Mindegy-e, akár valaki ezt,
akár pedig amazt a' vallást kövesse? Füzve 30 kr.

Lentz Miklós: Keresztelés és ke-
resztény házások megáldásakori rövid beszédek. 30kr.

Sasku Károly: Boldogságtudo-
mány, vagyis: Mi módon teheti magát az emberi
nemzet lehető legboldogabbá? 1 ft.

Zsoldos Ignác: Életpálya. 48 kr

*Egyszersmind ajánlom magamat számos megbizásokra
a' honi és külföldi litteratura minden ágából.*

